

TIŠNOVSKÉ NOVINY

číslo
10
2022

zpravodaj města Tišnova a okolí

Výsledky voleb do zastupitelstva města

Laureáti Cen města Tišnova

Rozhovor s Evou Kratochvílovou

Za vláčky nejen do muzea

PESTRÝ KULTURNÍ ŽIVOT

Září patří tradičně ke kulturním vrcholům a nejinak tomu bylo letos. Posledním večerem se uzavřel letní seriál Hvězdné nebe nade mnou. Letní kino vedle už běžného provozu přivítalo dvojkonzert Jarka Nohavici. Náměstí ozdobily první zářijový víkend elegantní kapoty veteránů, aby je pak v polovině měsíce vystřídala v plné parádě veselice Svatováclavských hodů. Na tišnovské nádraží zavítal Legiovlak a uvedl tak nově otevřenou výstavu o minulosti i budoucnosti tišnovské železnice. Jo, a už jste si koupili fotoknihu Josefa Permedly Život v přírodě? (v)

Foto: Josef Permedla, Eva Vávrová, Michal Beneš, archiv rodiny Permedlů

OBSAH

Titulní strana:
Svatováclavské hody na nám. Míru
Foto: Michal Beneš

Radnice informuje 4

Na návštěvě 11

Vzdělávání 12

Náš rozhovor 16

Téma 20

Kultura 25

Tišnovsko 31

TIC 34

Fejeton 36

Spolkový život 38

Sociální péče 42

Historie 46

Ohlasy 49

Příroda 50

Děti a mládež 52

Malá encyklopedie Tišnovska 53

Životní styl 54

Sport 56

Kam v Tišnově 57

TIŠNOVSKÉ NOVINY

ročník XXXII.

vyšlo 6. 10. 2022

číslo 10 / říjen 2022

Vedoucí střediska: Lenka Šebečková

Editor: Vladimír Vecheta

Členové redakce: Jiří Dvořák,

Kristýna Musilová

Inzerce: Lenka Šebečková

Grafika/sazba: Kateřina Válková

Korektura: Ivana Velecká

Tisk: Tisk Centrum s. r. o.

Příští číslo 11/2022

vyjde 3. 11. 2022

uzávěrka textů 19. 10. 2022

uzávěrka inzerce 17. 10. 2022

Tišnovské noviny v elektronické verzi:

www.tisnovskenoviny.cz

BRONZOVÝ PODZIM

Vladimír Vecheta

Krátce před uzávěrkou říjnového čísla Tišnovských novin dorazila do redakce krátká, leč milá mailová zpráva. Oznamovala, že si Tišnovské noviny mohou připnout na titulku třetí, tentokrát bronzový emblém hlásající ocenění za **třetí místo** v soutěži **Radniční listy**. I v **ročníku 2022** jsme tak, jak by řekli sportovci, zůstali na bedně! A to přes konkurenci 257 posuzovaných periodik municipalit obcí od 2 do 10 tis. z celého Česka. Milé čtenářky, milí čtenáři, jsme rádi, že Vám můžeme oznámit, že Vaše noviny mají dobré jméno, obraz i zvuk i v celorepublikovém měřítku. A k hrdosti přidáme i závazek dostat je „na bednu“ i za rok.

Odpověď na zásadnější otázku spojenou s nedávno proběhlými **volbami do zastupitelstva města** (i ostatních obcí), tedy jaké barvy „zavlaží“ nad (tou kterou) radnici a komu budete další čtyři roky sdělovat svá přání a stížnosti, už zřejmě znáte. I když výsledná jednání o složení rad a místních koalic nemusí být hotová dnem uzavření a zveřejnění volebních výsledků. Neměli bychom přitom podceňovat význam ani paralelních senátních voleb a jejich výsledků.

Volby se vůbec podepsaly na obsahu Tišnovských novin, neboť redakce musela po řadě měsíců, kdy čelila přetlaku množství příspěvků, řešit opačný slabší přísun. A jak řada pravidelných respondentů přiznala, bylo to především zaneprázdněním spojeným s komunálními volbami, že i již posunutý termín uzávěrky vydání nestihla. Obdobným

způsobem sáhla redakce k odložení o měsíc rozpracovaného tématu reportáže, aby se jeho zpracování dostalo více prostoru. A tak v tomto vydání naleznete zpracované politicky neutrální téma

lidského sžívání s našimi zvířecími sousedy. Snad jako výzvu k tomu, abychom pro samou politiku nezapomněli na radost ze života, jehož jsou živí tvorové jistým symbolem.

Nenechte si samozřejmě ujít dvě významné akce – nejen pro milovníky **vláček výstavu v Muzeu města Tišnova** o minulosti i budoucnosti tišnovských železnic. A na prahu listopadu otevře brány podzemní **Minerál Tišnov** v sokolovně i Galerii Patriot. Podzimní čas rozevlává koruny stromů, takže bude čas i na tradiční **Drakiádu**, stejně jako s jeho nostalgií vzpomeneme **Památný den sokolstva**. Město Tišnov rovněž po dlouhé pauze udílelo **Ceny města** osobnostem, jejichž představení připomínáme v obsahu. S lítostí se pak nevyhneme ani zprávám o **úmrťi** dvou známých tváří – dlouholetého ředitele zemědělkyně Rudolfa Maška a někdejšího spoluzakladatele Tišnovských novin Miroslava Pavlíka. Díky za jejich práci pro nás všechny.

Nicméně přejeme všem čtenářům, aby říjnové číslo novin přineslo klidné informace v neklidných časech. Gratulujeme všem, kteří dostali důvěru voličů a převzou zodpovědnost za správu svěřeného poslání. A všem naději, že budoucnost máme v první řadě vždy ve svých vlastních rukou. ☺

TIŠNOVSKÉ NOVINY 10/2022. Ev. číslo: MK ČR E 10100. Periodický tisk územního samosprávného celku. Vychází měsíčně s výjimkou letního dvoučísla. Vydává město Tišnov, nám. Míru 111, 666 19 Tišnov, IČ: 00282707, výrobou je pověřeno Městské kulturní středisko Tišnov – Mlýnská 152. Zpravodaj je distribuován ZDARMA do všech domácností města. Tišnovské noviny lze také zakoupit za jednotnou cenu 20 Kč (včetně 10 % DPH) ve vybraných prodejnách. Za obsah odpovídá Komise pro komunikaci a média, předseda Michal Kadlec. **Příspěvky a podněty** lze podávat v úřední hodiny na **Městském kulturním středisku Tišnov**, Mlýnská 152, **PO a ST 8.00–12.00 a 12.30–15.00** editorovi Vladimíru Vechetovi, **tel. 777 706 714, noviny@kulturatisnov.cz**. **Inzerce** lze objednávat tamtéž ve stejných úředních hodinách u **Lenky Šebečkové, tel. 730 184 022, reklama@kulturatisnov.cz**. **Osobní inzerce (vzpomínky a blahopřání)** lze podávat v **TIC Tišnov**, náměstí Míru 120, v čase otevírací doby. Rozsah příspěvků se řídí technickými parametry pro jejich přípravu. Redakce si vyhrazuje právo příspěvky podle potřeby zkrátit, případně upravit. Fotografie, u nichž není uveden autor, jsou ilustrační a pocházejí z volně šiřitelného zdroje. Plošná inzerce a jiné grafické prvky jsou přijímány pouze v obrazových formátech (pdf, jpg, png apod.) a dobré tiskové kvalitě dle technických parametrů pro přípravu inzerce – nebudou už redakcí nijak upravovány (možná individuální domluva s grafikem). Platit fakturou lze na základě písemné objednávky. Ceny inzerce se řídí platným ceníkem. Své příspěvky dodávejte včas a ideálně průběžně. V případě zaslání po uzávěrce nebudou přijaty a otištěny. Zájemci o **předplatné Tišnovských novin** se mohou přihlásit na **tel. 777 706 714** nebo na **noviny@kulturatisnov.cz**, případně prostřednictvím klasické pošty směřované na Městské kulturní středisko, Mlýnská 152, 666 01 Tišnov.

AKTUÁLNĚ Z MĚSTA

Kristýna Musilová, Odbor kancelář starosty a vnějších vztahů

KŘEST KNIHY JOSEFA PERMEDLY ŽIVOT V PŘÍRODĚ – TIŠNOVSKO OBJEKTIVEM

Ve čtvrtek 8. září 2022 proběhl v Městské knihovně Tišnov křest knihy místního rodáka Josefa Permedly „Život v přírodě – Tišnovsko objektivem“. Knihu vydalo město Tišnov ve spolupráci s Městským kulturním střediskem Tišnov a redakcí Tišnovských novin. Při této slavnostní příležitosti promluvil nejen sám autor, ale i Vladimír Vecheta – redaktor knihy a starosta města Jiří Dospíšil.

„Fotografie pana Permedly zachycují opravdu výjimečné okamžiky a ukazují nám, jak je příroda okolo nás nádherná. Jsem proto velmi rád, že město mohlo zafinancovat vydání této knihy,“ uvedl starosta města.

Publikace zahrnuje 330 fotografií, které pořídil sám autor. Naleznete v ní především záběry zde žijících zvířat, ale také krajiny či hub. Celkem 80 fotografií pana Josefa Permedly si nyní můžete prohlédnout v městské knihovně. Výstava bude trvat až do konce měsíce října a vstup je zdarma.

Knihu si můžete zakoupit v Turistickém informačním centru Tišnov, Městské knihovně Tišnov či v knihkupectví paní Raškové.

MEMORANDUM O PARTNERSTVÍ PRO VZDĚLÁVÁNÍ 2030+

Tišnov se ve středu 7. září stal hostitelem jedné významné události – slavnostního podpisu Memoranda o Partnerství pro

Křest knihy Živá příroda, Tišnovsko objektivem.

Foto: rodina Permedlova

Memorandum o Partnerství pro vzdělávání 2030+.

Foto: Jaroslav Šubert

vzdělávání 2030+ na území okresu Brno-venkov (ORP Tišnov a ORP Šlapanice). Podpisu se zúčastnili i další hosté (zástupci – MŠMT, Nadace České spořitelny, Asociace krajů ČR, PAQ Research, KAP a Jihomoravského kraje).

Jedná se o spolupráci ve vzdělávání (mateřském a základním) směřující k naplňování Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030. Cílem Partnerství je dlouhodobá spolupráce na zlepšování učení dětí a snižování nerovností ve vzdělávání.

Tišnov se tak spolu se Šlapanicemi, Jihomoravským krajem a DSO Šlapanicko, MAS Bobrava, z. s., DSO Tišnovsko, MAS Brána Vysočiny, z. s., MAS Slavkovské bojiště, z. s., a Partnerstvím pro vzdělávání 2030+ z. s. stal spoluzakladatelem prvního okresního partnerství v České republice.

LÉKAŘSKÁ PÉČE PRO OBYVATELE PENZIONU ZAJIŠTĚNA

V úterý 20. září byla na Centru sociálních služeb Tišnov představena nová praktická lékařka, MUDr. Vališová, která dle dohody se stávající lékařkou MUDr. Kubánkovou převezme její ordinaci. Tuto situaci muselo město neprodleně řešit, protože zajištění lékařské péče pro obyvatele penzionu (a nejen pro ně) v místě je pro nezanedbatelné množství klientů velmi důležité. Pokud by byli obyvatelé penzionu nuceni k lékaři dojíždět, představovalo by to velkou komplikaci nejen pro pacienty samotné, ale i pro jejich rodiny.

Starosta města Jiří Dospíšil ujistil obyvatele penzionu, že praxe praktického lékaře na penzionu bude pokračovat, a poděkoval paní zastupitelce MUDr. Veronice Pozděňové, že se chopila tohoto nelehkého úkolu, kterým rychlé zajištění chodu ordinace na penzionu bezpochyby je. Vyslovil též přesvědčení, že se v krátké době podaří vyřešit nutné formality související s převodem ordinace. Přítomní dostali též prostor se dotázat na cokoli, co je ve spojitosti s touto změnou zajímavé.

Nové lékařce popřál starosta příjemné působení v nové ordinaci a obyvatelům penzionu mnoho zdraví.

JAK JSME VOLILI DO MĚSTSKÉHO ZASTUPITELSTVA 2022

Václav Seyfert

Ve dnech 23.–24. září 2022 proběhly **volby do Zastupitelstva města Tišnova** pro následující čtyřleté volební období. Podrobné **výsledky voleb** jsou shrnuty do této tabulky:

poř. dle výsl.	volební strana (její č.)	okr.1	okr.2	okr.3	okr.4	okr.5	okr.6	okr.7	okr.8	okr.9	celkem	v %	poč. mandátů
		MŠ Na Palouč.	rest. Na Terasé	ZŠ Smišsk.	MěKS	gymnázium	ZŠ 28.10.	Jamně	Ha-jánky	Podhor. rest.			
1.	MOST (2)	1336	1020	2912	2972	3120	1649	208	225	3105	16547	36,34	7
2.	ANO 2011 (7)	839	923	1285	1385	1590	1014	178	288	1155	8657	19,01	3
3.	SPOLU–ODS,KDU-ČSL, TOP09 (4)	511	581	1568	997	1217	653	76	54	1207	6864	15,07	2
4.	OTEVŘENÝ TIŠNOV (3)	895	459	826	757	1363	964	30	65	1230	6589	14,47	2
5.	SPOLKY PRO TIŠNOV (5)	361	246	351	482	384	234	49	25	376	2508	5,50	1
6.	STAN (6)	239	151	329	394	359	273	23	38	427	2233	4,90	0
7.	STRANA ZELENÝCH (1)	242	271	296	336	354	260	39	5	329	2132	4,68	0
celkem vydaných obálek:		324	268	533	525	600	359	44	54	569	3276		
počet platných hlasů:		4423	3651	7567	7323	8387	5047	603	700	7829	45530		
počet zapsaných voličů:		819	602	959	1356	1145	865	73	91	1116	7026		
volební účast v %:		39,56	44,52	55,58	38,72	52,40	41,50	60,27	59,34	50,99	46,63		

Jako obvykle připojujeme k „suchým“ číslům drobný komentář. Volební účast byla nepatrně nižší než v roce 2018 (tehdy 46,76 %). V celé republice byla tentokrát ještě menší než v Tišnově (46,07 %), v Jihomoravském kraji ovšem činila 48,33 % a na okrese Brno-venkov 53,66 %, opět nejvíce z celého kraje.

MOST zvítězil v komunálních volbách potřetí za sebou. Tentokrát sice nezískal nadpoloviční počet všech mandátů (v roce 2018 vybojoval osm křesel), přesto jde o pozoruhodný výsledek seskupení vládnoucího v Tišnově již od roku 2014. **MOST** byl nejúspěšnější v osmi volebních okrscích z devíti, pouze v Ha-jánkách získalo více hlasů **ANO**, což lze přičíst přítomnosti předsedy tamního osadního výboru Ladislava Kotoučka na jeho kandidátce. Pětiprocentní hranici nepřekročily dvě volební strany, které tedy – na rozdíl od předchozí čtyřletky – nebudou v zastupitelstvu zastoupeny. Jedná se o **STAN** vedený Radmilou Zhořovou (ta ovšem v minulých volebních obdobích zastupovala vždy **ČSSD**) a **Stranu zelených**, jejíž jedničkou byl dosud opoziční zastupitel Jan Křehlík. Jmenovitě byli do Zastupitelstva města Tišnova zvoleni následující kandidáti jednotlivých volebních stran v pořadí podle docíleného výsledku:

MOST – Jiří Dospíšil, Veronika Pozděnová, Aleš Navrátil, Martin Sebera, Zdeněk Kunický, Tomáš Havlát a Libuše Čermáková

ANO – Lenka Knechtová, Štěpán Pilný, Václav Šikula

SPOLU – Irena Ochrymčuková, Karel Souček ml.

OTEVŘENÝ TIŠNOV – Jan Schneider, Vladimíra Knoflíčková

SPOLKY PRO TIŠNOV – Tomáš Blaha

Václav Šikula a Jan Schneider byli do zastupitelstva zvoleni počtvrté, Jiří Dospíšil, Veronika Pozděnová, Martin Sebera, Zdeněk Kunický, Irena Ochrymčuková a Lenka Knechtová (k ní podrobněji viz níže) potřetí, Aleš Navrátil, Libuše Čermáková a Vladimíra Knoflíčková podruhé. Úplnými nováčky jsou jen Karel Souček ml. a Tomáš Blaha – Tomáš Havlát a Štěpán Pilný

byli sice zvoleni poprvé, ale v minulém období od samého začátku nahradili odstoupivší členy svých kandidátek Václava Drhlíka a Lenku Knechtovou. Také Václav Šikula minulého volebního období na postu zastupitele nedokončil.

Prvními náhradníky jednotlivých volebních stran podle výsledků voleb jsou Tomáš Ondráček (**MOST**), Michala Dvořáková (**ANO**), Karel Maláška (**SPOLU**), Alena Svobodová Kovaříková (**Otevřený Tišnov**) a Zuzana Brzobohatá (**Spolky pro Tišnov**).

V souvislosti s letošními volbami stojí určitě za zmínku, že poprvé v historii vůbec nesestavily kandidátku dvě dosud renomované levicové strany, a to **KSČM** a **ČSSD**. U komunistů jde o zákonitý vývoj jejich postupného mizení ze scény, sociální demokraté minulosti se tentokrát s různým úspěchem „rozeseli“ mezi ostatní volební strany.

Současně s volbami do obecních zastupitelstev se po šesti letech v našem obvodu volilo i do Senátu. Druhé kolo senátních voleb však proběhlo v termínu, který znemožňoval zveřejnit jejich výsledky už v tomto čísle, proto se jim budeme věnovat za měsíc. A po Novém roce nás pro změnu čekají volby prezidentské...

ZA MIROSLAVEM PAVLÍKEM

Václav Seyfert

Ještě v minulém čísle Tišnovských novin jsme čtenáře seznámili s oceněním, které převzal letošního 9. července v souvislosti s vydáním svého Literárního slovníku *Od Veverí k Pernštejnu*. Když ovšem tato informace vyšla, nebyl už jeho autor **Miroslav Pavlík** mezi námi. Po výrazném zhoršení zdravotního stavu, které ho potkalo brzy po slavnostním dekorování, zemřel v pondělí 29. srpna 2022.

Narodil se v Tišnově 9. dubna 1940, v roce 1957 absolvoval místní gymnázium a o pět let později brněnskou filozofickou fakultu. Po základní vojenské službě nastoupil jako středoškolský profesor na Střední zdravotnickou školu v Brně na Jaselské ulici a setrval tam až do svého odchodu do penze (1964–2003), z toho posledních třináct let ve funkci ředitele. Ve známost ovšem vešel především jako výtvarník, organizátor a autor několika literárních publikací. Výtvarné vzdělání si doplnil večerním studiem na Škole uměleckých řemesel v Brně a etabloval se především jako populární autor kresleného humoru, který své výtvary publikoval ve více než 90 novinách a časopisech a v 50 knihách. V rodném Tišnově nejprve v roce 1970 spoluzaložil měsíčník *Naše Tišnovsko* (přímý předchůdce *Tišnovských novin*) a poté v roce 1978 Klub přátel výtvarného umění, pod jehož hlavičkou uspořádal velké množství atraktivních a ceněných výstav. V roce 1997 se s rodinou přestěhoval do Železného, kam přesunul i své organizační počiny a založil zde tradici letních výtvarných výstav. V roce 2013 obdržel za své kulturní aktivity Cenu města Tišnova, o dva roky později získal Cenu obce Železné za kulturní přínos a v roce 2020 byl jmenován čestným občanem obce Železné.

Jmenujme alespoň některé umělce, jejichž výstavami Miroslav Pavlík obohatil kulturní život Tišnova: byli to tvůrci regionální (Petr Bortlík, Karel Formánek, Sonny Halas, Ladislav Kotas, Alois Lukášek, Pavel Mareš, rodina Ranných, František Štěpán, Bedřich Vala), ale také autoři ze vzdálenějších míst republiky (Zdena Fibichová, Miroslav Horníček, Jaroslav Kotas, Josef Liesler, Bohumil Matal, Miloš Nesvadba, Vladimír Renčín, Jiří Suchý, Ladislav Maria Wagner). Z literárních prací Miroslava Pavlíka patří k nejvýznamnějším publikace Marie Pavlíkové o jeho tetě, čestné občance Tišnova a přední brněnské herečce. O svém příteli a známém herci vydal knížečku

Miroslavu Horníčkovu s láskou, obsáhlé monografie věnoval akademickým malířům Františku Štěpánovi a Norbertu Pokornému, výše zmiňované ocenění mu bylo uděleno i za podrobný slovník výtvarníků *Od Veverí k Pernštejnu*.

Miroslav Pavlík byl muž ze staré školy, psal zásadně vše ručně – nejen že nepoužíval moderní vymoženky typu počítače, ale nesloužil mu zpravidla ani psací stroj. V posledním dopise, který jsem od něj obdržel letos o prázdninách, už v podstatě tušil svůj osud a víceméně se loučil. „*Bylo milé s Vámi spolupracovat,*“ napsal mi a v dovětku připsal: „*Je to asi můj poslední dopis, ruka vypovídá...*“ Bohužel se nemýlil, ve vzpomínkách a prostřednictvím svých prací však bude mezi námi nepochybně i nadále. ☺

Miroslav Pavlík byl muž ze staré školy, psal zásadně vše ručně – nejen že nepoužíval moderní vymoženky typu počítače, ale nesloužil mu zpravidla ani psací stroj. V posledním dopise, který jsem od něj obdržel letos o prázdninách, už v podstatě tušil svůj osud a víceméně se loučil. „*Bylo milé s Vámi spolupracovat,*“ napsal mi a v dovětku připsal: „*Je to asi můj poslední dopis, ruka vypovídá...*“ Bohužel se nemýlil, ve vzpomínkách a prostřednictvím svých prací však bude mezi námi nepochybně i nadále. ☺

Blahopřejeme

SRPEN

Dovolujeme si Vám představit občany města Tišnova, kteří oslavili svá životní jubilea:

80 let

Jan Tuček
Marie Wágnerová
František Klouba

85 let

Josef Matal
Olga Juříčková

90 let

Květoslava Ondráčková

91 let

Milada Kadlecová

93 let

Ludmila Hradilová
František Klouba

Oslavencům přejeme vše nejlepší, hodně štěstí, zdraví, dobré náladu a optimismu.

Dagmar Dvořáková, tajemnice
Komise pro občanské záležitosti
Rady města Tišnova

Jedna z mnoha kreseb Miroslava Pavlíka.

REKONSTRUKCE A INTENZIFIKACE ČOV BŘEZINA

Jan Moronga, Svazek vodovodů a kanalizací Tišnovsko

SVAZEK
VODOVODŮ A KANALIZACÍ
TIŠNOVSKO

V katastru obce Březina se nachází čistírna odpadních vod sloužící pro obce Tišnov, Předklášteří, Železné, Hradčany, Březina, Heroltice, Vohančice a Štěpánovice. Poslední velká rekonstrukce čistírny proběhla v roce 2005 a v současné době je její kapacita téměř vyčerpaná. Bylo tedy nutné zahájit přípravu na rekonstrukci a rozšíření čistírny, a to ze současných 18 tisíc na 21 tisíc ekvivalentních obyvatel. Rozšíření čistírny je vyvoláno rozvojem obcí a nárůstem trvale žijících obyvatel. Jen mezi roky 2010 a 2020 došlo k navýšení počtu obyvatel v těchto obcích z 12 050 na 13 100 obyvatel. V současné době vznikají další projekty pro výstavbu rodinných či bytových domů, a tak se zvyšují nároky na potřebu jak pitné vody, tak i odvádění splaškových vod a jejich čištění. V rámci regionu se tedy jedná o jednu z mimořádně důležitých investic zaručující další možný rozvoj regionu.

Současně s rozšířením čistírny dojde i k rekonstrukci stávajících objektů a k výměně již dosloužené technologie. Jelikož vyčištěné vody z čistírny odtékají do Svatky, která je hlavním přítokem Brněnské přehrady, je tedy kladen velký důraz na hodnotu dusíku a fosforu ve vypouštěné odpadní vodě. Proto je čistírna navržena tak, aby splňovala všechny legislativní požadavky, včetně správce povodí. Čistírna odpadních vod je rozdělena na mechanický, biologický a třetí stupeň čištění a kalové a plynové hospodářství.

Po rekonstrukci se bude mechanický stupeň čištění skládat z lapáku šterku a hrubých česlí, odlehčovací komory, pískové linky, jemných česlí, vstupní čerpací stanice, usazovací nádrže a dešťové zdrže.

Odpadní vody natékají na čistírnu přírodním betonovým potrubím. Z odpadních vod bude nejdříve na lapáku šterku odstraněn hrubý šterk a následně hrubé nečistoty na hrubých česlích, jako jsou například vlhčené ubrousky a jiné podobné věci, které do kanalizace nepatří. Dále odpadní vody pokračují do odlehčovací komory, která rozdělí průtoky s nátokem dále na čistírnu nebo do dešťové zdrže. Dešťová zdrž je využívána pouze za vyšších dešťových přítoků, protože velká část Tišnovska používá jednotnou kanalizaci určenou pro splaškové i dešťové vody. Po ukončení dešťů se zdrž vyčerpá a vody pokračují dále přes čistírnu.

Vody přítékající na čistírnu jsou nejprve zbaveny jemných pískových částí v pískové lince a na jemných česlích. Dále vody vtékají do čerpací stanice s odstředivými čerpadly, která vodu čerpají do výše položené usazovací kruhové nádrže. Na této nádrži dojde k odstranění 30 % biologického znečištění z odpadních vod, a to pouhou sedimentací – usazením. Tento kal je primárně využit při vyhnívání kalu a následně tvorbě bioplynu. Jedná se o poslední zařízení v rámci mechanického stupně čištění.

Následně voda odtéká na biologický stupeň čištění, který se skládá ze selektoru s regenerací kalu, rozdělovacích objektů, aktivačních nádrží a dosazovacích nádrží.

Z usazovací nádrže odpadní voda natéká do dvou nádrží (selektorů), kde dochází k promísení odpadní vody s regenerovaným vratným kalem, který vzniká až na konci celého procesu. Takto aktivovaná směs odpadních vod natéká přes rozdělovací objekt do čtyř aktivačních nádrží (dvě stávající a dvě nové). Tyto

čtyři nádrže mají společný objem 4 500 m³. V nádržích se aktivovaná směs odpadních vod a bakterií provzdušňuje a promíchává. Vlivem biologického procesu dojde k odstranění části dusíkatého znečištění. Z těchto nádrží se voda stéká a následně rozděljuje v rozdělovacím objektu na tři rovnoměrné stejné průtoky do tří dosazovacích nádrží. V těchto nádržích probíhá sedimentace těžšího kalu na dno nádrže a odtoku čisté vody. Vyčištěná odpadní voda přepadá přes hranu nádrže a odtéká betonovým žlabem do objektu třetího stupně čištění.

Zařazením tohoto objektu do procesu čištění odpadních vod docílíme snížení množství zbytkového fosforu, což je důležité pro kvalitu vody ve Svatce a brněnské nádrži. Vyčištěná voda bude měřena v měrném objektu, kde budou odebírány vzorky vyčištěné vody pro laboratorní rozbor. Tyto vody podléhají přísným kontrolám a následně odtékají do řeky Svatky.

Samostatným stupněm čistírny, který stojí mimo proces čištění vody, je kalové hospodářství, které zpracovává kal vznikající při různém stupni procesu čištění odpadní vody. Kal je nejprve zahuštěn (snížení objemu), vyčerpán do vyhnívací nádrže, kde je zahříván až na teplotu 40 °C. Zahřátím kalu dojde k uvolnění bioplynu, který je jímán v plynojemě a následně spalován v kotlích, které dodávají potřebné teplo pro čistírnu. Snížené množství kalu je dále odvedeno na strojním zařízení, které odseparuje velké množství kalové vody tak, aby se mohl výsledný produkt odvézt z čistírny k dalšímu zpracování.

Čistírna v Březině je jedinou čistírnou v okolí vybavenou stupněm kalového hospodářství, a proto slouží i jako svozová pro ostatní čistírny v okolí, které nemají vybavené kalové hospodářství.

Celkové náklady na rekonstrukci jsou v současné době odhadovány na 280 mil. Kč. Svazek vodovodů a kanalizací Tišnovsko bude na realizaci žádat o dotaci ze Státního fondu životního prostředí ČR, nicméně současná pravidla pro rekonstrukce čistíren odpadních vod dovolují čerpat pouze 30 % z celkových ustatelných nákladů, maximálně ale do výše 25 mil. Kč. Což tedy znamená, že výše dotace bude pouze 25 mil. Kč a zbytek finančních prostředků bude muset Svazek zajistit jiným způsobem. Svazek samozřejmě počítá s vlastními zdroji financí, dále bude žádat o podporu Jihomoravský kraj. Jako další možný zdroj financí je bankovní úvěr a možné investiční příspěvky jednotlivých dotčených obcí. To vše se musí rozhodnout v následujících dnech. ☺

ČOV Březina.

Foto: archiv SvAČ

NOVÍ DRŽITELÉ CEN MĚSTA TIŠNOVA V OBŘADNÍ SÍNĚ RADNICE BYLA PŘEDÁNA ČESTNÁ OCENĚNÍ

Václav Seyfert

V pondělí 12. září byly v obřadní síni zdejší radnice slavnostně předány Ceny města Tišnova. Protože v loňském roce zne-možnila tento akt epidemie covidu, přebírali tentokrát ocenění jak laureáti z roku 2021, tak i nově jmenovaní držitelé. Seznamte se nyní se všemi, jimž byla tato cena udělena.

CENY UDĚLENÉ ZA ROK 2021

ANTONÍN FRANKE in memoriam (* 5. 6. 1901, † 14. 7. 1958)

Cena byla udělena jako projev úcty k jeho osobnosti za rozvoj města Tišnova a propagaci jeho dobrého jména v oblasti turistiky a cestovního ruchu.

Antonín Franke absolvoval základní školu v Židlochovicích, následovaly čtyři třídy reálky v Brně a poté se vyučil číšníkem u svého otce. Navštěvoval i hudební konzervatoř v Brně, obory trubka a klavír. V dubnu 1924 převzal společně s matkou vedení restaurace v Kuřimi a o dva roky později si pronajal v Tišnově restauraci v budově Kontribuční záložny (dnešní Hotel Květnice), kde byl nájemcem až do roku 1936. V září 1932 se oženil s dcerou tišnovského obchodníka Marií Záklasníkovou a společně koupili v konkurzu prodávanou vilu Japp na Riegrově ulici, kterou přebudovali na nadstandardní penzion. Díky aktivitám a pohostinnosti Antonína Frankeho a jeho všestranné propagaci města navštívily Tišnov mnohé významné osobnosti – například Eliška Junková, Vlasta Burian, Gustav Frištenský, Josef Skupa nebo osoby spjaté s rodinou Miloše Havla a jeho pražskou společností Lucernafilm.

V roce 1929 byl Antonín Franke jedním ze zakladatelů odboru Klubu československých turistů v Tišnově, z jeho iniciativy a podpory byla vybudována první dřevěná rozhledna na Klučanině. Sepsal obsáhlou propagační turistickou publikaci Tišnov – průvodce městem a okolím, kterou vydal v roce 1938 Zemský cizinecký svaz v Brně. Postupně se stal významným odborníkem v hotelnictví a cestovním ruchu, od roku 1937 působil patnáct let jako ředitel Masarykova pavilonu Zotavovny Morava v Ta-transké Lomnici, poté ještě krátce v lázních Sliač, Velichovky a v hotelu Slovan v Brně. V téže oblasti se významně i prosadil i jeho syn Antonín (1934–2018).

LUBOMÍR KOSTECKÝ in memoriam (* 31. 10. 1924, † 23. 3. 2001)

Cena byla udělena za mnohaleté úsilí v oblasti rozvoje kultury ve městě Tišnově, za šíření jeho dobrého jména nejen na kulturním poli a za celoživotní patriotismus.

Lubomír Kostecký se narodil v Moravských Budějovicích v rodině středoškolského profesora, která se záhy přestěhovala do Tišno-

va, jemuž zůstal věrný po celý život. Vystudoval zdejší gymnázium a poté češtinu a psychologii na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Profesionálně působil nejprve jako kulturní pracovník Předklášterských papíren, později přešel jako ekonom na ředitelství Uranových dolů a nakonec do Okresního průmyslového podniku v Tišnově. Od studentských let zasvětil svůj život umění, zejména divadlu. V roce 1950 byl společně s Karlem Cejnem spoluzakladatelem Karasova divadla, které vzniklo sloučením dosavadních divadelních spolků ve městě a bylo pojmenováno po tišnovském rodáku Josefu Františku Karasovi. V divadle Lubomír Kostecký patřil nejen k nejvšestrannějším hercům a režisérům, ale po dlouhá léta zastával také pozici uměleckého ředitele. Pod jeho vedením získalo divadlo řadu ocenění na divadelních přehlídkách, z nichž nejvýznamnější bylo vítězství na celostátní přehlídce amatérských souborů Jiráskův Hronov v roce 1961, kde Karasovo divadlo vystoupilo s hrou Příliš štědrý večer.

Velkou láskou Lubomíra Kosteckého byla kromě divadla také klasická hudba. Spoluzaložil a vedl tišnovský Kruh přátel hudby, pro který dramaturgicky připravil řadu objevných koncertů, na které se sjížděli hudební fanoušci ze širokého okolí. Věnoval se rovněž sportu, především patřil k prvním průkopníkům basketbalu, tehdy nazývaného košíková. V pozdějších letech vedl v Tišnově místní pobočku rybářského svazu.

MARIE VALOVÁ in memoriam (* 18. 4. 1911, † 3. 5. 1999)

Cena byla udělena za příkladný přístup a pomoc dětem na Tišnovsku v oblasti logopedie, za celoživotní pedagogickou práci a kulturně-společensky prospěšnou činnost v místním Sokole.

Marie Valová, rozená Hliněnská, byla profesí učitelka; jejím prvním působištěm byla škola v Synalově, později vyučovala v tišnovské základní škole na dnešní Riegrově ulici. Ve své rodině měla umělecké zázemí – především hudební a výtvarné – její maminka byla žákyní Leoše Janáčka, ona sama navštěvovala v Brně hodiny zpěvu u operní pěvkyně Rödlichové, někdejší žačky slavné Emy Destinnové. Zpívala v pěveckém sboru moravských učitelek, dirigovaném Břetislavem Bakalou, při absencích kmenových členek operního souboru úspěšně zaskakovala i na prknech brněnského Národního divadla. Velmi dobře ovládala hru na klavír, v Tišnově byla členkou divadelního souboru Karasova divadla. V místním Sokole vedla cvičení žáků, učila rovněž tzv. nápravný tělocvik. Výborně ovládala němčinu a francouzštinu, díky čemuž při tišnovských návštěvách zahraničních hostů působila jako tlumočnice. Spontánně zvládala každou situaci, se vším si organizačně věděla rady.

Doménou Marie Valové se postupně stala především logopedie. Výuce správné výslovnosti malých dětí se věnovala na základě vlastních speciálních pedagogických postupů v mnoha tišnovských mateřských školách i individuálně. Její výukové

hodiny byly vysoce odborné a intenzivní, k dětem byla laskavá a vtipná, díky čemuž měla její práce výborné výsledky. Každému ze svých žáků připravovala speciální výukové deníčky. Manželem Marie Valové byl Bedřich Vala (1909–1982), známý učitel a malíř Tišnova, jeho okolí, Jeseníků a také bulharského moře.

Mgr. BORIS PÁČ (* 10. 7. 1945)

Cena byla udělena za dlouholetou uměleckou práci ve významných hudebních tělesech (Filharmonie Brno, Kvarteto města Brna) a za sportovní činnost.

Boris Páč studoval v letech 1959–65 na konzervatoři v Brně hru na violoncello, následně byl posluchačem Janáčkovy akademie múzických umění. Po jejím absolvování se stal 1. zástupcem koncertního mistra violoncell Filharmonie Brno a na této pozici v řadách orchestru setrval až do svého odchodu do důchodu. Krátce rovněž učil na brněnské konzervatoři. V rámci filharmonie, dosud zastupované Pragokonzertem, vytvářel po listopadu 1989 vlastní koncertní agenturu, která funguje dodnes pod názvem Koncertní oddělení Filharmonie Brno. Byl zakládajícím členem Kvarteta města Brna, které tvořil společně s houslisty Lubomírem Čermákem a Karlem Hejlem a s violistou Karlem Procházkou. V roce 1984 obdrželo kvarteto cenu za přínos české hudbě. V řadách obou těles vystupoval Boris Páč v mnoha světových zemích, např. v USA, Japonsku, Koreji, Singapuru, Rusku, Anglii, Německu, Itálii, na Maltě či ve Vatikánu. V roce 1990 byl členem orchestru při legendárním koncertu, na němž pod taktovkou Rafaela Kubelíka zazněla Smetanova Má vlast na Staroměstském náměstí v Praze. Mezi léty 1990–98 působil s houslistou Lubomírem Čermákem v mezinárodním komorním souboru Elmau Trio, jehož další členkou byla rakouská pianistka Erika Frieser.

V mládí byl Boris Páč současně špičkovým volejbalistou. V dresu Baníku Tišnov hrál 2. ligu a vyhrál s ním v roce 1968 mezinárodní turnaj v Dánsku. Během studijního pobytu v Saarbrückenu si zahrál i německou volejbalovou bundesligu. Od roku 2009 bydlí znovu v Tišnově, v roce 2015 obdržel ocenění Senior Prix udělované Nadací Život umělce.

CENY UDĚLENÉ ZA ROK 2022

Ing. MILAN FRYČKA (* 25. 12. 1937)

Cena byla udělena za celoživotní práci pro společnost, za dlouholetou činnost ve správě města Tišnova, za obětavý výkon funkcí v Českém svazu bojovníků za svobodu, obohacení paměti českého národa a zprostředkování pomoci válečným sirotkům.

Milan Fryčka je rodákem z Bílovce. Rodiče i prarodiče byli za války zatčeni a od února 1943 až do času osvobození pobývali v koncentračním táboře; malý Milan se v té době ukrýval v blízké vesničce Hrabství. Studentská léta zakončil v roce 1960 obhajobou diplomové práce na Vysoké škole báňské v Ostravě. Umístěnku dostal na Dolní Rožínku, kde až do dubna 1976 působil v řadě technických funkcí. Jako investor mimo jiné zajišťoval i výstavbu sídliště pod Klucaninou, v němž od roku 1977 sám bydlí. V roce 1976 byl převeden na ředitelský post tišnovského závodu VDUP (Výstav-

ba dolů uranového průmyslu, dnes Subterra). Pod jeho vedením se závod podílel na množství významných staveb, z nichž nejúspěšnější bylo vybudování přečerpávací vodní elektrárny Dlouhé Stráně. Po odchodu do penze ještě převzal na dva roky post ředitele závodu v Prosetíně u Skutče.

V první polovině 80. let se Milan Fryčka stal funkcionářem Svazu protifašistických bojovníků. V letech 2002–15, to už pod názvem Svaz bojovníků za svobodu, byl předsedou okresního výboru a po úmrtí svého nástupce Horčici se jím stal znovu. Podílel se na koncipování zákona, který přiznává úpravu důchodu sirotkům po odbojářích z 2. světové války, přispěl k výstavbě památníku internačního tábora ve Svatobořicích, podílel se i na odhalení pamětní desky v polské Vratislavi. V roce 2002 kandidoval za nezávislé do městského zastupitelstva a po celé volební období pak působil ve funkci jednoho z radních.

Prof. PhDr. MICHAL MIOVSKÝ, Ph.D.

(* 9. 9. 1975)

Cena byla udělena za mimořádně významnou činnost v oblasti vědy – konkrétně v oboru adiktologie.

Michal Miovský navštěvoval v Tišnově základní školu Smíškova, na zdejším gymnáziu maturoval v roce 1994. Svou profesní dráhu začínal jako preventivní a poradenský pracovník ve Sdružení Podané ruce v Brně, kde později pracoval jako vedoucí Denního psychoterapeutického stacionáře Elysium a ředitel sekce léčebných zařízení. Paralelně se profiloval v oboru klinická psychologie na Psychiatrické klinice Brno-Bohunice. Je absolventem jednooborové psychologie na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně a postgraduálního studia na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Zde byl v roce 2005 habilitován v oboru klinická psychologie, v roce 2012 byl jmenován profesorem Karlovy univerzity v témže oboru. V letech 2001–5 pracoval jako vědecký pracovník Psychologického ústavu Akademie věd, věnoval se především výzkumu, léčbě a prevenci problémů způsobených užíváním návykových látek.

V roce 2005 byl jmenován vedoucím nově vzniklého Centra adiktologie Psychiatrické kliniky 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Po sloučení centra s oddělením pro léčbu závislostí vznikla samostatná Klinika adiktologie, kde doposud vykonává funkci přednosty. Od roku 2008 působí kontinuálně ve funkci proděkana zmiňované lékařské fakulty. V roce 2016 se stal zakládajícím členem mezinárodní asociace univerzit vzdělávajících adiktology a byl zvolen jejím historicky prvním prezidentem. Je členem vědecké rady Univerzity Karlovy v Praze a ministra zdravotnictví České republiky. Patří mu autorství velkého množství odborných publikací, opakovaně byl oceněn Cenou Jaroslava Skály.

PhDr. JOSEF ZACPAL (* 29. 9. 1957)

Cena byla udělena za dlouholetou odbornou práci v Podhoráckém muzeu, za systematické bádání v oblasti historie Tišnovska, za propagaci památek oblasti, autorství řady knih a množství příspěvků do sborníků a časopisů, za seriózní činnost v komisích.

Josef Zacpal pochází ze Šerkovic. Maturoval na tišnovském gymnáziu v roce 1976,

následovalo dvouleté studium na Střední knihovnické škole v Brně a poté obor archivnictví na Filozofické fakultě tehdejší Univerzity Jana Evangelisty Purkyně. Před válkou krátce působil v Okresním kulturním středisku Brno-venkov. V roce 1983 nastoupil do Podhoráckého muzea v Předklášteří jako kurátor-historik, roku 1989 se stal vedoucím muzea a v této funkci působí dodnes. Jako odborný pracovník zde svědomitě plní poslání muzea, tedy získávání, evidenci, uložení, péči a prezentaci sbírkových předmětů. Je autorem či spoluautorem desítek výstav a pěti stálých expozic včetně té, která je umístěna v Muzeu města Tišnova.

Trvalou náplní práce Josefa Zápala je rovněž členství v odborných komisích včetně jedné zahraniční, rozsáhlé publikování a účast na konferencích. V Tišnovských novinách (dříve Tišnovský kulturní zpravodaj) byl po dlouhá léta členem redakční rady a od roku 2005 i jejím předsedou. Společně s Dr. Karlem Ficem je spoluautorem pro region velmi důležité knihy Tišnovsko – Vlastivěda kraje od Pernštejna k Veveří. Zúčastnil se jako člen autorského kolektivu vydání úspěšné desetidílné řady Tišnov Fotore-

vue, nechyběl u projektu Historický atlas České republiky, jehož svazek číslo 15 byl věnován Tišnovu. Relaxuje v přírodě a při cestování, v celém jeho působení se projevuje neokázalý patriotismus a pevné zakotvení v rodném regionu.

Laureáti Cen města Tišnova 2022.

Foto: Kristýna Musilová

SEMINÁŘE ZPRACOVÁNÍ MLÉKA A MASA

Milan Kouřil

Zveme zájemce na další semináře zaměřené na zpracování mléka či masa přímo na farmě, případně ve spolupráci s jiným zpracovatelem (např. výroba zmrzliny), krátké odbytové řetězce, odbyt z farmy, marketing a základní povinnosti zpracovatele. Vzdělávací akce navazují na semináře, které proběhly letos v dubnu a květnu.

Dva semináře (na každý z nich bude navazovat exkurze do zpracovatelského provozu) se budou konat přímo na farmách, kde ke zpracování produkce dochází, u dalších dvou seminářů proběhne

Foto: Veronika Kropáčková

teoretická část mimo farmu s navazující exkurzí do zpracovatelského provozu.

Akce jsou určeny pro zemědělce, výrobce potravin, popř. jiné osoby, pracující pro hospodářské subjekty kategorie malé a střední podniky (MSP).

Farma Menšík (okres Frýdek-Místek, Moravskoslezský kraj), 21. 11. 2022: rodinná farma v Beskydech, od roku 1992 se věnují chovu krav a produkci mléka, postupně přešli do ekologického zemědělství. Mléko zpracovávají ve vlastní minimlékárně, nabízejí také ubytování. Produkty lze zakoupit na farmě nebo v mléčném automatu v Kunčicích pod Ondřejníkem.

Statek Netěchovice (okres České Budějovice, Jihočeský kraj), 23. 11. 2022: bývalý poplužní dvůr, původně náležející ke kolodějskému panství Wratislavů z Mitrovitz. Chovají skot, ovce, koně. Hlavním produktem Statku Netěchovice je hovězí vyzrálé maso, které lze zakoupit přímo v bourárně na statku, součástí objektu je Jihočeské zemědělské muzeum o.p.s.

Biofarma Sasov (okres Jihlava, Kraj Vysočina), 25. 11. 2022: farma vznikla v roce 1991, od roku 1999 hospodaří v režimu ekologického zemědělství. Pěstují kolem dvaceti různých druhů plodin, provozují malou bioplynovou stanici, zelinářskou zahradu, chovají přeštická černostrakatá prasata a pastevně skot masných plemen. Ve vlastním zpracovatelském provozu (jatyky, bourárna, zpracovna masa) vyrábějí a ve faremním obchodě prodávají vepřové maso, vyzrálé hovězí maso, masné výrobky, zeleninu apod. Provozují také e-shop.

Rodinná farma Bílkovi (okres Svitavy, Pardubický kraj), 2. 12. 2022: farma je zaměřená na chov skotu bez tržní produkce mléka, v roce vybudovali porážku. Na farmě lze zakoupit vyzrálé hovězí maso, plánují rozšíření o maso mleté a připravují také prodej masa prostřednictvím automatu (masomat).

Bližší informace na e-mailu: kouril@masbranavysočiny.cz

PĚSTUJEME BIOZELENINU A MĚSÍČEK PRO BIOČAJE

Zlata Ptáčková

„Nevím, jestli to byl můj sen, ale měl jsem pocit, že to mám dané, že naváží na tradici, na kořeny, které tady jsou. Měl jsem samozřejmě různé jiné nápady, co chci dělat, ale od okamžiku, kdy jsem se pro ekologické hospodaření definitivně rozhodl, tak už ne. Chci u toho vydržet. Práce mě baví a přináší uspokojení,“ říká farmář **Marek Štěřba**.

Na přerušenu rodinnou tradici navázali v roce 1992 Markovi rodiče a nyní pokračuje se svojí manželkou Šárkou. Začínali jako klasická smíšená farma s chovem prasat a krav. Přímo ze dvora prodávali brambory, poté i mléko, tvaroh a čerstvé sýry. Prodej následně doplnili zásobováním obchodů se zdravou výživou. V roce 1996 vstoupili do jednání o dodávkách bioproduktů do supermarketů. V roce 2004 pak postavili novou halu pro zpracování biozeleniny a bioovoce do tržní úpravy.

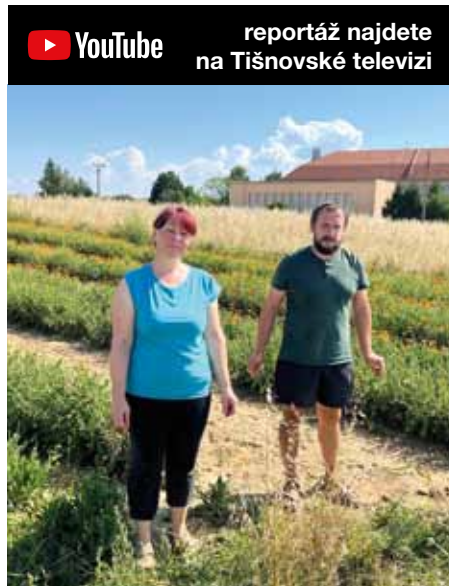
V současnosti patří Ekofarma Deblín mezi významné dodavatele biopotravin v České republice. Kromě pěstování vlastní produkce se Štěřbovi zabývají rovněž dovozem plodin z ekologického zemědělství ze zahraničí. Zároveň náleží mezi třicítku pěstitelů bylinek pro předního výrobce biočajů a biokoření se sídlem na jihu Moravy.

Specialita: měsíček lékařský

„Hospodaříme na necelých dvaceti hektarech půdy. Pěstujeme biozeleninu, konkrétně dýni hokaido, červenou řepu, cuketu, mrkev, svazkovou cibulku, patizon. Dále trávy na semeno, pohanku,

Měsíček lékařský pěstují pro jednoho předního výrobce biočajů na jihu Moravy.

O chod Ekofarmy Deblín se starají Šárka a Marek Štěřbovi.

pšenici špaldu. A také měsíček lékařský. Sběr kvítků probíhá víceméně každý den, od konce června až do podzimu.“

A protože by bylo složité léčivku odběrateli dovážet v čerstvém stavu, mají ve sklepě sušárnu. „Měsíček leží na sítech, v radiátorech pod nimi proudí horká voda a vzduchem se odvádí z bylinky vlhkost. Zhruba na jeden kilogram sušeného měsíčku je potřeba nasbírat osm kilogramů kvítků. Sušení trvá zhruba tři dny,“ vysvětluje **Šárka Štěřbová** s tím, že v sušárně je tma, takže si i usušený měsíček zachová krásnou, sytě oranžovou barvu.

Nejen při sběru této letničky se hodí každá ruka. Byť je Ekofarma Deblín

hlavně rodinnou firmou, v zemědělské části musí vypomáhat sezónní brigádníci. Především na poli při plečkování, odplevelování a samotné sklizni. Na balení zeleniny, která putuje do obchodních řetězců v České republice i na Slovensku, zaměstnávají tři stálé zaměstnance.

Na dvaceti hektarech půdy pěstují Štěřbovi kromě dýni hokaido také cukety nebo červenou řepu a patizon. Vše v biokvalitě.

Rozšířit vlastní produkci

„Chtěli bychom se intenzivněji věnovat vlastní produkci zeleniny, samozřejmě i nadále bez chemického ošetření a umělých hnojiv, a rozšířit tedy objem výroby, nicméně tady jsme poměrně na kopci. Jsme v 600 metrech nad mořem, zelenina by chtěla vodu, a ta tu bohužel není. Chtěli bychom tedy pole někde níž. To je naše vize do budoucnosti. Uvidíme, jak se nám bude dařit,“ poznamenal Marek Štěřba.

Plány, jak posunout Ekofarmu Deblín na ještě ekologičtější zdroj, a to v oblasti sušení bylinek, má také Šárka Štěřbová. Podle jejích slov by pomohly solární panely. „Vodu v radiátorech by místo kotle ohřívalo přímo slunce. Když umí vypěstovat měsíček, tak by ho mohlo rovněž usušit,“ míní ekofarmářka.

Foto: Zlata Ptáčková

PRÁZDNINY NEJSOU JEN DOVOLENÁ

Barbora Kulhánková

Léto, pro mnohé nejkrásnější roční období, nyní neodvratně blíží se ke svému konci, vyvolává v našich myslích vzpomínky na příjemné chvíle plné slunce, dobré pohody a relaxace. Ve spojení s učitelským povoláním to platí obzvláště. Pro mě a moji kolegyni Petru to byla také výzva využít možnosti, jež nabízí projekt Erasmus+ a vycestovat na zahraniční studijní pobyt. Během jarních měsíců zpracovala Petra Rozsypalová náročnou projektovou žádost. Možná proto, že jsme se o štěstí pokoušely už podruhé, byly jsme tentokrát úspěšné. Škola tak mohla pro svoje zaměstnance využít částku 8 361 eur a vyslat nás na zkušenou do světa.

A tak se jazyková škola ISI Dublin stala místem, v níž jsme se po čtrnáct dní zdokonalovaly v intenzivním kurzu angličtiny. Dopolední nasazení v rámci výuky jsme pak kompenzovaly aktivním odpočinkem a mnohá odpoledne trávily procházkami po Dublinu, abychom si mohly

prohlédnout vše, co toto město nabízí. Procházky kolem řeky Liffey doplněné typickou irskou hudbou znějící z klasických „pubů“ vytváří neopakovatelnou atmosféru, která láká domorodce i turisty. A oprávněně.

Petra později ještě navštívila Maltu, kde absolvovala intenzivní týdenní kurz věnující se didaktice angličtiny a moderním výukovým metodám.

Svůj pobyt zde shrnuje těmito slovy... „Profesionálně vedený kurz zkušenou lektorkou byl přínosný nejen v čerpání informací a metod, ale i možností sdílení zkušeností s kolegy učiteli z Finska, Polska, Litvy či Maďarska. Velmi pozitivní zážitek umocnilo i krásné maltské počasí.“

No a co závěrem? Určitě poděkování naší škole, že nám umožnila tento výjezd. Možná vzkaz všem kolegům učitelům: „Nenechte si příležitost k této mimořádné zkušenosti ujít, seberte odvalu, nastrádejte síly a jděte do toho. Nebudete litovat!“ ☺

U jazykové školy ISI Dublin.

Foto: Barbora Kulhánková

TÁBORNÍCI Z LETNÍHO TÁBORA BRUMOV

za vedoucí všech turnusů Renata Kloubová

Již několik desítek let patří areál letního tábora na Brumově dětem. Jinak tomu nebylo ani letos, kdy se v tomto kouzelném prostředí vystřídaly čtyři táborové turnusy a letní prázdniny si zde užilo na tři sta padesát dětí z Tišnova a okolí.

Nadšení malí táborníci tu jako vždy vytvořili dechberoucí atmosféru. Měli možnost zahrát si nesčetné množství her, dokázali své výjimečné schopnosti na olympiádě, naučili se vázat uzly, stavět různá ohniště, potrénovali zdravotědu, orientaci a mnoho dalších dovedností. Skvělou motivací byly i celotáborové hry. Na prvním turnusu bojovali stateční Avengers, druhý, třetí a čtvrtý turnus kouzlil s Harry Potterem. Pozitivní energie proudila všude kolem.

I letošní rok byl svým způsobem specifický. Oproti posledním dvěma letům, kdy byl naším nepřítelem covid, jsme se museli letos poprat s enormně narůstajícími

cími cenami. Během těchto tří těžkých let jsme se setkali s velmi vstřícným přístupem města Tišnov, za který jsme velmi

Foto: archiv IV. turnusu

vděční. Poděkování patří i mnoha dalším, díky kterým je brumovský tábor takový, jaký je. Společnosti Charlys s. r. o. za příznivé ceny masných výrobků a výbornou spolupráci, dále společností Vítar Tišnov, BRB Brno, spol. s.r.o., Ing. Miroslavu Dvořákovi, paní Zámečnickové – Sportstyle Tišnov, paní Nadi Bártové z Bělče, panu Kopřivovi – Elektro Tišnov a MUDr. Martinu Blaťákovi za drobné sponzorské dary.

V neposlední řadě je nutné smeknout klobouk před všemi hlavními vedoucími, jejich zástupci, oddílovými vedoucími, praktikanty, personálem kuchyně (díky kterému se po dvou týdnech vracíte o pár kilo těžší...), zdravuškami, sportáky, uklízečkami a mnoha dalšími, kteří dělají z tábora jednu velkou rodinu.

Už teď se těšíme a nemůžeme se dočkat příštího roku! ☺

AKTUÁLNĚ Z INSPIRA

Marie Dvořáková

Jsme pyšní na naše mažoretky! O soutěži, ve které děvčata zazářila, se rozepsala jedna z účastnic.

ZLATÉ MAKRONKY

Lenka Rotterová

Odpoledne plné emocí. I tak by šla popsat soutěž, které se účastnily tišnovské mažoretky Makronky v sobotu 10. září. Tým se v odpoledních hodinách vydal do Šumperka, kde se konal první ročník nepostupové soutěže Zlatý Dukát. Výprava děvčat sice nebyla největší, ale to

Vítězné mažoretky Beáta Pospíšilová a Kamila Rotterová. Foto: archiv Inspira

vůbec nevadilo. Nejdříve se představila Beátka Pospíšilová v kategorii Sóló Baton Junior, tedy sólová sestava s hůlkou. V její kategorii soutěžilo ještě dalších sedm děvčat a konkurence tedy byla celkem velká. Nakonec se Beátka umístila na krásném čtvrtém místě a po dokončení vystoupení měla nejen ona, ale i její trenérka Kamila Rotterová velmi dobrý pocit. Dále se poprvé představilo i nově vzniklé duo ve složení Beáta Pospíšilová a Kamila Rotterová, kterým s jejich choreografií pomáhala Lenka Rotterová. Pro dívky to byla velká výzva, neboť trénovaly hlavně v létě a je tedy pochopitelné, že nervozita nebyla zrovna malá. Holky soutěžily v kategorii Duo/Trio Junior/Senior Baton a přesto,

že z vystoupení měly nejrůznější emoce, vyhlášení výsledků jim doslova vyrazilo dech. Dívky vybojovaly 1. místo a zpět do Tišnova tedy přivezly zlaté medaile.

Tato soutěž je všechny velmi motivovala, těší se na nadcházející sezónu a na to, jak budou jezdit nejen ony, ale i zbytek týmů na další soutěže!

Pozvání do Inspira na podzimní akce pro děti i dospělé:

DEN STROMŮ

Jana Madaraszová

Inspiro společně s Ekoporadnou Tišnovsko pořádají Den stromů.

Zveme vás na Den stromů, který se bude konat v Inspiru v sobotu 22. 10. od 14 do 17 hod. Pro děti budou nachystané edukační a výtvarné dílničky se stromovou tematikou a workshop s pokusy. Chcete se dozvědět něco o stromech, jak spolu stromy komunikují, jak hospodaří s vodou, jak zjistit jejich výšku či stáří, a naučit se poznávat naše nejběžnější zástupce? Tak přijďte.

V neděli 23. 10. 2022 pak Ekoporadna pořádá prohlídku komplexních úprav pozemků v obci Vohančice, napomáhající v adaptaci na změnu klimatu (výsadba obecního sadu, poldr, protierozní val aj.). Přes Výrovku zpět do Tišnova cca 6 km. Odjezd linkou 331 v 11.27 hod. od tišnovského nádraží. Těšíme se na vás.

PODZIMKY S INSPIREM

Barbora Straková

Na podzimní prázdniny, které letos připadnou na 26. a 27. října, připravujeme toulky podzimní přírodou. Pokud

na všechny následující otázky odpovíš ano, přidej se k nám! Baví tě trávit čas v přírodě? Chceš se dozvědět něco o ptáčích našich lesů? Je fajn hrát venku hry? Je v pohodě, že třeba zmokneš? Uneseš batoh s velkou svačinkou, náhradníma ponožkama, spodárama, pyžamem a pláštěnkou? Přespiš klidně mimo domov? Přihlásit se bude možné od začátku října na www.inspiro.cz.

PODZIMNÍ KERAMICKÝ SEMINÁŘ

Dáša Lazarová

Přijďte si užít relaxační tvořivý víkend s hlinou. Tentokrát se připravíme na Vánoce s předstihem. Můžete si vyrobit dekoraci do svého domova nebo originální dárek.

Téma prvního víkendového dne je „Anděl“. Může to být soška, třeba prořezávaná na světýlka svíčky, ale také reliéf nebo kachel zdobený roztaveným sklem. Druhý den si můžete udělat keramický adventní věnec nebo betlém. Pokud zbyde čas, tak i pár drobností – ozdoby na stromek nebo jmenovky na dárky.

Kurz pořádá Inspiro Tišnov a je určen pro začátečníky i pokročilé. Vyrábět z hlíny budeme 5. a 6. 11. 2022 a 3. 12. si výrobky naglazujeme. Podrobné informace ke kurzu najdete na www.inspiro.cz.

Vyhlášíme výtvarnou soutěž pro děti z Tišnovska:

ZAČNI S KOMIKSEM!

Rád kreslíš, maluješ, fotíš a vymýšlíš příběhy? Vytvoř komiks libovolnou technikou na volné téma se svým originálním hrdinou nebo superhrdinou ve formátu A4 nebo A3 a dones do Inspira.

Soutěžíme v kategoriích:

1. kategorie 6–9 let
2. kategorie 10–13 let
3. kategorie 14–17 let

Výherce odměníme pěknou cenou a vítězné obrázky budou vystaveny.

Pravidla soutěže najdeš od 17. října na webových stránkách Inspira.

CO POTŘEBUJETE VĚDĚT O DĚTSKÉ BURZE

Radka Štěpanovská

Rodinné centrum Studánka organizuje v Tišnově už více než deset let podzimní a jarní burzu oblečení a potřeb pro děti od 0 do 15 let. Zájemci na ní mohou prodat a nakoupit oblečení, obuv, knihy, hračky, kočáry a sportovní potřeby pro své děti, právě tak jako oblečení a potřeby pro těhotné a kojící maminky. Rádi bychom vám přiblížili, jak burza probíhá, s čím máte počítat, na co se můžete těšit a jak se případně můžete zapojit.

Burza probíhá ve společenském sále tišnovské sokolovny na ulici Drbalova 274. Podzimní burza se koná v první polovině října (letos **10.–12. října**), jarní burza pak v první polovině března. Tyto termíny jsme zvolili tak, aby se rodiny mohly připravit na nadcházející sezónu. V říjnu zde tedy naleznete věci na podzim a zimu, v březnu na jaro a léto.

Chci pro své děti nakoupit

Burza je organizačně rozdělena do tří dnů, začínáme v pondělí a končíme ve středu. Pokud si chcete nakoupit, tak je pro vás důležité pouze úterý (letos 11. října). Od 9–17 hodin na vás čeká přes 6 000 kusů oblečení, obuvi, knih, hraček, kočárů a sportovních potřeb pro děti od 0 do 15 let a také oblečení a potřeby pro těhotné a kojící maminky za velmi příznivé ceny. Máte také jistotu, že nabízené věci pocházejí od maminek z Tišnova a okolí. Samozřejmě největší zájem je hned na začátku a polevuje kolem 11. hodiny. Ale i později mezi věcmi naleznete spoustu hezkých a cenově výhodných kousků. Kupující platí 20 Kč jako vstupné na burzu a pomáhají nám tím pokrýt část nákladů. Částku ovšem zaplatí jen v případě, že si nakoupí. Vstupné pak připočítáme k celkové hodnotě nákupu. Na tomto místě bychom rádi poprosili kupující, aby chodili s drobnými penězi anebo aby nakoupili alespoň za tisícovku, pokud s ní chtějí platit. Pro děti je v rohu sálu připraven dětský koutek. Hlídaní dětí není zajištěno.

Chci věci po dětech prodat

Pokud chcete věci na burze prodávat, je potřeba nejprve vyplnit formulář pro prodej. Údaje z něj slouží k vytvoření štítků, kterými potom označujeme zboží. Infor-

maci o tom, kdy bude zveřejněn, naleznete nejpozději měsíc před burzou na studánkovém webu (www.studanka-tisnov.cz). Formulář zveřejňujeme zpravidla tři týdny před burzou. Z kapacitních důvodů můžeme přijmout jen 140 formulářů. Do každého můžete napsat 50 položek. Prodávající může vyplnit nejvýše dva formuláře. Ze zkušenosti víme, že se prodají jen hezké a nezničené věci za přijatelné ceny. Vyplatí se tedy omezit počet položek ve prospěch kvality. O prodej na burze je velký zájem a stává se, že je kapacita naplněna během prvního dne. Jak to tedy stihnout? V předstihu dětem probrat šatník, vytrídít malé, ale stále hezké věci pro prodej, pohlídat si zveřejnění formuláře a vyplněný formulář odeslat co nejdříve. Přijetí vám do dvou dnů potvrdíme mailem. V tomto mailu bude také tabulka, kam si zapíšete čas, kdy donesete své věci na burzu. Časový rozvrh v tabulce nám umožňuje lépe koordinovat odbavení a pro vás to znamená minimální čekací dobu.

Příjem věcí k prodeji probíhá v pondělí od 10 do 17 hodin (letos v pondělí 10. října). Společně s prodávajícím věci označíme štítkem a následně roztrídíme na prodejní stoly. Věci třídíme podle velikosti a podle typu oblečení (kalhoty, svetry, mikiny aj.). Snažíme se také rozlišovat dívčí a chlapecké věci, ne vždy se to ovšem stoprocentně podaří. Je potřeba počítat s tím, že se při odbavení zdržíte 15 minut u každého formuláře. Práci velmi urychlí, pokud si doma věci srovnáte tak, jak jdou ve formuláři za sebou.

Neprodané věci vracíme ve středu od 13 do 17 hodin. Spolu s vámi zkontrolujeme vrácené věci tak, aby nic nechybělo ani nepřebývalo. U pokladny vám pak vyplatíme peníze za prodané věci, z nichž

jsme odečetli 15 % pro Studánku jako příspěvek na pokrytí nákladů (především na pronájem sálu). Někdy se však může stát, že některá věc chybí. Zpravidla ji najdeme na hromádce u jiného formuláře. Pokud ji nenalezneme a jedná se o malou položku, jsme rádi, pokud jste shovívaví. Pokud se jedná o dražší položku, tak ji proplatíme jako prodanou. Ztráty proplácíme po skončení burzy. Často se totiž stává, že se věci najdou.

Chci se zapojit jako dobrovolník

Věřte nebo ne, ale celá burza stojí na dobrovolnicích, vlastně dobrovolnicích. Každé burzy se účastní přibližně 35 dobrovolnic, které odpracují kolem 220 hodin. Někdo může nabídnout pomoc 3 hodiny, někdo 16 hodin. Většinou však dobrovolnice odpracuje 5–8 hodin. Snažíme se, aby nás po celou dobu burzy bylo v sokolovně alespoň osm osob. Pokud byste se chtěli také zapojit, napište nám na studanka.tisnov@gmail.com. Dobrovolníky si samozřejmě hýčkáme. Garantujeme jim přijetí jejich formulářů. Nabízíme sníženou procentní sazbu z prodaného zboží a také možnost vybrat si přednostně zboží.

A co z toho všichni máme?

Rodinám šetříme nemalé finanční prostředky a také čas, který by jinak musely věnovat shánění nového vybavení pro děti. Přispíváme k ochraně životního prostředí, protože polovina nabízených věcí nalezne nové využití. Práce dobrovolníků přináší Studánce příjem kolem 10 tisíc korun, který můžeme využít k zakoupení nového vybavení do našeho centra. Pořídili jsme například pianino, rozšířili wifi nebo jsme prostředky použili na dofinancování vybavení nové herny.

A to je všechno? Samozřejmě že není. Burza je pro nás srdcovka. Baví nás setkávat se s lidmi, které jsme dlouho neviděli, především s bývalými studánkovými maminkami, kterým už děti vyrostly. Baví nás propojovat lidi mezi sebou. Baví nás dávat věcem druhou a někdy i třetí šanci. Baví nás povzdechy: „Jé, tuhle čepici nosil náš Kuba, když byl malý.“ A baví nás samozřejmě i to, když všechno hladce proběhne a všichni jsou spokojení. ☺

VÍTE, JAK...

NA KRÁSNÉ VLASY?

Aby vaše vlasy byly dokonalé, potřebují stejně jako vaše tělo správnou péči a s ní spojenou kvalitní výživu. Které prvky vlasům pomáhají a kde je hledat?

Zatímco imunitu posiluje vitaminy během podzimu kdekdo, na vlasy v tomto směru myslíme až překvapivě málo. Přitom právě v jejich výživě se skrývá tajemství úspěchu. Pomoci vám mohou zejména:

- **Aminokyseliny**, které jsou základními stavebními kameny bílkovin, které tvoří strukturu vlasů.
- **Vitamin B7** neboli biotin, který přispívá k udržení zdravých vlasů a pokožky.
- **Měď**, která mimo jiné přispívá k zachování přirozené barvy vlasů.
- **Zinek, selen a extrakt z přesličky**, což jsou látky, které pomáhají přispět ke zlepšení vzhledu a struktury vlasů, nehtů a pokožky.
- **Vitamin B6**, který se mj. podílí na tvorbě důležité aminokyseliny L-cysteinu.

• **Vitamin C**, který je důležitý pro tvorbu kolagenu, látky nezbytné pro strukturu pokožky a krevních cév.

• **Pivovarské kvasnice**, které obsahují komplexní spektrum důležitých vitaminů skupiny B.

• **Extrakt z kopřivy**, který je doporučován užívat při problémech s vlasy.

Které z těchto látek pravidelně přijímáte běžnou stravou? Pokud jen málo z nich, nebo v malém množství, můžete využít komplexního doplňku stravy, který pro vás vyrábíme v tišnovské závodě VITARu. **Revitalon Forte** obsahuje 18 účinných látek pro komplexní výživu vašich vlasů a zkombinovat ho můžete i s pomocníky pro vnější péči o vaše vlasy - **Revitalon Kofeinovým šamponem** a **Revitalon Vlasovým stimulantem** pro podporu růstu vlasů a omezení jejich vypadávání. ■

VITAR, s. r. o. Výrobní závod Tišnov, TEL +420 549 121 811

NABÍDKA: PRACUJTE VE VITARU, V BLÍZKOSTI VAŠEHO BYDLIŠTĚ, A NEZTRÁCEJTE ČAS DOJÍZDĚNÍM.

PŘIDEJTE SE K NÁM! NABÍZÍME STABILNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

✿ operátor/ka výroby

do třísměnného a nepřetržitého provozu,
nástupní mzda 21 000–25 000 Kč,
**vhodné i pro absolventy
učebních oborů**

PROČ pracovat ve VITARu:

- ✿ stabilní práce a férové mzdové podmínky
- ✿ nárůst mzdy po zaučení zaručen
- ✿ čtvrtletní docházkový bonus ve výši 6 000 Kč
- ✿ finanční i nefinanční benefity
- ✿ po jednom roce smlouva na dobu neurčitou

Staňte se součástí našeho týmu
Více informací na www.vitar.cz/kariera
tel.: 577 644 709 | e-mail: personalni@vitar.cz

POMÁHÁME LIDEM VĚST ZDRAVĚJŠÍ ŽIVOT

KRÁLOVNIČKA OD TIŠNOVA NA ČAJI S EVOU KRATOCHVÍLOVOU

Vladimír Vecheta

V první řadě jsem člověk a to si fakt užívám, odpovídá na moji první otázku, jak sebe sama vnímá a vidí, **Eva Kratochvílová** (*1984). Jako člověk obklopený dalšími, a navíc skvělými lidmi. Žiju na krásném místě tady na Tišnovsku. Jsem máma a jsem autorka. Původně jsem herečka, od svých třinácti let jsem většinu času trávila v divadle, ale posledních deset let se věnuji především hudbě a lidem. V hudbě se s lidmi setkávám, hudbu učím i skládám. Vytvářím hudební příběhy a hudební představení.

Herečka od narození

Vy jste původem z Brna. Jak jste se ocitla tady u nás, na Veselí u Lomnice? Když jsem studovala DAMU, někdy kolem svých dvacátých narozenin, pochopila jsem, že Praha je pro mě příliš náročná. Herecký život i město samotné. Pak mě pozvali do nějakého seriálu, ale já jsem si hrdě říkala: „Ne, já přece nebudu točit seriály... No jo, ale co teda chceš? Seš herečka, tak co čekáš?“ Neměla jsem v tom jasno. Tak jsem se rozhodla, že na prvním místě potřebuji najít dobré místo k životu. Někde mezi Jihlavou a Prahou, původně jsem z Jihlavy, kde mám tátu a babičku. Ale protože jsem v dětství dlouho jezdila se svou mámou sem do Žlebů, uchvátila mě nakonec možnost usadit se na Veselí. A tady je to tak krásné, že se tomu nedalo odolat. Krajina, místo i lidi.

Co se lidí na Tišnovsku týká, jsou tu pro mě dvě vrstvy, které se prolínají. Jedna je ta náplava rozestá po vesničkách kolem Tišnova. Jsou to moji vrstevníci, rodiny s malými dětmi, kteří často pracují jinde a tady žijí. A druhá jsou místní, se kterými se průběžně stále lépe seznamuji.

Do té komunity „náplav“ jsem vplula víceméně skrz děti. Potkávaly jsme se s kamarádkami s podobně starými dětmi. Já jsem měla velký zájem s těma holkama být, ale chtělo se mi dělat něco víc než si jen povídat o věcech spojených s mateřstvím. Tak jsem jim začala při kafi zpívat do ucha jeden hlas nějaké písničky, pak druhé druhé, a pak jsme to nějak daly dohromady. A natočily jsme z toho i desku. Tak vznikly Královničky.

Eva Kratochvílová. Foto: David Konečný

Bylo to krásné období, během kterého vznikalo podhoubí pro spoustu nových projektů z různých oborů. Tvůrčí práce a mateřství spolu korespondují. S Královničkami zpívala mj. Marcela Zachovalová, zakladatelka knihkupectví Dlouhá Punčocha, Martina Svozilová, výtvarnice, která se věnuje ožívání tradic a krajkovým mandalám, průvodkyně Zuzana Škyříková, která pořádá překrásné předporodní rituály, facilitátorka Vanda Marečková, která je významnou osobností českého Community buildingu, a další skvělé ženy.

Když se vrátím ještě na samotný začátek, jak jste se dostala k herectví?

To byla první věc, která mě v životě napadla. To nešlo jinak! Odmalička jsem chtěla být herečka a psychologka. A tak jsem dělala všechno pro to, aby se mi to splnilo. Můj otec je psycholog, to mě určitě inspirovalo k té psychologii. Divadlo moji rodiče nedělali, ale můj bratranec je dost významný divadelní režisér Jiří Havelka.

Já se dostala do divadla Husa na provázku k paní Tálské. Pak jsem vystudovala nejprve DAMU, obor činoherní herectví,

a nakonec jsem si dodělala i tu psychologii na filozofické fakultě v Brně. To už paralelně s hereckým angažmá v Klicpeřově divadle v Hradci Králové.

Máte v paměti nějaké výrazné osobnosti, které vás zásadně ovlivnily?

Od třinácti do devatenácti let jsem byla v rukách Evy Tálské, úchvatné režisérky z divadla Husa na provázku. Ta mě nenapravitelně „tetovala“ citově a divadelně. S osobnostmi na DAMU jsem se spíš musela konfrontovat. Takže pokud mám jmenovat, hodně mě ovlivnil můj kamarád Matija Solce, slovinský loutkář a harmonikář. Hanka Pecková, ke které jsem chodila na zpěv, ta mě velmi posunula v pěvecké technice, stejně jako brněnská pěvkyně Libuše Bartošková, do teď z toho vycházím. Mí učitelé herectví: Boris Rösner, Jana Hlaváčová, Ladislav Mrkvička, Hanuš Bor, Johanna Tesařová, Jan Burian. Setkání se všemi těmito velkými osobnostmi bylo pro mě skutečně důležité, ač ne vždy snadné. Včetně mých spolužáků. Nejznámější z nich je Bára Poláková, se kterou chystáme novou desku, a můj bývalý muž Michal Dalecký.

Našla jste nějaký vzor, koho jste se snažila následovat ve stylu?

To vloženo ne. Když se člověk chce něco naučit, tak to nejlepší, co ho může potkat, jsou výrazní, originální lidé. Ať jsou jacíkoliv, ať Vám sedí nebo nesedí. A DAMU je plná výrazných individualit, takže to bylo v tomto ohledu skvělé.

Ale já jsem už od prváku začala režirovat. Zjistila jsem, že mě baví autorství. Herectví jsem sice milovala a přičichla jsem i k muzikálu, ale když jsem potom byla v klasickém činoherním angažmá, tak mi ten autorský podíl chyběl. Takže už během studia jsem zjistila, že bych chtěla režirovat a že nebudu hledat vzory mezi těmi klasickými velkými hereckými osobnostmi.

Autorem se člověk rodí, nebo stává?

Netroufnu si mluvit obecně, ale řekla bych, že je to nějaká kombinace. Nemůžete dělat to, co v sobě nemáte, a zároveň

když to v sobě máte, tak nemůžete jinak. A průšvih je, když to neposloucháte nebo si toho nevěšmnete nebo k tomu nemáte dost odvahy. Když učím zpěv, potkávám se s desítkami lidí, kteří mají různé bloky, a přitom každý má v sobě obsah, který potřebuje komunikovat a který stojí ve své autenticitě za to.

Zmiňujete, že jste se bránila herectví před kamerou, seriálové či filmové tvorbě. Byla to osobní póza nebo jste se k tomu nikdy nechtěla zavazovat a byla vám bližší činohra?

Film a televize mě strašně baví, je to nádherný a láká mě to. Moje tendence bránit se seriálům pramenila ze snahy dělat především to, o čem jsem přesvědčená, že to má smysl. Takové to divadelnické – hrát na kvalitu. Ideál chudého herce, který pohrdá masovou zábavou. Já jsem byla ve svých dvaceti letech tak kritická... Teď už to nemám zapotřebí. Naopak obdivuji každého, kdo dává energii do tvorby a kdo má odvalu ukázat sebe a odvést právě i tu hereckou „práci“.

Film znám především prostřednictvím života s mým bývalým mužem Michalem Daleckým, se kterým jsme si prožili přechod od divadla k filmovému herectví, kterému se začal dominantně věnovat. Když mám nabídku, tak hraju, ale abych kvůli tomu žila v Praze a chodila na castingy, tak to fakt ne. Pozice herce je u filmu jiná než u divadla. Teď ale netočím, mám jenom hudbu a příběhy.

Hudbou chci lidi rozsvítit

Herectví a psychologie. Co prolíná tyto dva světy? Projevilo se vaše psychologické vzdělání do hereckého stylu, nebo opačně použila jste něco z herectví do psychologické praxe?

Ačkoliv psychologie je teoretická věda, ze které by mělo být možné čerpat pro herecký výraz, spoustu věcí jsem naopak v psychologii pochopila díky herectví. Protože herectví a působení v různých souborech jsou na úrovni psychoterapeutického výcviku. Tam si věci zakoušíte. Člověk pracuje na sobě, se sebou, hledá svoje hranice, vymezuje se, dospívá. Zároveň mi psychologické přístupy a literatura pomáhaly získat odstup a to byl jeden z důvodů, proč jsem se nakonec odklonila od klasické dráhy herce. Herectví znamená, že pořád někde zkoušíte a máte de facto nonstop plný diář, abyste se uživil. A to si můžete dovolit do svých třiceti let. Ale ne tehdy, když chcete být se svými dětmi v podstatě i sami se sebou.

Psychologie byla pro mě víceméně na okraji. Sice jsem chvíli pracovala v pastáku, abych si to vyzkoušela, ale středobodem světa pro mě bylo divadlo. Vytrhly mě z toho až vlastní děti. Díky nim jsem zjistila, že to tak není, že lidi žijou i něčím jiným, úplně obyčejně, nestresují se, nezvrací před premiérou, všímají si toho, že se mění roční období, usínají a vstávají se svými dětmi. To jsem se naučila tady na Tišnovsku. Najednou jsem viděla, jak je svět krásný.

Takže to momentální zaměření na dětské a hudební divadlo...

Dětské příběhy jsou mi odjakživa blízké. Archetypy uchované v dávných pohádkách mě přitahují stejně jako emocionalita ukrytá v lidové hudbě. Z té vycházím i při přípravě nových desek – s Pavlem Fajtem, Bárou Polákovou a hostem Danem Bártou.

Zpěv vás provázel hereckou kariérou celou dobu, nebo je to zase jeden z těch objevů poslední doby?

Já jsem zpívala vždycky. Sólově, ve sborech, v muzikálech.

... že vás tedy nechýtila muzikálová cesta?

I v muzikálu dostanete roli, tu nastudujete a hrajete. Pořád dokola. Žijete ji svou energií, mám chuť říct skoro svou vlastní krví. Mně se víc líbí ta fáze tvoření, přípravy, kdy to vzniká, čemuž se z pozice režisérky můžu věnovat daleko víc. Herectví je o interakci s divákem a já zjišťuju, že je pro mě také velice důležité být sama, hledat sama, psát sama a sdělovat to pak skrze někoho nebo něco jiného. Skrze hudbu, skrze lidi.

Hudba je pro vás, jak říkáte, cestou odblokování...

Ano. I když učím zpěv, zajímá mě právě ten psychoterapeutický přesah. Jde mi o to, aby se lidi rozsvítili, nadechli, otevřeli, aby jim bylo líp v nich samých. To je překrásná práce.

Přijde mi důležité zvláště v naší zemi zbavovat lidi fóbie z hudby. Zakořeněnou součástí naší kultury je mýtus, že hudbu mají dělat jenom experti. Jsme zvyklí být utišováni, nebýt výrazní, nerušit. Odmalička jsme kontinuálně hodnoceni, dostáváme ve škole známky, nebo jsme odrazováni – ty nezpívej! atd. Osobní spokojenost ale nezačíná u hodnocení od druhých lidí. Takže já učím zpěv podle toho „jak se vy při tom cítíte?“ A že to potom skvěle zní, to už je bonus.

Herec a jeho stín

Z představení vás znám jako dynamickou osobnost, která se umí velmi emotivně sdělovat a vyjadřovat. Je to váš vlastní výraz, nebo se musíte hodně překonávat?

Je to hodně můj temperament a tendence lidí strhnout. Na jevišti často „přepaluju“, všechno je tam větší a hlasitější, aby to bylo vidět a slyšet, je to částečně návyk. Postupem času se učím od té potřeby

Královničky.

Foto: Eva Kratochvílová

upouštět. Hlavně v osobním životě. Už se na mně projevuje i stárnutí, hledám svůj střed. Nemusím se víc usmívat, víc malovat, víc pracovat, nemusím... V tomhle nacházím zvláštní mír a klid a to mě baví!

Co strach a tréma – věrně doprovází herce jako stín...

To je obrovské téma. Samozřejmě u představení, které už mám ohrané, si trému odpustím. Když hraji představení pro děti, kde nejsem krytá zázeminou, technikou, světly a souborem, je to těžší, než když jsem hrála představení na velké scéně. Ale ta energie se hnedka uvolní, jdete do lidí a je to příjemné. Jiná je pozice režiséra, který pozoruje herce a nemůže ovlivnit, jak to zrovna odehraje. Často má větší nervy než herec. V současnosti mívám trému, když dělám hudbu a desky, to o sobě pochybuju neustále. To je fakt bolest.

Čeho se vlastně herec bojí? Proč má tu trému?

Že to nebude dobrý. Že se to nebude líbit. Že to bude marný, nepochopený, zbytečný. Na druhé straně je krásný, když se v tvorbě s pozitivní odezvou potkáte, to stojí za to.

Měla jste někdy opravdu velký kiks?

První věc, co mě napadla, je, že jsem prošvihla představení. Měla jsem hrát v Hradci, ale zrovna se mi narodila neteř Julinka v Brně. Tak jsem ji tam chovala a najednou mi volají: „Kde seš?“ No... fakt jsem měla pocit, jako by se mi propadla země pod nohama. To byl strašný pocit, že někde, kde mám být, nejsem. Ale během představení se mi ta traumata podaří vždycky vytřepat pryč, tam si fakt nevzpomínám.

Inspirace a plány

Kde získáváte inspiraci pro své hudební pořady a pásma?

Aby mě to zajímalo, tak v tvorbě musím mít nějakou myšlenku. Např. *Vlaštovky* jsem vytvářela v době, když začaly první vlny uprchlíků. A já začala sbírat písně o vlaštovkách, protože vlaštovky obkružují celý svět. My si myslíme, že je to náš ptáček, ale on patří všem. To bylo pro mě takový poselství, že my jsme lidi a že jsme tady na zemi vítáni všichni.

Podobně teď připravuji operu *Narcis a Echo*. Téma lidského zla mě nikdy nezajímalo, ale mám za sebou dva náročné roky a tvorba je pro mě ventil, jak se s tím vyrovnat.

Hrajeme Angatara. Foto: Pavel Šťastný

A pro *Královničky* jsem se rozhodla, protože mám hrozně ráda lidovou hudbu. Hraju na cello a s mou kamarádkou Kateřinou Trojanovou, vnučkou skladatele Václava Trojanova, jsme hrávaly různé lidovky. Ona jezdila na dílny Pavla Jurkoviče a jeden z okruhů lidových písní, které tam zpívali, byly právě *Královničky*. Nám se zalíbily, začaly jsme je spolu aranžovat, ale když Kateřina zemřela na leukémii, dokončila jsem je tady během mateřství se zdejšíma holkama. Takže to vychází z toho, že inklinuji k lidové hudbě, ale celosvětové. I na hudebních dílnách – Zpívářiích – dělám cizokrajné lidovky. Pro mě je v nich vždy esence té kultury. Např. storysingingová pohádka *Betonová sukně* vychází z norského folklóru, kde melodie řeči imituje norskou krajinu.

V lidové tvorbě máte svobodu a můžete si s tou písní dělat, co chcete. S Pavlem Fajtem chystáme koledy a na těch si smlsne.

Proč třeba zrovna téma inuitského hocha Angatara?

Je to překrásná pohádka o odvaze. Oslovalo mě téma „přesného míření“. Jsem na-

Zkoušení storysingingové inscenace *Betonová sukně* na motivy norské pohádky o odvážné princezně Kari.

Foto: Lucia Škandíková

učená dělat věci „pro jistotu“: pro jistotu přijdu dřív, pro jistotu si nechám na účtu víc peněz, pro jistotu si vystuduju ještě jednu školu, pro jistotu se víc usměju na toho člověka, aby mě měl radši, pro jistotu si vezmu dvě mikiny do batohu... pro jistotu udělám ledacos, i když by stačilo míň. Tak jsem byla vychována. Časem mi ale přišlo, že když dělám pořád něco „pro jistotu“, tak jsem pořád trochu mimo svůj střed, jsem jinde, než kde mám být. „O trochu víc“ je stejně mimo jako „o trochu míň“. A já bych chtěla být přesně tam, kde mám být. Chci se trefit. A to je příběh Angatara, desetiletého kluka, který má jen to, co unese...

Dá se říct, že máte v šuplíku spoustu takových motivů?

Ne spoustu, ale mám volný plán na příštích sedm let. Jsou asi čtyři – jedna kniha, jedna inscenace a dvě desky.

Kdyby se člověk chtěl probrat tím, co jste už vytvořila..., kde se to dá sehnat?

Divadlo má tu nevýhodu, že si je zpětně nepustíte. Roky strávené v divadle jsou pryč. Ale co se dá zaznamenat, je hudba, a pod značkou *Pěstujeme příběhy* si na našich stránkách www.pestujeme-pribehy.cz můžete objednat MP3 a CD. A taky v některých knihkupectvích, nebo když mě potkáte...

Kdybych se chtěl účastnit některé Vaší dílny...

Mám je v Brně, občas i v Praze, ale budu otevřená i tišnovské *Zpívárium*. Je otevřené všem, ale v Tišnově bude pravděpodobně dopolední, takže primárně určené pro mámy s dětmi, pro které je to nejlepší hudebka, hrát si a slyšet svou mámu, jak si spokojeně zpívá.

Jakým způsobem pracujete sama na sobě, abyste herectví a hudbu zvládala?

Umění je živý vašima nervama a žere vás. Tak se snažím o sebe pečovat. Snažím se mluvit pravdu, ráno cvičím dva pozdravy slunci a jdu se proběhnout, jezdím na seberozvojové komunikační kurzy, kde sebezpytuju. Čerpám v přírodě a v rodině. I samota je pro mě fajn. A moje děti Teo a Jerys mi pomáhají, protože mi připomínají to podstatné, což je ta současná chvíle. A navíc mám to štěstí, že o mě pečuje má láska. Je to muž a jmenuje se Petr.

REPORTÁŽE Z NAŠEHO MĚSTA

Milí diváci Tišnovské televize, opět pro vás máme nové QR kódy, jejichž prostřednictvím můžete zhlédnout naše reportáže. Jsme rádi, že nás sledujete.

Přehlídka elegance historických vozidel

Na tišnovské náměstí Míru se opět po roce sjeli majitelé veteránů.

Vojenský den v Tišnově

U Nového hřbitova se uskutečnila vzpomínková akce k sestřelení bombardéru B-24 Liberator.

Pet Tropicana 2.0 prodlužuje

Galerie Josefa Jambora vystavuje díla z PET lahví od sochařky Veroniky Richterové.

Semenáři pracují pro budoucnost

Množení osiv polních plodin se rodina Marka Šebka věnuje už desítky let.

Na další dny připravujeme reportáž z předávání Gen města Tišnova, ze dne otevřených dveří v Kynologickém klubu Tišnov a také další díl seriálu Na návštěvě u... Zavítáme do Planté, malé květinové zahrady.

doctor optic Moravia

sleva

40%

na MULTIFOKÁLNÍ SKLA

Přijďte si pro jedny brýle na všechny vzdálenosti!

MĚŘENÍ ZRAKU BEZ ČEKÁNÍ

Brněnská 185, TIŠNOV
tel.: 774 732 713,
email: tisnov@droptik.cz

DrOptikMoraviaSro **dr.optik_moravia**
www.doctoroptic.cz

Akce platí od 1. 9. do 31. 10. na vybrané brýlové čočky

COMFOR PARTNER

V nouzi poznáš přítele!

Prodej Servis **33 let zkušeností**

S2 SERVIS POČÍTAČŮ PC

Bezručova 21, Tišnov / otevřeno po - pá: 8-17h
tel.: 549 411 139 / www.servis-pc.cz

ZVÍŘECÍ SOUSEDÉ

SŽIVÁNÍ S DIVOKÝMI OBYVATELI NAŠICH MĚST

Vladimír Vecheta

„Zatímco obyvatelé měst hromadně vyrážejí do přírodních rezervací, aby se nadýchali čerstvého vzduchu a setkali se s divokou přírodou, řada vzácných či méně vzácných druhů zvířat a hmyzu se naopak stěhuje opačným směrem. Město jim totiž často nabízí lepší podmínky k životu než volná krajina.“ Marek Kerles, Lidové noviny, 2015

Motivem k sepsání postřehů k tématu nečekaných setkání a soužití obyvatel měst s divokými zvířaty nejen přímo před dveřmi svých domů pro mě byl příspěvek paní Anny Procházkové **Vlaštovky, jiříčky, rorysí...**, který nám donesla do redakce již před více jak půl rokem. Ocituji z něj podstatnou část:

„Když se k nám ptáci každoročně navrací z teplých krajín, musí zvládnout strastiplnou cestu tam a zpátky. Jak je pak příjemné slyšet radostné vlaštovčí švitoření. Nedávno mě však zaskočila reklama: „Pokud vás obtěžují svým stavěním hnízd různí pěvci jako vlaštovky, naše firma má pro vás odpuzovače jako bodce, ochranné sítě atd. ... a ptáci na vás budou už jenom zpívat.“

Ano, chápu, že když má dům novou fasádu, co s tím. Ale... naši předkové říkali, že vlaštovka je štěstí do domu. Navíc je ohroženým, přísně chráněným druhem. My jako součást přírody ji máme chránit, a učíme to děti už ve školce. Na druhé straně pak dáváme umělé dravce na domy a paneláky, bodce proti jiříčkám... a **přírodě se ve svém životním prostoru všemožně bráníme**. Loni byla v televizi reportáž, jak dělníci zazdívali v paneláku hnízda rorysů i s mláďaty. Naštěstí pro ně, to někdo natočil do televize.

My lidi přírodu potřebujeme, ona nás ani tak moc ne. Tak Vám všem přeji krásné dny, a jak v jedné písni připomínají i naši zpěváci, „Nech brouka žít!“

Za plotem

Pro naši generaci vychovanou ještě řadou budovatelských vizí počínající průmyslovou revolucí minulých století je zakořeněné vnímání světa rozděleného mezi lidi a zvířata. Pregnantně je to vysloveno v protikladném chápání odlišnosti město vs. příroda, tedy prostoru vyhrazeného lidem a prostoru, „kde žijí malí chlupatí tvorové...“, jak pravila nejen jedna anglická literární klasička, ale i moderní pojetí dětských animovaných filmů, z nichž si nemohu odpustit doporučit film *Za plotem*.

Urbanistický koncept města v historii lidstva nikdy tak nějak nepočítal, že by v něm měl být ponechán prostor kromě lidí i pro jiné tvory než domácí zvířecí mazlíčky. S ústupem stinné stránky měst do pozadí, jakými byl hluk, smog a prach, však města ztratila svou aureolu nepřítelů

stupnosti, a ve chvíli, kdy lidé naopak přešli do moderního konceptu „bydlení blíže přírodě“ nebo přímo v ní, a „zahradních měst“, nelze se divit, že se výhod tohoto pojetí života chopili i dosavadní obyvatelé nyní už lidmi osídlené krajiny.

Tišnov je městečko s přírodou dost spjaté, takže problémy, které divoká zvěř způsobuje ve městech více vzdálených od volné přírody, jsou tady brány jako jistá součást života (vlaštovky, netopýři, poštolky, srny, zajáci...). Jako se struktura obyvatel mění s přistěhovanci, tak se často v negativním směru mění i mentalita občanského přístupu, a není od věci čas od času připomenout, že stěhování lidí směrem k přírodě znamená nutně

protože zde nacházely snadnější způsob obživy než ve volné krajině,“ míní Zdeněk Gajdoš, vedoucí odboru životního prostředí MěÚ Tišnov. „To, že se v poslední době zejména ve větších městech objevují další druhy volně žijících zvířat, je způsobeno především změnami ve volné krajině, urbanizací, úbytkem vhodných biotopů a změnami v potravní nabídce.“ Důsledkem našeho industriálního přístupu ke krajině je pak i překvapivé zjištění, „že ve městech žije reálně více druhů zvířat než třeba v okolní intenzivně obhospodařované zemědělské krajině,“ uvádí prof. Josef Suchomel, vedoucí Ústavu zoologie, rybářství, hydrobiologie a včelařství Mendelovy univerzity v Brně, výsledky současných analýz výzkumu zoologie měst.

„Město poskytuje dostatek úkrytů před přírodními živly či predátory (včetně lidských lovců) a řadu vhodných míst pro vylíčení potomstva. Je zde také dostatek potravy, a to nejen v podobě jiných živočichů a rostlin, ale i zbytků ze stolů lidí, včetně úmyslného přikrmování (ptáci, nutrie apod.). Většina měst navíc nepředstavuje pouze zástavbu (budovy, domy, cesty atd.), ale také parky, městské lesy a vodní plochy (řeky, jezírka apod.), z tohoto pohledu jsou tedy města velmi bohatá i na různé typy více či méně přírodních stanovišť. Pro řadu živočichů je zde i příznivější klima (v zimě je tu tepleji) a je tu dostupná voda,“ vyjmenovává prof. Suchomel přednosti našich měst pro zvířata, jak je popsal i dokonce nově vzniklý obor **urbánní ekologie**.

také reakci živých tvorů, kteří jsou více v kontaktu a blízkosti našeho obydlí.

Starousedlíci i migranti

„Obecně lze říci, že některé druhy ‚divokých‘ zvířat se ve městech vyskytovaly vždy,

Nutrie.

Nutrie.

„Městské prostředí je dlouhodobě atraktivní pro četné druhy hlodavců (potkan, myš, ondatra), ptáků (vlaštovka, rorýs, holub, poštolka atd.), některé drobné šelmy (kuna skalní), netopýry a samozřejmě i četné druhy hmyzu, příp. parazitů člověka a domácích zvířat,“ konkretizuje výčet Zdeněk Gadoš. V případě některých druhů se vyvinula úplná symbióza s člověkem natolik, že by bez něj už prakticky nemohly přežít. K takovým druhům ukrytým pod vědeckým pojmenováním **synantropní** patří např. potkani, hrdličky zahradní nebo vlaštovky.

Na čí straně stojí právo

„Zvířata jsou stejně jako člověk živými tvory, schopnými na různém stupni pocítovat bolest a utrpení, a zasluhují si proto pozornost, péči a ochranu ze strany člověka,“ cituje Zdeněk Gajdoš zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání. Ten doplňuje především zákon č. 114/1992 sb., o ochraně přírody a krajiny, a zákon o myslivosti č. 449/2001 Sb. „Zákony přitom nerozlišují, kde zvířata žijí,“ zdůrazňuje Petr Stýblo z Českého svazu ochránců přírody. „Pokud jsou podle zákona chráněná, je nutné se k nim chovat stejně, hnízdí-li v dutině skály jako v dutině paneláku. Každý například už by měl vědět, že pokud chci zateplovat budovu, musím to udělat tak, abych neohrozil případný pobyt netopýrů či rorýsů v dutinách domů. Stejně tak ptáčích hnízda – pokud jsou obsazena, nesmím ohrozit hnízdění. V době mimo hnízdění se už ale hnízda zbavit mohu,“ připouští.

„Člověk samozřejmě omezuje (a musí tak činit) populace těch druhů, které jsou velmi hojné a svou aktivitou a výskytem omezují život člověka,“ uvádí zase práva i naší lidské strany vůči zvířatům prof. Suchomel. „Zabít ve svém bytě či domě domácí myš nebo švába není zločin,“ dodává s úsměvem. „Hranice, kdy už

uplatnit právo na omezení pobytu a pohybu živočichů, je dána možnostmi vzájemného soužití konkrétního druhu v konkrétním početním stavu s člověkem. Pokud je toto soužití bezproblémové, v praxi se druh obvykle neřeší. Pokud je ale soužití konfliktní, například druh působí škody, je nebezpečný, přenáší nemoci a podobně, je třeba jeho stavu snížit,“ vysvětluje Vlastimil Waic, člen Českomoravské myslivecké jednoty, situace, kdy by si měl člověk začít své teritorium hájit.

„Jakékoli úmyslné zabíjení, vyhánění a poškozování hnízd se samozřejmě nedoporučuje, člověk se může snadno dostat do konfliktu se zákony,“ upozorňuje prof. Suchomel na meze uplatňování osobních práv lidí. „... a za porušení zákonů kvalifikované jako přestupek může být uložena i citelná finanční pokuta,“ doplňuje Zdeněk Gajdoš. „Cílené usmrcování a potlačování vybraných druhů je vyhrazeno osobám k tomu určeným (deratizátoři, myslivci),“ upřesňuje prof. Suchomel. „Vznikne-li potřeba jednorázově omezit nebo trvale regulovat stavu některého druhu zvěře na nehonebních pozemcích, povolí lov nebo usmrcování na těchto pozemcích na žádost jejich vlastníků orgán státní správy myslivosti. Nepředstavujeme si ale, že by myslivci v zastavěných oblastech střeleli, to se děje velice výjimečně

Veverka obecná.

Netopýr hvízdavý.

Datel černý.

a na základě zvláštního povolení Policie ČR. Obvyklé jsou spíše snahy o vyhnání či odchyt zvěře,“ vysvětluje Vlastimil Waic, kdy jsou povoláváni k řešení myslivci.

„Město Tišnov má to štěstí, že je obklopeno pestrou kulturní krajinou, která i přes tlak na novou výstavbu stále nabízí množství rozmanitých přírodních biotopů, takže zde zatím nepozorujeme ve větší míře migraci nových druhů divoce žijících zvířat do městského prostředí,“ uzavírá Zdeněk Gajdoš.

Jak se k divoké zvěři chovat

„Řada zvířat – byť žijí vedle lidí – uniká ve městech pozornosti, protože se lidem vyhýbá,“ říká prof. Suchomel, „hodně druhů se však lidí nebojí.“ Vždycky si vybavím, jak jsme jako děti chodili na brněnský ústřední hřbitov s kapsou plnou oříšků a milovali jsme setkání s téměř krotkými veverkami. „Důležité je v takovém případě setkání s takto ‚ochocným‘ zvířetem omezit přímý kontakt (nesahat, nehladit), zejména z důvodu možného poranění nebo přenosu nemocí,“ upozorňuje prof. Suchomel.

„Při setkání s běžným divokým zvířetem bychom potom měli mít na paměti, že každý divoce žijící živočich se snaží udržet si od člověka určitou minimální útekovou vzdálenost,“ vysvětluje Zdeněk Gajdoš. „Pokud tuto vzdálenost překročíme a zvíře nemá jinou možnost úniku, může v této situaci na člověka zaútočit. Zdravé zvíře či mládě bychom také neměli chtít za každou cenu zachraňovat. Divoce žijící živočich, pokud není vážně zraněn nebo omylem nevběhne do oplocené zahrady, se o sebe dokáže postarat sám.“

Krmit, nebo nekrmit?

„Co se týče příkrmování, závisí na přístupu města i na druhu příkrmovaných zvířat. Kuřim např. zakázala příkrmování nutří, protože se jejich populace přemno-

Vlaštovky – mláďata.

žila, poškozují říční břehy a představuje hygienické riziko,“ uvádí příklad prof. Suchomel. „Kromě toho jsou nebezpečné velkou škálou přenášených nemocí, např. tularémie, salmonelózy či leptospirózy. Jejich kousnutí může být nebezpečné zejména pro psy kvůli poměrně hlubokému zranění způsobenému velkými zuby a přenosu infekce,“ doplňuje Vlastimil Waic. „Každopádně bychom se měli chovat tak, aby nežádoucí zvěř neměla ve městech dostatek potravy, například nevyhazovat volně potravní zbytky a podobně,“ doplňuje.

Nikým nezpochybnované a často provozované zejména zimní příkrmování ptáků je sice chvályhodným činem, ale... „může dojít i k omezení příkrmování ptáků – zejména vodních – např. v souvislosti s šířením ptačí chřipky apod. Vždy je proto vhodné sledovat i nařízení městského úřadu,“ uzavírá prof. Suchomel.

Co když už je soused otravný...

I sebelepší sousedé si mohou někdy „vjet do vlasů“, tím spíše, jsou-li různého živočišného druhu. Vnikání divoce žijících zvířat do bytových a provozních prostor, poškozování infrastruktury a památek, přímý střet divokých s domácími zvířaty a člověkem musí řešit, jak už jsme výše uvedli, příslušné orgány státní správy.

„Pokud se jedná o velká zvířata nebo subjektivně nebezpečná zvířata, je v případě konfliktu nejlépe obrátit se na **Policii ČR** nebo **městskou policii**, oni už zařídí vše potřebné. V případě potřeby kontaktují myslivce, zoologické zahrady a podobně,“ doporučuje prof. Suchomel. „Dále lze kontaktovat **mysliveckého hospodáře honitby Drásov** nebo **Štěpánovice**,“ doplňuje Zdeněk Gajdoš. „Řada myslivců svým sousedům ráda vyjde vstříc přinejmenším dobrou radou či rovnou provedením opatření, která zvěř z daného místa odvedou, zabrání jejímu vnikání, v krajním přípa-

dě mohou kus odlovit,“ dodává Vlastimil Waic. V rámci státních orgánů je to **Odbor životního prostředí MěÚ Tišnov**, který poradí nebo předá kontakt na příslušnou organizaci.

„Poradit mohou i dobrovolní ochránci přírody, třeba členové **Českého svazu ochránců přírody**, specialisté **České společnosti ornitologické** či **České společnosti na ochranu netopýřů**. Samozřejmě poradí a případně i divokému zvířeti a jeho nálezcí pomohou najít **záchranné stanice** (www.zvirevnouzi.cz),“ uzavírá Petr Stýblo.

Vzájemně přínosné

„Je potřeba říct, že zvířata ve městě většinou žít nemusejí, je to jejich volba, i když někdy dochází k tomu, že uvíznou v něčem, čemu se v odborné literatuře říká **past města**. To znamená, že už nejsou schopna jej opustit, protože ztratila kontakt s okolím a netuší, že existuje ještě jiný alternativní způsob života. Většina zvířat ale do města přišla, protože je tady něco, co jim vyhovuje,“ říká režisér Jan Hošek k nedávno do kin uvedenému filmu *Planeta Praha*.

Na zvířata ve městech by se tak nemělo pohlížet jako na nositele problémů, ale měly by být vyzvedávány i pozitivní stránky jejich přítomnosti. Podle zoologa Carla Soulsburyho z univerzity v britském Lincolnu „**lidé a divoká zvířata dokáží úspěšně žít bok po boku v zastavěných oblastech**“ a dále upozorňuje, že „**zvířata už první krok učinila a nyní je na lidech, aby se postarali o určitý kulturní posun ve vlastním myšlení**.“ Zatímco lidé už chápou význam blízkosti parkové zeleně pro své zdraví a blahobyt, výhody přítomnosti zvířat jim ale stále dělají problém a unikají.

Vrána šedá.

Vrabc domácí.

Jaké že to jsou? Například to, že přítomnost malých pěvců úspěšně redukuje početnost hmyzích škůdců a poletující dravci zase regulují výskyt hlodavců. Hlavní a přesto nezjevnou výhodou podle Soulsburyho zůstává, že už **přítomnost divokých zvířat má blahodárny účinek na lidskou psychiku**.

Až budete dnes spěchat některým městem, počítejte, kolik živých zvířat jste potkali...

Čáp bílý.

☛ Karel Pavlíček, **kamenické práce**, tel. 604 310 243.

☛ **HODINOVÝ MANŽEL** pro Tišnov a okolí. Nabízím občanům různé práce při údržbě bytu, domu a zahrady. Tom Vacek, mob. 602 754 930, e-mail: t-yacht@t-yacht.cz.

☛ **MALÍŘSKÉ A NATĚRAČSKÉ PRÁCE.** Chcete nově vymalovat, tapetovat, natřít cokoliv? My to umíme! Kvalitně, rychle, čistě a za rozumnou cenu. Vlastimil Štěpánek 608 327 939.

☛ **Opravy střech, komínů, okapů, nátěry, výmaz hřebene.** Rozpočet zdarma, záruka. Tel. 736 649 470.

☛ **Sečení trávy** od 0,65 Kč/m², tel. 608 065 337.

☛ **Palivové dřevo**, i suché, tel. 608 065 337.

☛ **Servis a roční prohlídky plynových kotlů.** Michael Válka, 721 277 560, M.valka@email.cz.

☛ **Koupě obrazů Josefa Jambora** – obdivovatel malíře Josefa Jambora by rád zakoupil jeho obrazy. Pokud doma takovýto obraz máte, prosím, kontaktujte mne na: tellerm@centrum.cz nebo telefonicky či SMS na 736 490 613. Velice děkuji za Vaši nabídku. Obrazy zůstanou ve sbírce v Jamborově působišti zde na Tišnovsku.

☛ **Koupím staré motocykly, automobily a jejich díly.** Motory, cokoliv, kdekoliv. Tel. 736 649 470.

☛ **Koupím stříbrný smrk** na dušičkovou vazbu odborně pokácíme, prosím, nabídněte Danielovo zahradnictví 605 290 524.

☛ Firma Sojka, Janáčkova 513, Tišnov (u nádraží sklad obilí) nabízí **k prodeji konzumní brambory** přílohové i salátové k zimnímu uskladnění i k přímému konzumu. 25 kg balení, cena 10 Kč/kg, rozvažované cena 12 Kč/kg. Prodej po-pá 8–15 hod., tel. 603 259 049.

☛ **Hledám v Tišnově a okolí 15 km pozemek** pro stavbu RD. Tel. 605 022 928.

☛ **Koupím dům, byt, pozemek.** Hotovost. Tel. 604 986 677.

☛ **Hledám chalupu** do 60 km od Brna. Tel. 725 087 561.

☛ **Prodám chalupu v Hajánkách.** Kontakt: 604 649 858.

☛ **Pronajmu zahradu** 600 m², ul. Drbalova, parcelní číslo 2006/2, elektřina, domek na nářadí, sekačka, jablka, ořechy. Cena dohodou. Tel. 777 614 785.

☛ **Prodám řadovou garáž** v Tišnově na Trnci, ulice Cihlářská. Cena: 499 000 Kč. Tel. 774 034 849.

☛ Obec Hradčany **přijme pracovníka údržby** obce a veřejné zeleně. Bližší informace na telefon: 774 409 445 nebo osobně na úřadě obce Hradčany v úřední hodiny po: 17–19 hod., st: 11–19 hod.

až 1 Gbps
od 250 Kč

tlapnet

**RAKETOVÝ
INTERNET**

www.tlapnet.cz

SNÍTE O RYCHLÝCH
INTERNETOVÝCH TARIFECH?

YC VÁM JE NABÍDNE!
Net

100/100

tel.: 515 539 800

Internet od 230 Kč

50/50

Výbor MO STP zve své členy na členskou schůzi (z důvodu covidu nebyla dva roky), která se bude konat v úterý **18. října ve 14.00 hod.** v jídelně Penzionu Tišnov. Těšíme se, že se všichni společně uvidíme a pobavíme.

A. Dvořáček, předseda MO STP

Automatická strojní podbíječka Plasser & Theurer Unimat 09-4x4/4S Dynamic

Jsme spolehlivý partner v podzemí,
na železnici i na povrchu,
působíme v České republice
i v zahraničí.

SUBTERRA

www.subterra.cz

Nedržíme se při zemi

VLAKEM Z HISTORIE DO BUDOUCNOSTI

**Muzeum
města Tišnova**

Eva Vávrová

Dne 16. 9. 2022 jsme v Muzeu města Tišnova zahájili výstavu **Tišnov žije železnici aneb za vlakem vlak!** K jejímu uspořádání vedly tři impulsy. Prvním bylo **dokončení modelového kolejiště HO Harmanec**, jehož autorem je Ing. Milan Sáblik. Námětem kolejiště je jednokolejná členitá hlavní trať s provozem dálkových rychlíků, osobních i nákladních vlaků, volně inspirovaná tratí Banská Bystrica – Martin. Při respektování prostorových a provozních možností daných velikostí prostoru a zvoleným měřítkem HO (1:87) byl ztvárněn jeden traťový úsek, ohraničený stanicemi Ulanka a Harmanec jaskyňa. Tyto stanice věrně odpovídají svým skutečným předlohám, výpravní budovy jsou zhotoveny technologií 3D tisku. Detaily provedení kolejiště jsou fascinující.

Druhým impulsem byl **významný nárůst provozu na trati 250** v loňském a letošním roce. Čekající za spuštěnými šraňky přejezdu do Předklášteří mohou chodit i řidiči obdivovat rychlíkové soupravy Českých drah (RailJet), vlaky vyšší kvality mířící do Budapešti, Vídně či na druhou stranu do Berlína, ale i žluté vlaky RegioJet. Důvodem je rozsáhlá rekonstrukce na trati 260 v úseku Brno–Svitavy; veškerá dálková osobní doprava mezi Brnem a Prahou proto jezdí přes Tišnov.

A do třetice, při vánočním úklidu jsme v muzeu našli **skici, kresby a črty Emanuela Ranného st.**, které muzeu poskytla paní Valeriana Kallabová a na kterých je zachycena stavba dvojkolejné elektrifikované trati z Brna do Havlíč-

Modelové kolejiště HO Harmanec.

Foto: Milan Sáblik

kova Brodu v době, kdy Emanuel Ranný pro dráhu pracoval. Trať, která nahradila legendární starou Tišnovku (a přiznejme si, podstatně zrychlila dopravu mezi Tišnovem a Brnem). I tyto skici jsou součástí výstavy představující minulost a budoucnost železnice na Tišnovsku.

K výstavě se nám podařilo zajistit doprovodný program, na nějž chceme pozvat malé i velké obdivovatele malých i velkých mašinek. **Ve dnech 8. a 9. 10. proběhne na tišnovském nádraží Den na železnici, vždy od 10.00 do 16.00.** V sobotu program zahájí jízda parního vlaku ČD Nostalgie (z Brna do Tišnova a zpět), na nádraží bude vystavena drážní technika Správy železnic, drážní hasiči, historické lokomotivy Muzejního spolku Hrbatá Máňa a také Moravia, nová nízkopodlažní jednotka Jihomoravského kraje. V neděli bude program pokračovat **jízdu historického motoráčku** od Hrbaté Máni (opět Brno–Tišnov

a zpět), na kolejišti zůstanou stroje Správy železnic a Hrbaté Máni. Po oba dny budou děti mít možnost svést se přímo na Hrbaté Máni (lokomotivě T211.0). Jízdní řády parního vlaku a motoráčku najdete na webových stránkách MěKS Tišnov, resp. muzea.

Takto rozsáhlý program bychom nezvládli bez pomoci. Se vším nám vyšla vstříc **Správa železnic**, která zapůjčí drážní techniku a předvede i vizualizaci plánované rekonstrukce tišnovského nádraží. Přímou finanční pomoc formou dotace poskytl **Jihomoravský kraj**, a navíc předvede svou novou nízkopodlažní jednotku. Ovšem největším lákadlem pro železniční romantiky je pára. A parní lokomotiva Českých drah ani historický motoráček by nemohly přijet bez výrazného finančního příspěvku společnosti **Subterra**. Spojení je to logické. Subterra je multioborovou stavební společností a jedním z hlavních segmentů její činnosti je železniční stavitelství. V Tišnově sídlí Divize 3 společnosti, která staví, modernizuje a rekonstruuje železniční tratě, od tranzitních koridorů až po ty regionální. V tomto oboru Subterra patří ke špičce na českém a slovenském stavebním trhu a uplatnila se např. i v Maďarsku. Výrazně tomu přispívá i její moderní strojní vybavení, např. automatická podběječka 09-4x4/4S Dynamic či pluh pro úpravu kolejového lože USP 2000-C2. Občas můžete i v Tišnově zahlédnout další žlutočerný stroj, lokomotivu pro přepravu stavebních vlaků, tzv. baucuků, EffiShunter 1000 od výrobce CZ LOKO, vybavenou moderním zabezpečovacím systémem ETCS.

Přijďte se podívat na výstavu v muzeu, i na kolejič!

Lokomotiva T444.1532.

Foto: Hrbatá Máňa

S KNIHOVNICÍ V SÍTI

VYDÁVÁME SE S DĚTMI A DOSPÍVAJÍCÍMI DO TEMNÉHO LESA INTERNETU

**Městská
knihovna Tišnov**

Petra Bartíková

Městská knihovna Tišnov se díky svému propracovanému programu stala jednou ze sedmi knihoven v republice, které získaly *Bibliotheca inspirans 2022* – ocenění za inspirativní praxi v oblasti mediálního vzdělávání. Vyhlášení se konalo v Olomouci na největší knihovnické konferenci *Knihovny současnosti 2022*.

„Veřejné knihovny již dávno nejsou jen regály s knihami. Jsou centrem vědění, setkávání a solidarity. Lidé, kteří v nich pracují, učí veřejnost pracovat s informacemi. Také vytvářejí prostor pro dialog a celoživotní vzdělávání a jsou důležitým hybatelem lokálního dění,“ vysvětluje Andrea Studihradová z České spořitelny, která ocenění *Bibliotheca inspirans* společně s Nadací OSF organizuje.

Tišnovská knihovna se mediálnímu vzdělávání věnuje velmi aktivně. „Asi před osmi lety jsem se začala zajímat o informační bezpečnost. Nikdo jiný to tu nedělal, a mně připadlo, že jde o důležité téma,“ popisuje knihovnice Edita Hečová. Její lekce *Na internetu bezpečně*, které postupně procházely vývojem, aktuálně vyústily do tří témat pro žáky pátých, šestých a sedmých tříd. „Pro pátáky mám všeobecný úvod. Měli by si uvědomit, co na internetu sdílí a jak se to může šířit, nebo že to, co se na internetu píše, není vždy pravda. Šestákům přednáším o virtuální komunikaci s cizími lidmi. Hrozně mi v tom pomáhá dokument *V síti*, ze kterého jim pouštím ukázky. Děti tak vidí, že se to opravdu děje, že jim jen tak nevyhrožuju. Některá videa jsou opravdu surová a děti sedí s otevřenou pusou. Jenže jediné tak jim dojde, že se to může stát i jim. Kdybych díky přednáškám uchránila jen jedno dítě, tak to má smysl. Pro sedmáky mám téma *kyberšikany* a jsem opravdu drsná. Mám zpracované příběhy konkrétních lidí, popisuju, co se obětem dělo, jak se při tom cítily a proč si nakonec vzaly život. Na jedné lekci bylo vidět, že jsem tnula do živého, že v té třídě řešili poměrně vážný případ *kyberšikany*. A na každé lekci je minimálně jedno dítě, které řekne, že se mu něco podobného dělo taky,“ popisuje Edita Hečová. Podle ní fungují drsné lekce i jako dobrá prevence – když si potenciální agresoři vyslechnou, co všechno se může stát, často si své jednání rozmyslí.

Na podzim chystá Edita Hečová další lekce, a to na téma *sexting*. Inspiroval ji známý, který se na online seznamce seznámil s krásnou cizinkou, jež z něj postupně dostala asi 150 000 Kč na víza a cestu do České republiky.

„Na tišnovské knihovně je inspirativní, že se věnuje mediálnímu vzdělávání dlouho a systematicky. Podobné vzdělávací aktivity jsou potřeba jako sůl,“ míní Tereza Lišková z Nadace OSF.

Do tišnovské knihovny, která jako jedna z mála buduje i Multimediální laboratoř, chodí lidé podle Edity Hečové proto,

Edita Hečová s oceněním *Bibliotheca inspirans 2022*.

Foto: Petra Bartíková

že místní knihovnice neustále vymýšlejí něco nového. „Snažíme se neustrnout na místě. Nabízíme nové atraktivní knížky, služby, akce – lidé vědí, že se u nás nudit nebudou.“ S tím souhlasí Lenka Hajdová, která se do Tišnova přestěhovala teprve nedávno: „Začala jsem sem chodit, když se mi narodila dcera. Docházíme na Knižní klubíky, které knihovna pořádá třikrát do měsíce pro rodiče s dětmi. Podle mě velmi dobře plní i komunitní funkci. Chodím sem, abych se seznámila s novými lidmi a trochu se na rodičovské socializovala. Zdejší paní knihovnice jsou super, Edita se už stala mojí kamarádkou.“

Co je *Bibliotheca inspirans*

Bibliotheca inspirans je ocenění pro knihovny, které díky mediálnímu vzdělávání září na mapě Česka. Letos ho získalo sedm knihoven: Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích (pobočka Čtyři Dvory), Knihovna Matěje Josefa Sychry (Žďár nad Sázavou), Krajská knihovna Karlovy Vary, Městská knihovna Hodonín, Městská knihovna Tišnov, Městská knihovna v Praze a Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě. Oceněné knihovny získaly mikrogrant ve výši 10 nebo 20 tisíc korun, který využijí pro další rozvoj svých aktivit.

Nadace OSF ve spolupráci s Českou spořitelnou touto cestou podporuje knihovny, které přinášejí příklady dobré a inspirativní praxe. V roce 2023 se ocenění *Bibliotheca inspirans* zaměří na komunitní roli knihoven. Nominační formulář bude stejně jako u letošního ročníku otevřen veřejnosti, návštěvníkům knihoven i knihovnické obci.

O výběru ocenění *Bibliotheca inspirans 2022* rozhodla porota ve složení: Tomáš Jindříšek (expert v oblasti marketingové komunikace), Kateřina Jiřinová (expertka v oblasti vzdělávání, kritického myšlení a fungování komunit), Tereza Lišková (koordinátorka programu *Knihovny* jako průvodkyně 21. stoletím a novinářka), Andrea Studihradová (CSR manažerka České spořitelny), Ladislava Zbiejczuk Suchá (Katedra informačních studií a knihovnictví, Filozofická fakulta Masarykovy univerzity).

Vyhlášení ocenění *Bibliotheca inspirans 2022* v Olomouci.

Foto: archiv SDRUK, Milan Říský

PODZIM V POHYBU

Radka Kaclerová

Letní, divácky úspěšnou výstavu pet artu **Veroniky Richterové Pet Tropicana** máte možnost v říjnu nadále navštěvovat **do neděle 16. 10.** Začátkem října končí výstava soch ve veřejném prostoru, rozloučíme se s objektem bílé Ruky Moniky Horčicové před radnicí a se sochou Rozvíjení Václava Kyselky ve Farské zahradě.

Další výstavou 22 v pohybu představíme malíře **Libora Veselého**. Libor Veselý je jedním z představitelů střední generace figurálního malířství. Na velkoformátových plátnech reflektuje své životní zkušenosti, zároveň však nachází inspiraci v mytologiích, příbězích, uměleckých dílech a dalších rezervoárech kolektivní lidské zkušenosti. Propojuje tak osobní s tím, co je nám všem společné, a bourá iluzi naší vzájemné oddělenosti.

Charakteristická je pro něj precizně zvládnutá technologie klasické olejomalby, poučenost kompozičními řešeními ba-

Libor Veselý: Děti, olej na plátně.

rokních mistrů, figurální kresbou manýrismu či znalost barevné skladby benátské renesance. Tato návaznost na tradici evropské malby poskytuje odpověď na to, proč se například několik let věnoval důkladnému studiu Tizianova obrazu Apollo a Marsyas v Kroměříži.

Libor Veselý se mimo jiné zajímá o filmovou kulturu a je fanouškem artových

kin. Jedno z jeho děl tedy najdete v prostoru Kina Svatka, téma obrazu však ponecháme jako překvapení. Můžeme prozradit, že námětem bude jeden z velkánů francouzského hereckého nebe. Výstavu Libora Veselého zahájíme **22. 10. v 16.00 h.** Srdečně Vás zveme!

Ve výstavě Libora Veselého navíc naleznete v intervenci jedno z děl **Josefa Jambora**. Další výtvarná díla **Josefa Jambora z Tišnovské sbírky** prezentujeme na podzim prostřednictvím výstav jiných institucí. Jamborovy krajinomalby jsme zapůjčili do Horáckého muzea v Novém Městě na Moravě, které v září zahájilo částečnou reprízu výstavy Vcházení do obrazů Josefa Jambora, jež potrvá do 27. 11. 2022. Další obrazy poputují do Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě, která chystá výstavu Krajiny Josefa Jambora v termínu od 16. 12. 2022 do 27. 2. 2023.

dokumentární film Jana E. Svatoše

Až zařve lev

*příběh českého krále Přemysla II. Otakara
a zapomenutého poutníka Odorika*

PROJEKCE 16. 10. 2022 v 17.00 HOD.

Kino Svatka Tišnov délka 100' / cena 130 Kč

PO PROJEKCI BESEDA S REŽISÉREM J. SVATOŠEM

MĚSTSKÉ
KULTURNÍ
STŘEDISKO
TIŠNOV

Pořádají 91. mineralogickou burzu

MINERÁL **TIŠNOV**

4. — 6. 11.

2022

Tišnov

Sokolovna,
Sportovní hala

BARYT
- Dřínová, Tišnov

www.mineraltisnov.cz

Během burzy lze zdarma navštívit Galerii PATRIOT
unikátní expozice minerálů v Tišnově. www.galeriepatriot.cz

PODHORÁCKÉ MUZEUM V PŘEDKLÁŠTEŘÍ V ŘÍJNU

Lucie Chytrá, Richard Knecht

Podzimní tvoření

Podzim je úžasné roční období, přináší mnoho krás, tvarů a plodů. Protože se dají využít k tvořivé práci s dětmi, zve-me děti s rodiči do muzea v Předklášteří v sobotu **22. 10. 2022** v čase **14.00 až 16.00 hodin**. Materiál na podzimní dílničky zajistí muzeum, děti si své výrobky odnesou domů. Zároveň je možné projít všechny výstavy v muzeu. Vstupné pro dospělé je 40 Kč, pro děti od 6 let 20 Kč, děti do 6 let mají vstup zdarma.

Mineralogická sbírka muzea

Tato sbírka patří k **nejrozsáhlejším a nejstarším sbírkovým fondům** Podhoráckého muzea. Řada mineralogických vzorků je starší než samotné muzeum, které bylo založeno roku 1929. Založení mineralogické sbírky souvisí s obnovením cisterciáckého kláštera Porta coeli v roce 1901. Tehdy se stal zdejšími probosťem Bernard Gícha, jenž sem byl povolán z kláštera ve Vyšším Brodě. Počáteční amatérské nadšení o mineralogii u Gíchy postupně přerostlo v odborný zájem a vyvrcholilo systematickým budováním sbírky v Porta coeli, kde působil v letech 1901 až 1920. Během tohoto období získával nové přírůstky sběrem v terénu, spoluprací se sběrateli, ale i nákupem u věhlasné pražské firmy Václava Friče. Dodnes se u několika vzorků dochovaly Gíchovy původní rukopisné popisky. K uložení nechal speciálně vyrobít dřevěné zasklené vitríny, v nichž jsou vzorky vystaveny i v současnosti. Když se tak návštěvník Podhoráckého muzea pohybuje dlážděnou chodbou s klenutými stropy, kterou lemují tyto historické vitríny s ručně psanými popiskami, opravdu člověk nabývá pocitu, jako by se vrátil v čase o celé století zpět. Součástí muzejního fondu se sbírka stala roku 1954, po zrušení kláštera. V průběhu let byla rozšiřována sběrem v terénu

i dary občanů a institucí. Například ze sbírek obou tišnovských měšťanských škol a zejména roku 1990 byla obohacena rozsáhlou pozůstalostí tišnovského sběratele Karla Dvořáka.

Současná mineralogicko-petrografická podsbírka obsahuje necelé tři tisíce vzorků z území Moravy, Čech a také z některých evropských i světových lokalit. Dominantní početní zastoupení mají ukázky z nejbližšího okolí Tišnova. Jedná se o lokality Květnice a Dřínová, odkud pochází i několikakilogramové vzorky vystavené ve stálé expozici. Z Květnice je zastoupeno velké množství různých variet křemene (ametyst, záhněda, morion, křišťál, železitý křemen), ale i kalcity, baryty a aragonity. Z Dřínové se jedná především o vzorky kalcitu, aragonitu, barytu, vzácněji i fluoritu či goethitu. Z okolních lokalit jsou zastoupeny například vzorky opálů od Smrčku, skarnů a granátovců od Pernštejna, modrých mramorů a tmavě fialových fluoritů od Nedvědice, minerálů obsahujících lithium z Rožné, magnetitů z Věžné, uranových i neuranových minerálů z Dolní Rožinky a Bukova, tzv. rudických geod, olomučanských kobližků a mnoho dalších. Výjimečná je kolekce nerostů a hornin z příbramského rudního revíru. K vidění jsou i ryzí prvky jako zlato, stříbro, platina, měď, grafit či síra. K podsbírce je přiřazena i kolekce kráp-

nů a sintrů z krasových oblastí Tišnovska. Podsbírka obsahuje sběry od konce 19. století až do současnosti. Z nejnovějších přírůstků stojí jistě za zmínku draho-kamy vybroušené z moravských surovin. Jedná se o křišťál, ametyst a záhnědy z východního okraje Vysočiny (Rousměrov, Pikárec).

Sbírka minerálů je prezentována ve dvou stálých expozicích: Mineralogický systém a Minerály Tišnovska. Mineralogický systém je rozčleněn klasickým systematickým způsobem na sulfidy, prvky, halogenidy, oxidy a hydroxidy, sulfáty, fosfáty a silikáty.

Jedna ze zajímavostí sbírky.

Foto: archiv muzea

Část sbírky v historických vitrínách.

Foto: archiv muzea

ROBERT KŘEŠŤAN A DRUHÁ TRÁVA

Lenka Šebečková

Skupinu **Druhá tráva** založili v roce 1991 Robert Křešťan a Luboš Malina po svém odchodu od Poutníků. Druhou travu charakterizují dva výrazné znaky – autorská a interpretační výjimečnost zpěváka, textaře a překladatele Roberta Křešťana a mimořádná instrumentální zdatnost ostatních členů skupiny.

Kapela Druhá tráva byla hned od svého vzniku řazena mezi špičku na folk & country scéně nejen v České či Slovenské republice. Přestože bývá často označována jako bluegrassová, už od počátku

Druhá tráva.

Foto: archiv skupiny

existence mixuje více stylů. Bluegrass odkazuje spíše na předchozí angažmá několika členů skupiny u brněnských Poutníků.

Druhá tráva dosud vydala devatenáct alb v Čechách i USA a je několikanásobným držitelem ocenění APH Anděl v kategorii Folk a Country. Kromě toho někteří členové kapely realizují i své sólové nahrávací projekty – banjista Luboš Malina už má na svém kontě čtyři CD a dobristovi Luboš Novotnému byly doposud vydány dvě desky. Jako jedna z mála českých kapel pravidelně každý rok absolvuje turné po Spojených státech amerických s velice příznivým ohlasem. Ve výčtu významných zahraničních interpretů, se kterými Druhá tráva spolupracovala či spolupracuje, nechybí takové osobnosti, jako je Peter Rowan, Tony Trischka, Davey Spillane, Andy Owens nebo Charlie McCoy.

Aktuální koncertní program Druhé trávy zahrnuje průřez tvorby Roberta Křešťana z celé doby existence skupiny s důrazem na skladby z posledních studiových alb *Díl první*, *Pojďme se napít*, *Marcipán z Toleda*, *Shuttle to Betlehem* a *1 775 básní Emily Dickinsonové*.

Koncert ku příležitosti vydání nového CD *Díl Druhý* se bude konat **3. 11. 2022 v 19.30 hod. v Kině Svratka**. Předprodej vstupenek na webových stránkách MěKS Tišnov v sekci Kina Svratka.

INZERCE

PUNK POWER FOREVER

VOLANT + PANTHENOL

RAVENHARD

GOTTHARD TRIBUTE BAND

8. 10.

Patro Pub
since 2020

v TÍŠNOV

START 19.00

restaurace Patro Pub
Nádražní 1917, Tišnov

VSTUPNÉ 180,-

TYJÁTR FEST 2022

TY, JÁ A TROCHU FESTIVALU, 5. ROČNÍK

Miriam Jedličková

jihomoravský kraj

Pátý ročník **putovního kulturního festivalu amatérských a ochotnických souborů, tanečních skupin i hudebních těles** s názvem TyJáTr FEST se opět po dvou dlouhých letech čekání konal v členských obcích dobrovolného svazku obcí Tišnovsko, který festival pořádá. Letošní pátek 9. 9. 2022 hostoval v obci **Kuřimské Jestřabí**, sobota 10. 9. 2022 patřila obci **Lomnička u Tišnova**. I tentokrát se blížící se podzimní počasí ukázalo v plné parádě, což organizátory obce Kuřimské Jestřabí vůbec nezaskočilo. Košťaty, která se stala skvělými pomocníky, vyčistili velkou mokrou plochu parketu pro další vystupování a bezpečí účinkujících dětí i dospělých. Ohromný potlesk patřil všem, kteří i za těchto nevšedních situací, „když vás potká dešť“, vytáhnou ze sebe to nejlepší. Zasloužený aplaus nepochybně patřil všem. Sobotní odpoledne pokračovalo v dobré náladě a nadšení participovat na akci, na které si díky střídání žánrů, věku, stylu tance i rytmu mohl každý z přítomných užít to, co jako divák preferuje a očekává. Kdo jste byl u toho, ucítil jste tu skvělou atmosféru nadšených účinkujících, hostů i samotných organizátorů, kteří i tento rok podpořili hlavní myšlenku celého festivalu „podporovat meziobecní spolupráci v kulturní i společenské oblasti“. K tomu patří dobrá nálada, podpořená působivými kulturními zážitky, chuť se potkávat a hlavně se skvěle pobavit.

Komu patří velký dík, a bez koho by se pátý ročník nekonal, jsou především zástupci pořádajících obcí Kuřimské Jestřabí a Lomnička. Děkujeme paní starostce Heleně Součkové z Lomničky, panu starostovi Petru Tomkovi z Kuřimského Jestřabí a samozřejmě všem dobrovolníkům a organizačním týmům z jejich obcí, kteří perfektně zajistili zázemí, kde se hosté, ale i všichni zúčastnění cítili spokojeně.

Velký obdiv a poděkování patří samozřejmě také všem účinkujícím z 21 souborů a skupin: Stream Dance – děti; Pěstujeme příběhy :)); Inspiro – Taneční krok; ZUŠ Tišnov – BUBENÍCI; FreedomART Nedvědice; Karasovo divadlo; LOTA Lomnice; Stream Dance – ženy; Ha kapela; J. G. Wild; LOKOMOCE; SPOB Osová Bítýška, pomóny; Divadlo Navlnce; Hr. Ladies;

LOKOMOCE, taneční kroužek lidových tanců.

Kapela Zkusmeto.

Duocelli; ZUŠ Tišnov; Sbor divadelních kuriozit Lomnička; taneční skupina MM; Fe-Mina, Zkusmeto; JBand. Všechna vystoupení byla úžasná, rozzářila hostům oči, zahřála na duši a možná je i inspirovala se za rok k vystupujícím přidat. Přejeme všem elán a výdrž v pokračování toho, čím se rozhodli bavit sami i všechny ostatní.

Děkujeme Jihomoravskému kraji, který se podílel na spolufinancování TyJáTr FESTu 2022. Děkujeme našim sponzorům, bez kterých bychom akci neuskutečnili, a technickému týmu pro ozvučení a osvětlení, pana Zdenka Války.

Finanční pomoc poskytli:

- Obce: Březina, Dolní Loučky, Horní Loučky, Hradčany, Kaly, Kuřimská Nová Ves, Lomnička, Kuřimské Jestřabí, Lažánky, Katov, Rohozec, Předklášteří, Níhov, Újezd u Tišnov, Všechnovice, Železné, Žďárec.
- Společnosti: KOVOK Kontejnery, s. r. o., MEVA-TEC s. r. o., PROVOD – inženýrská společnost, s. r. o., P & L, spol. s r. o., Subterra a. s., TVM stavby s. r. o., MERTASTAV s. r. o., Kooperativa pojišťovna, a. s., AW-TZB s. r. o., Kooperativa pojišťovna, a. s., PÁŘEZOVO ZAHRADNICTVÍ, Mgr. Josef Flek – Poslanec Parlamentu ČR.

Materiální dary ve formě občerstvení a ostatních dáreků pro účinkující poskytly: Vítar s. r. o., Karlova pekárna Tišnov, Květinářství Předklášteří. Za příspěvky moc děkujeme.

Odkazy na fotodokumentaci z celého festivalu najdete na facebookových stránkách www.facebook.com/tyjatr2022. Tímto děkujeme paní Radce Pavličkové, která po oba dva dny důležité okamžiky na festivalu do fotografií zachycovala.

Na závěr příslib konání **VI. ročníku TyJáTr FEST**, tentokrát již na jaře ve dnech **19. a 20. května 2023**, opět ve dvou z našich členských obcí. Kde? Nechte se překvapit, informace dorazí včas.

Foto: archiv DSO

RAŠOV

Miloš Petříček, starosta obce

Historie a základní fakta

Obec Rašov se rozkládá v malebné Hornosvratecké vrchovině od 400 do 510 m n. m. Ve středu obce je Rašovský rybník s lipovou alejí na hrázi.

Historie je úzce spojena se sousední obcí **Zhoř**, která byla s Rašovem sloučena až do roku 1920 v jednu politickou obec. V této době zde žilo v obou obcích například v roce 1880 až 454 občanů. Toto propojení neformálně přetrvává do dnešní doby, kdy občané Zhoře v Rašově navštěvují místní prodejnu, kostel, mají hroby na místním hřbitově a společné vazby stále přetrvávají.

V současné době má Rašov **243 obyvatel**. Od roku 1960 byla obec přerazena z okresu Tišnov do nově vzniklého okresu Blansko. Po politických změnách přešel Rašov pod obec s rozšířenou působností Tišnov do okresu Brno-venkov. Katastr obce činí 9,57 km². Během několika posledních let došlo k zvýšení tempa výstavby rodinných domků a obec se značně rozšířila. Dalšímu rozšíření brání nedostatek vhodných stavebních pozemků.

Je historicky doloženo, že Rašov už koncem 14. stol. tvořil samostatné panství. V Zemských deskách brněnských je uváděn Beneš z Rašova. V jedné z listin z roku 1368 nazývá se Rašov (tehdy Russová) obcí „mladou – novou“. Rok vzniku obce je uváděn někdy mezi léty **1350–1360**. Traduje se však, že původně byla obec založena mnohem dříve asi o dva kilometry severovýchodně v lokalitě, která do dnešní doby nese pomístní pojmenování **Staré Rašovy** (Staré Rašově). Už v roce 1492 byl v Rašově **kostel s farou, zasvěcený**

sv. Jakubu Staršímu. V různých análech se uvádí, že kostel původně býval česko-bratrským, avšak není to nijak doloženo. Potvrzena je ale skutečnost, že ve věži se nachází **dvojice zvonů, které patří mezi nejstarší** v Evropě. Jeden ze zvonů je datován rokem **1496** a druhý rokem **1499**, což je potvrzeno Národním památkovým úřadem. Zvon s dubovou ratolestí v červenobílém provedení je **symbolem obce** jak na znaku, tak i na vlajce.

Už z roku 1510 nalézáme spojení obce Rašov s Lomnicí a farou lomnickou. V tomto roce žaloval Znata z Lomnice, tehdy nejvyšší zemský sudí Jindřicha z Lípy na 300 marek, poněvadž jeho poddaní z Čučic faráře Matěje z Rašova se vším majetkem odvedli a v Čebíně farářem ustanovili. Od té doby až po dnešní dny přináležel kostel v Rašově k faře lomnické. Obec Rašov byla součástí lomnického panství, což do dnešní doby už jen dokládá nepřehlédnutelná dominanta Rašova Panský dvůr. Toto propojení přetrvávalo až do dnešní doby ve všech směrech. V Lomnici nacházeli rašovští občané obživu v místní textilce, lesním závodě, zemědělském družstvu

Mladí hasiči SDH Rašov.

apod. I v dnešní době několik občanů nalezlo zaměstnání právě zde. Děti tu chodí do základní školy a školky. Je zde pošta, stavební úřad. Lomnice poskytuje služby dvou ordinací praktického lékaře a jedné ordinace zubní. Ostatní služby i možnost zaměstnání nabízí blízké město Tišnov, na které má rovněž Rašov úzké vazby a někteří občané zde rovněž našli zaměstnání. Několik občanů je zaměstnáno v Drásově a v dalších okolních obcích, někteří dojíždí za prací až do Brna.

Současnost a zajímavosti

Obec omladila, a aniž by to někdo řídil, došlo k dokonalé symbióze rodáků, nových obyvatel a chalupářů. Rašov je jedna velká rodina. Stále se daří **udržovat tradice jako rozsvícení vánočního stromu, velikonoční mrskut, maškarní průvod na ostatky, pouťové zábavy, Den dětí, pouštění draků a plavíjady** na místním rybníce, který od letošního jara hlídá krásný vyřezávaný vodník.

Fotbalisté hrají na novém hřišti, **fotbal** v Rašově má dlouhodobou tradici. **Hasiči** mají čtyři družstva a navštěvují okrskové soutěže. Tenis je možno hrát na pěkném antukovém kurtu hned vedle zrenovovaného dětského hřiště pod rybníkem.

Okolí Rašova nadchne nejednoho návštěvníka. Stříbrný díl, Stříbrný důl, V dolech a V jámách – to jsou lokality, **kde se těžila stříbrná ruda**, která se upravovala ve Šmelcovně ve Žlebích. Bojiště a pomník z napoleonských válek, jakož i smírčí kříž jsou svědky bohaté a mnohými mýty opředené historie Rašova. Vinohrady, Partyzánský bunkr v hlubokých lesích. Ale o tom zase někdy příště.

I když patříme mezi ty menší obce, nic nám nebrání žít si zde spokojený a poklidný život. Historie nás zavazuje, abychom nyní i v budoucnosti pokračovali v budování naší pěkné obce pro další generace.

Foto: archiv obce

Masopustní průvod maškar.

Tým malé kopané FC Rašov.

POCKETMAPS – 1. DÍL

Miloš Sysel

POCKETMAPS TIŠNOVSKO

Jak se co nejrychleji ponořit do historie města bez nutnosti listovat tlustými knihami? Chcete se podívat, kde se v Tišnově a okolí točily kriminální seriály ČT Labyrint, Četnické humoresky nebo Hlava medúzy? Jak vypadal Tišnov na černobílých fotografiích nebo filmech? Kam dopadly a jakou škodu způsobily bomby v dubnu 1945 při leteckém útoku na Tišnov? Kde najít smírčí a hraniční kameny? Chcete se podívat na zajímavá místa, která na žádných mapách nenajdete? Slyšeli jste už o mapovém portálu Pocketmaps Tišnovsko? Již tři roky vzniká tento jedinečný projekt ve spolupráci spolku Continuum vitae, města Tišnova a firmy Intellmaps. Jde novou cestou, bez nutnosti používat papírové průvodce. Cestovat Tišovskem můžete jen pomocí mobilu či tabletu, ale i v pohodlí domova u obrazovky svého počítače. Vyzkoušejte na adrese **pocketmaps.cz**! A dejte nám vědět, jak se vám geoportál líbí a co byste

v něm chtěli mít dalšího, na pocketmapstisnovsko@gmail.com. Podrobnější návod najdete na stránce tisnoviny.cz. Příště si něco řekneme o jednotlivých mapových projektech.

SPOLEK PRO KOMUNITNÍ ENERGETIKU

Michaela Nečasová

Náklady na energie se prudce zvyšují a obce, firmy i jednotlivci hledají možnosti, jak toto náročné období zvládnout. Na Brněnsku proto vzniklo zcela nové komunitní **energetické společenství – ENERKOM BRÁNA BRNĚNSKA**. Tento spolek si klade za cíl sdružovat subjekty ze soukromého i veřejného sektoru a společně vyrábět, prodávat a sdílet elektřinu i teplo z obnovitelných zdrojů. A nyní do něj mohou přistoupit i další členové.

Spolek **ENERKOM Brána Brněnska** byl založen **28. srpna 2022** a následuje tak již existující společnosti ENERKOM Opavsko a ENERKOM Tanvaldsko. „*Jsm rádi, že se můžeme připojit k tomuto trendu a umožnit tak subjektům na našem území zvýšit svou energetickou soběstačnost a dosáhnout na investice z evropských fondů,*“ říká Ing. Oldřich Štarha, předseda MAS Brána Brněnska, která je zakládajícím členem ENERKOMU.

Cílem této komunity je podpora **výroby, prodej a sdílení alternativně vyrobené elektřiny a tepla**. Jejím členům by mělo být umožněno například využívat i výhodnějšího odkupu zbytkové energie

(přetoků) provozovateli sítí. Díky úzké spolupráci může spolek využívat sdíleného know-how svých členů a efektivněji prosazovat své zájmy na nejrůznějších úrovních (například při vzniku nové legislativy). ENERKOM je tak schopen účinněji přispívat ke stabilizaci nebo i snížení cen energií v rámci spolku.

„*V současnosti jsou občané, firmy i obce ve velké míře závislé na dodávkách drahých energií od dodavatelů. Přitom má venkov dostatek vhodných ploch i příležitostí pro výrobu obnovitelné energie pocházející z vody, větru, slunce a biomasy,*“ popisuje situaci Ing. Oldřich Štarha a dodává: „*Díky spolupráci v této oblasti se může výroba energie decentralizovat a každý spotřebitel energie tak může být zároveň*

i jejím výrobcem. Lidé, firmy a obce tak budou moct energii používat nejen pro vlastní potřebu, ale také ji efektivně sdílet mezi sebou. Energie se tak mohou stát nezanedbatelným zdrojem příjmů venkova.“

Co může komunitní spolek nabídnout?

- Školení, osvětu a šíření konceptu komunitní energetiky,
- poskytování kompletního servisu a pomoci (právní podpora, administrativa, financování atd.),
- vznik alternativní možnosti investování při využití obnovitelných zdrojů energie,
- efektivní pomoc při plánování, projektování, přípravě a realizaci jednotlivých projektů,
- zajišťování dotací, úvěrů,
- propojení s odborníky a poradenství.

Členství v ENERKOMU Brána Brněnska je vhodnou příležitostí, jak zvýšit svou energetickou soběstačnost. Nyní je spolek **otevřen novým členům**, pro bližší informace kontaktujte pana **Ing. Oldřicha Štarhu**, starha@branabrnenka.cz.

SEVERNÍ KOPCE

REJHOLEC, LYSÁ A JAHODNÁ – TOULKA ZA HUMNY MĚSTA

TURISTICKÉ
INFORMAČNÍ
CENTRUM
TIŠNOV

Vladimír Vecheta

Když se na své cestě z města vyhoupneme nad kukýrenské Hony, do sedla mezi Květnicí a Čimperkem, otevře se oku na severním obzoru panoráma mohutných zalesněných kopců. Vystupují z kotliny údolí Besénku a pozorný čtenář našich novin si vzpomene, že jsme se už o ní zmiňovali. Geologové v ní vidí paleoúolí, kudy dříve hnala své vody řeka Svratka od Štěpánovic na Čebín. Krajina dnes nazývaná **Šerkovickou kotlinou** je hlubokým zářezem druhohorní propadliny Boskovické brázdy do Českomoravské vrchoviny a to pásmo zalesněných kopců, které kotlinu věncí ze severu, jsou její nejjižnější svahy.

Kde rostou stromy v kruhu

Zalesněný masív **Rejholce (449 m)** je JZ koncem dlouhého hřebene, který se táhne obloukem jako východní val Hornosvratecké vrchoviny až někde od Olešnice přes Kozárov, Rašov a Velkou horu. Na Tišnovsku klesá jako klín mezi údolími Lomničky a Besénku. Název Rejholec (nebo Rejholc) je prý česká zkomolenina německého názvu pro místo „**kde rostou stromy v kruhu**“. Alespoň tak to vysvět-

Naučná stezka Po starých názvech Jamného.
Foto: Vladimír Vecheta

luje tabule **naučné stezky Po starých názvech Jamného**, která protíná SV rejholecké úbočí. Lákavá myšlenka, vloudí se hned spekulace o prastaré svatyni na vrcholku tohoto osamělého výrazného vrchu nad dávno obydlenou kotlinou... Vždyť kde jinde by vzniklo něco kruhového (kameny, stromy), kdyby se do toho nevloží lidé se smyslem pro přírodní mystiku nebo rituál. Jestli sloužil vrchol Rejholce v prehistorii zvláštnímu účelu, mi známo není, i když je třeba připustit, že velké množství poznaček o přibězích dávné minulosti teprve objevujeme.

Přesto si tu jedné zajímavosti, a to původu přírodního, povšimnout můžeme. Vrcholek je posetý balvany, které až nápadně připomínají ty, co nacházíme na Květnici – ovšem jde o **kvarcity**, v jejichž dutinách se třpytí krystalky, ne nepodobné těm z Velké skály. Vrcholek Rejholce se nachází ve stejné nadmořské výšce jako Velká skála (446 m), takže horopisně je Rejholec menší bratranec Květnice. Jenom tu vápencovou vrstvu už odtud zřejmě odnesl proud geologických věků...

Místní zásahy do kůrovcových dřevin na severním úbočí kopce obohatily Rejholec ještě o bonus **výhledového místa**. Z průseku se otevírá pohled nejen na blízké Šerkovice, ale severnímu obzoru dominuje bílé dvojvěží kostela v Lomnici, který v unikátní poloze vysoko v krajině shlíží do údolí Besénku. Dnes zapomenutý pohled byl znám našim předkům v dobách většího odlesnění krajiny.

Z Rejholce na Lysou

I když se Rejholec tyčí nad Lomničkou, nejsnazší je vydat se do jeho lesů z Jamného. Jak už jsem zmínil, stoupá tudy naučná stezka, která nás seznámí ještě s dalšími místními názvy jako **Pa-dělek**, **Skříňky** nebo **Kopanina**. Stejným směrem jde i žlutá tur. trasa do Šerkovic, která nás vyvede až na sedlo u vršku Kopanina, kde ji opustíme vlevo na lesní vrstevnicové cestě, která obkružuje vrchol ze severu a západu, a sestoupit u samoty V Kolibce, kudy se dostaneme na cestu k Lomničce. Cesty v jižních sva-

zích jsou bohužel zpustlé a neprostopupné, takže pro návrat do Jamného je lépe využít polní cestu na úpatí.

Pro pokračování výletu ve směru na Jahodnou projdeme **Lomničkou** k obnovenému **kříži** rodiny Bloudkovy z Lomničky, který zde byl vztyčen v roce 2019. Kříž určuje staré rozcestí cest ze Štěpánovic a Šerkovic. Dáme-li se vpravo, další cesta nás dovede k lesnatému masívu **Lysé**. Navzdory svému názvu evokujícímu zřejmou holost izolovaného kopce je dnes celý vrch porostlý souvislou doubravou. Zajímavý trojúhelníkový tvar hory je opět ozvěnou krajiny soustružené toky řek a potoků v jejich bývalých údolích. Dvě mísovitě doliny, kudy dnes vedou spojnice Šerkovic a Lomničky s Řepkou, vytvořil v dávné minulosti Besének, a odřízl tak kopec od sousední Luzichové a Jahodné.

Řepka a Jahodná

Obklopena třemi kopci vysoko nad dnešním údolím Besénku sedí malá osada **Řepka**. Dříve zřejmě jeden velký statek při staré kupecké stezce vyrostl do podoby vsi s dnešními 59 obyvateli okolo návsi s **kaplí Panny Marie Pomocnice**. Ze západu kryje ves velký masív **Jahodné**, u jejíhož úpatí ji vinoucí se cesta spojuje se sousední Brusnou. Strmější západní svahy spadající k Řepce tak lze obejít údolím potoka a nad Brusnou se dostaneme až na sedlo hřebene, jímž je Jahodná spojena se severnějším Veselským chludem a Hrušínem. Toto malé pohoří tvoří západní hranu Lomnicka nad hlubokým údolím Svratky.

Sama Jahodná je hřeben několika vršků, z nichž na nejvyšším (**533 m**) se vypíná přenosový vysílač. Jinak jsou její hluboké lesy synonymem odlehleho kouta listnatých lesů plných zvěře i hub. JZ úbočím klesá od Brusné ke Štěpánovicím žlutá tur. trasa, pohodlnější je ale zpevněná cesta, která obíhá celou Jahodnou a klesá na jejím jižním okraji k silnici zpět ve směru na Lomničku. Tak příjemnou toulku. ☺

PŘÍRODNÍ STUDÁNKA JE ŽIVOT

Josef Permedla

Pojďte s námi hledat a do budoucna podchytit všechny veřejně přístupné přírodní zdroje vody. Praménky, studánky, potůčky, aby i ostatní věděli, kde třeba v nouzi nejvyšší nalézt chladivé osvěžení. V moderní uspěchané době je na vodu umělohmotná láhev. Tak význam přírodních zdrojů vody pomalu zaniká. Studánky pustnou, praménky se ztrácejí v bahně, pamětníci odcházejí.

Každé jaro se probouzí, postupně zarůstají, na podzim jsou zapadávány listím, a aby žily, potřebují celoroční péči. A tak se kromě stálé pravidelné péče najde čas i pro pozorování a zkoumání. Můžeme zjistit, co tvoří dno, zda je tam písek či kameny. Co žije na dně, jaké rostliny a jaké živočichové jsou v okolí studánky, a pozorovat stopy zvěře, která chodí pít. Můžeme také zjistit průzračnost a třeba barvu vody. Myslím, že za svoji činnost, péči o studánku se nemusíme stydět, a můžeme se o ni podělit s ostatními.

Taková jedna studánka byla obnovena v lesích u Stanovišek. Dostaneme se k ní po cestě kolem koní za starým sadem ke značce „Stanoviska rozhled“ (od statku směrem na Železné) a budeme pokračovat vlevo k posedu a potom cestou vpravo. Dále pořád po cestě stále vlevo kolem krmelce po okraji louky, asi uprostřed vlevo v lese je starý dub a na něm je pověšený hrneček (49.3548100N, 16.4621311E). Před lety ji tam našel a obnovil pan František Štursa z Drásova, znal polohu z vyprá-

vení svých předků. Po vyčištění studánky se tam objevil kamený podklad. Ale na stráni nad Železným jsou i jiné studánky, zkuste je navštívit.

Nalézt ve správnou chvíli v přírodě pramének vody je mnohdy malý zázrak. Platilo to od pradávna, že krásná studánka je ozdobou mnoha koutů přírody. Staří lidé byli moudří, žili s přírodou a vážili si jejich přírodních zdrojů. Zkusme pečovat o přírodní studánky. Odměnou za vynaložené úsilí bude zejména dobrý pocit z užitečné práce pro naši přírodu.

Studánka pod dubem.

Foto: Josef Permedla

NOVÁ LESNÍ NAUČNÁ STEZKA

Lýdia Thienen

Dramatické klimatické změny a s nimi související kůrovcová kalamita změnil vzhled krajiny a nevyhnuly se ani Lomnici. Lesy kolem nás jsou v ohrožení a častokrát můžeme nabývat dojem, že se naše okolí radikálně mění během krátké doby k nepoznání. Co za proměnou stojí a v čem spočívá dnešní úsilí lesníků, si mnohokrát neumíme představit.

Les v Lomnické oboře u naučné stezky.

Společnost Správa majetku Thienen-Serényi s. r. o., která obhospodaruje lesy ve vlastnictví rodiny na polesí Lomnice (a polesí Luhačovice), v červnu aktualizovala a rozšířila stávající naučnou stezku v bývalé lomnické oboře směrem do obce Šerkovice a doplnila ji také o další interaktivní prvek u dětského hřiště. Trasa vede převážně po zpevněných cestách a stezkách, po kterých projede i kočárek. Zavede vás na svážnici směrem na Rašov, u které najdete odpočinková místa s lavičkami a krásným výhledem na lomnickou krajinu.

Přijďte do lesa a během procházky se podívejte na stezku, která vznikla za podpory místní akční skupiny Boskovicko PLUS ve spolupráci s Mendelovou univerzitou v Brně.

Foto: Lýdia Thienen, Vladimír Vecheta

Nové panely naučné stezky.

ZAMČENÁ KRAJINA

Vladimír Vecheta

Už je to nějakou dobu, co jsem si posteskl, jak se na svých cestách po kraji nějak nemůžu zbavit dojmu, že naše obdivovaná příroda nezadržitelně pustne. Cesty se ztrácejí, místa mimo okruh turistického zájmu mizí v divoké vegetaci, a vedle vyšperkovaných a dotacemi zaplacených revitalizací konkrétních lokalit se o zbytek širé krajiny tak nějak globálně málokdo stará.

Není se tedy co divit, že na svých cestách narážíme i na opačný extrém: kus krajiny, o kterou se někdo stará z pozice vylučného vlastníka, na základě čehož si ji **dovolí uzavřít**. Jistě se Vám už stalo, že jste došli po polní cestě, která měla být běžně průchozí, k plotu či bráně, na nichž byla umístěna rezolutní tabulka „**Vstup zakázán**“. No, nedávno jsem i na lesní cestě uprostřed hlubokého lesního údolí došel k tabulce „**Soukromý pozemek**“ ve smyslu „dál ani krok“, doplněný oblíbenou tabulkou „Monitorováno kamerou se záznamem“.

Říkávám, že se nám díky přespřílišnému sledování seriálů britské a americké produkce dostává do hlavy častokrát opakované „jste na mém pozemku“. Od čehož už je pak jen krok uplatňovat vlastnická práva stejným způsobem, zvláště ve chvíli, kdy mám dojem, že by se mi to mohlo hodit. Zapomínáme přitom na odlišnosti právních systémů anglosaského a evropského prostředí. Tradiční anglosaské pojetí staví práva jednotlivce nad obecné zájmy. Český právní systém se však při konstituování domácího zřízení při vzniku republiky inspiroval právem francouzským potažmo evropským, které jsou postavené na principu přednosti obecných zájmů před zájmy jednotlivce. Což jsou koneckonců ideály francouzské revoluce, které dodnes určují řadu rozhodnutí. A ejhle, z toho vychází „zvykové“ právo **veřejně přístupnosti a prostupnosti krajiny**.

Moderní legislativa je kodifikovala v domácích podmínkách **zákonem č. 114/1992 Sb., O ochraně přírody a krajiny**. Výslovně se k tomu vyjadřuje **§ 63 (odst. 2): Každý má právo na volný průchod přes pozemky ve vlastnictví či nájmu státu, obce nebo jiné právnické osoby, pokud tím nezpůsobí škodu na majetku či zdraví jiné osoby a nezasahuje-li do práv na ochranu osobnosti či sousedských práv.**

Z práva jsou pak vyňaty (odst. 3) *zastavěné či stavební pozemky, dvory, zahrady, sady, vinice, chmelnice a pozemky určené k faremním chovům zvířat*.

Zákon jde ovšem v respektu k potřebám uživatelům pozemků dál, když povoluje: *Orná půda, louky a pastviny jsou z oprávnění vyloučeny v době, kdy může dojít k poškození porostů či půdy nebo při pastvě dobytka*. Tady je první kámen úrazu, neboť se o tuto větu opírají majitelé s možností zaplotit si kus krajiny, aniž by ovšem přitom bylo zohledněno, že by to mělo jít na jistou omezenou dobu, jak vyplývá ze smyslu zákona. Každý asi pochopí oprávněnost obavy majitele dozrávající úrody nebo probíhající sklizně, že si nepřeje, aby se mu tam motal někdo cizí.

V případě, že však pasete dobytek celoročně, ejhle, ta doba oprávněného zamezení vstupu na vaše pozemky se na jednu protáhne na 365 dní v roce. Málokdo pak ale respektuje odst. 4 zákona: *Při oplocování či ohrazování pozemků, které nejsou vyloučeny z práva volného průchodu podle odstavce 3, musí vlastník či nájemce zajistit technickými nebo jinými opatřeními možnost jejich volného průchodu na vhodném místě pozemku*.

Nehledě na to, že odst. 1 zákona zdůrazňuje **Věřejně přístupné účelové komunikace, stezky a pěšiny mimo zastavěné území není dovoleno zřizovat nebo rušit bez souhlasu příslušného orgánu ochrany přírody**.

Flagrantním diskutabilním příkladem na Tišnovsku je zabránění pozemků pro

pastevní účely u samoty Borky v údolí potoka Halda **včetně uzavření jediné cesty** umožňující projití z Kutin do Niho-va. Oblíbené trampské a výletnické údolí přestalo být průchozí a návštěvníkům nezbyvá než složitě a nebezpečně obcházet pozemky po železničním náspu. Netuším, zda nebo kdo udělil farmářům povolení k takovému znepřístupnění, ale rozhodně to velmi danému místu ublížilo.

Obdobným způsobem se s potřebou ploch pro pastvu koní vypořádali na Maršovském mlýně v údolí Bílého potoka. Příklady by se asi našla celá řada.

Ať už jsou argumenty pro ochranu soukromého vlastnictví jakékoliv, a mnozí z takto jednajících se odvolávají na problematické judikatorní výroky vkládající zodpovědnost za škodu vzniklou na majetku, zdraví nebo životě cizích osob na majitele pozemku, zde opakovaně citovaný zákon uzavírá paragraf 63 o přístupu do krajiny odstavcem 5 srozumitelně: **Každý je povinen při pohybu na cizích pozemcích včetně pohybu na pozemních komunikacích, stezkách a pěšinách, vyznačených cyklostezkách, odpočinkových místech, tábořištích a v altáncích mimo zastavěná území obcí dbát své osobní bezpečnosti nebo bezpečnosti osob svěřených a přizpůsobit své jednání stavu přírodního prostředí na těchto pozemcích a nebezpečím v přírodě obvyklým. Vlastníci pozemků neodpovídají za škody na majetku, zdraví nebo životě, vzniklé jiným osobám působením přírodních sil nebo vlastním zaviněním těchto osob**.

Tak teď už jde jen o to, aby si byl **každý vědom, že odpovídá sám za sebe a své chování!** A nebude nutné krajinu uzamykat. Příjemné toulky s minimem omezení...

Foto: Vladimír Vecheta

SKLADNÍK

V oblasti dodávky kol a sportovních potřeb jsme leadrem na středoevropském trhu, rosteme, a proto hledáme další kolegy:

Jako operátor(ka) skladu budete zodpovědný:

- » příjem a zaskladňování a vyskladnění zboží
- » přesuny zboží v rámci skladu
- » administrativu spojenou s výkonem práce

Pracovní doba:

- » 8:00 – 16:30
- » Místem výkonu práce je nově vybudovaný, moderní sklad v sídle firmy v Jinačovicích

Nabízíme:

- » Mzda 30 - 40 tis. Kč, dle výkonu a kvality odvedené práce, vč. příplatků
- » Příplatky za přesčasy
- » Možnost nákupu za zaměstnanecké ceny
- » 5 týdnů dovolené
- » Jednosměnný provoz

Váš životopis prosím zašlete na eduard.brychnac@aspire.eu, nebo volejte **725 204 911**.

VÝROBNÍ ZÁVOD
TIŠNOV-ZELEZNÉ

TRADIČNÍ ČESKÝ VÝROBCE
VITAMINOVÝCH DOPLŇKŮ
A NÁPOJŮ CAPRI-SUN

PRACUJTE V MÍSTĚ BYDLIŠTĚ

NEZTRÁCEJTE ČAS DOJÍZDĚNÍM

✿ **mechanik – seřizovač**

- do třísměnného a nepřetržitého provozu
- nástupní mzda v závislosti na vaší praxi a zkušenostech 29 000–36 000 Kč
- nástupní bonus 30 000 Kč

Benefity: roční docházkový bonus 24 000 Kč,
5 týdnů dovolené, nárůst mzdy po zaučení,
po jednom roce smlouva na dobu neurčitou a další

Staňte se součástí našeho týmu

Více informací na www.vitar.cz/kariera
tel.: 577 644 709 | e-mail: personalni@vitar.cz

SKLADNÍK/SKLADNICE

Firma RAPO BRNO, s.r.o.
hledá uchazeče na pozici:

Mzda od 25 000 do 32 000 Kč/měsíc

- Manipulace se zbožím
- Příprava zboží pro rozvoz

Dvousměnný provoz – VO sklad Tišnov
Kontaktujte p.Vrba na tel.: **605 295 210**

SOKOLSKÁ ŽUPA PERNŠTEJNSKÁ

Jan Sláma, starosta župy

Sokol byl po celou dobu své existence pro tisíce občanů Tišnova součástí jejich života. Proto má většina občanů představu o činnosti tišnovské jednoty. Málo se ale už ví, že v Tišnově sídlí, od svého vzniku v roce 1902, Sokolská župa Pernštejská.

Sokolské župy vznikaly jako dobrovolná sdružení sokolských jednot s cílem vzájemné spolupráce a jako spojovací článek k sokolskému ústředí. Sokol Tišnov se po svém vzniku přihlásil do župy Rastislavovy, která měla sídlo v Brně. Po deseti letech, společně s okolními jednotami, založil novou župu, **Pernštejskou**. Hlavním iniciátorem byl dr. Drbal, který byl později jejím dlouholetým starostou. Počet jednot naší župy postupně narůstal. Rozsah jejího působení byl značný. Od Kuřimi až po Nové Město na Moravě, od Křižanova až po Lomnici a Bystřici nad Pernštejnem.

Velkou úlohu sehrály župy při vzniku republiky. Koordinovaly vznik Sokolské stráže a pomáhaly při vzniku orgánů československého státu. Od roku 1937 se župy, na základě tajného armádního rozkazu, zapojily do přípravy mobilizace. Naše župa na základě rozkazu v noci z 20. na 21. května 1938 zajišťovala strážní službu podél celé železniční trati na území svých jednot. Po Mnichovu a okupaci byl Sokol zakázán. Přesto začal organizovat protiněmecký odboj. Osudným se stal 8. říjen 1941, kdy byli zatčeni všichni činovníci sokolského ústředí, předsednictva sokolských žup a někde i jednot. V naší župě to bylo 12 bratrů a sester v čele se starostou župy prof. Aloisem Macků a místostarostou MUDr. Hynkem Vališem. Pouze tři přežili vězení a vrátili se domů. V boji proti nepříteli a v koncentračních táborech položilo životy celkem 101 bratrů a sester z župy Pernštejské. Jejich památku si připomínáme každoročně 8. října, který byl vyhlášen památným dnem ČR.

Po skončení války obnovilo svou činnost všech 40 jednot naší župy. Už v roce 1947 se konal v Novém Městě na Moravě župní slet. Na XI. všesokolském sletu v Praze cvičili i členové naší župy. Bohužel tento slet byl na dlouhou dobu posledním. Zákonem z roku 1952 byla činnost Sokola ukončena a sokolovny předány jiným vlastníkům. K obnově Sokola mohlo dojít až po změně politických poměrů v roce 1989.

V roce 1991 byl ustaven župní výbor. Starostou byl zvolen br. Antonín Jeřábek. Velké problémy byly s vydáváním sokolského majetku. Největší pak v tišnovské jednotě. Sokolovna se vrátila

Sokolská akademie 2022.

Sokolská akademie 2022.

la do majetku Sokola až v roce 2001. Tajemníkem župy byl v letech 1992 až 2021 Ing. Zdeněk Jeřábek. V roce 1996 byl zvolen novým starostou župy Ing. Adolf Mistr, který byl v čele župy až do roku 2011. Na něj navázal až do roku 2019 Mgr. Jaroslav Komprš.

V České obci sokolské působí v současné době 42 žup. V Jiho-moravském kraji je evidováno šest žup. Župy Máchalova a Vaníčková mají sídlo v Brně, župa Slovácká v Hodoníně, Bukovského ve Vyškově, Krále Jiřího v Boskovcích. Šestá

je naše a tvoří ji čtrnáct jednot. Čebín, Deblín, Dolní Loučky, Doubravník, Drásov, Jilmoví, Kuřim, Lipůvka, Lomnice, Lomnička, Moravské Knínice, Předklášteří, Přibyslavice a Tišnov.

Činnost župy je v souladu s programem ČOS rozdělena do tří směrů. V oblasti všestrannosti jsou to především pravidelná cvičení všech věkových kategorií s důrazem na mládež. Každoročně pořádáme župní přebory mládeže ve všestrannosti (gymnastika, šplh, atletika, plavání) a také v Zálesáckém závodě zdatnosti. Organizujeme tělocvičné akademie a každých šest let župní slety, které jsou součástí všesokolských sletů. Po obnovení činnosti jich bylo už pět. První v roce 1994. Je zajímavé, že skladbu mužů jsme začali nacvičovat již v roce 1989. Byla totiž původně určena pro další československou spartakiádu, kterou nahradily Tělovýchovné slavnosti. Stejnou skladbu jsme potom cvičili na XII. všesokolském sletu v Praze. Naposledy jsme ji předvedli na slavnostech osvobození v roce 1995 v Plzni. Jak je to možné? I když skladba byla původně určena na spartakiádu, měla výrazné sokolské prvky, včetně motivů části slavné Pecháckovy Přísahy republiky z roku 1938. Výrazná byla účast naší župy na všech sletech v Praze. V roce 2018 župu reprezentovalo 187 cvičenců. Z hlediska reprezentace nejen naší župy je důležitá a hlavně přínosná účast našich cvičenců na světových gymnastických sletech. Naši cvičenci cvičili v Lisabonu, dvakrát v Dornbirnu, v Lausanne a Helsinkách. Nyní se připravuje devět cvičenců na další gymnastický slet, který bude v roce 2023 v Amsterdamu.

V župě působí 36 vyškolených cvičitelů různých odborností. Župa organizuje jejich doškolování. V oblasti výkonnostního sportu je v naší župě zaregistrováno osm jednot v devatenácti sportovních oddílech s 558 členy. Družstva soutěží v deseti různých sportovních odvětvích a mimo to se konají přebory a turnaje v rekreačních sportech.

Ve vzdělávací oblasti jsou naší chloubou dvě sokolská divadla v Moravských Knínicích a Tišnově. Velkou tradici má také taneční soubor v Drásově. Výročí župy a Sokola Tišnov si připomeneme 15. 10. slavnostním večerem v tišnovské sokolovně.

Foto: archiv T. J. Sokol Tišnov

ALÍK KONČÍ

Vojtěch Ondráček

Pravidelná každoroční tradiční akce ve sběru hliníku – Alík byla po posledním vyhlášení 7. 6. 2022 ukončena a tím končí i možnost odevzdávat vyříděný hliník našemu oddílu a Ekoporadně. Přestože se může zdát, že nejde o zrovna příliš pozitivní zprávu, je tomu vpravdě naopak. Původní myšlenkou akce bylo totiž dát lidem možnost třídít hliník a zvýšit povědomí o výhodách jeho recyklace. Určitě nepřeháníme, když řekneme, že se podařilo splnit oba tyto cíle na jedničku, ať už naším přičiněním, nebo zodpovědným přístupem lidí z Tišnova k přírodě a ekologii. Od zrodu akce se možnosti třídění hliníku v Tišnově již značně posunuly a nyní stačí hliník házet do žlutých popelnic s plasty. Mimo jiné i touto dostup-

ností se počet lidí, kteří hliník třídí sami od sebe, každým rokem zvedá a soutěžní prvky Alíka již proto nejsou třeba.

Naši zvědaví vedoucí se však nespokojili s jednoduchou informací, že se hliník ze žlutého kontejneru recykluje, a proto se vydali do místního sběrného dvora zjistit, kam putuje kov dále:

1. Po svezení popelnic do dvora se nejprve oddělí plast a hliník.
2. Samotný hliník se dále ručně v třídící hale rozdělí na plechovky a jiné obaly.
3. Ty se poté slisují do velkých kovových „kostek“ a odváží se k externím odběratelům pro nové využití.

Hliník ve sběrném dvoře.

Foto: Vojtěch Ondráček

POBOČNÝ SPOLEK DIABETIKŮ V TIŠNOVĚ

Jarmila Matulková

Pobočný spolek diabetiků v Tišnově (dále PS) Svazu diabetiků ČR, který má 68 evidovaných členů, usiluje o zlepšení zdravotního stavu svých členů bohatou nabídkou pestrých činností v rámci řady programů v průběhu roku. Pravidelně se členové scházejí poslední středu v měsíci ve 14.00 na MěÚ v Tišnově na členské schůzi. Pro schůze je vždy připraven program, který usiluje o zlepšení úrovně znalostí svých členů o diabetu. Je zařazena **edukace**, kterou provádějí odborníci – lékaři, farmaceuti Chytré lékárny a střední zdravotní pracovníci na témata související nejen s diabetem, ale i s jinými nemocemi seniorského věku. Účastníci edukace jsou seznámeni s komplikacemi jednotlivých onemocnění a dostanou návod, jak problémům čelit. Všichni přednášející poskytují našim členům cenné informace, připravují besedy a přednášky na témata týkající se diabetu, užívání léků, seznamují nás s novými léky a upozorňují na možné problémy s kombinací užívaných medikamentů.

V programu činnosti má PS diabetiků v Tišnově i **rekondiční pobyty (REP)**,

které se konají obvykle v letním období na Vysocině. Letos byl zorganizován pobyt v hotelu Horník na Třech Studních. V měsíci září se uskutečnil zájezd do termálních lázní Velké Losiny a v měsíci říjnu bude realizován REP v Bystrém u Poličky. Součástí REP je pravidelné cvičení, edukace, kontrola zdravotního stavu účastníků včetně pravidelného měření glykemie a krevního tlaku.

Nejdůležitější pro diabetiky a pro seniory je však pohyb. **Pravidelné cvičení** taj-či v Tišnově vede paní Marta Skomalová za produkce příjemné hudby. Cvičení pomáhá ke správnému držení těla, posiluje emoční a mentální zdraví pomocí koordinovaných pohybů, které tříbí myšlenky a usnadňují relaxaci. Cvičitelka zařadila i cvičení s thera-bandem (gumovým pásem). Je to nenáročná cvičení, vhodné pro rozcvičování bolestivých kloubů, zlepšuje sílu svalů a rozsah pohybu. Používá se i v rehabilitaci po úrazech a operacích. Při cvičení nejde o výkony, jde jen o chuť a snahu udržet se v dobré kondici. Cvičení se koná pravidelně každý čtvrtek od 9.00 v MěKS Tišnov mimo

období prázdnin. Zájemci nejen o členství ve Spolku, ale především o pohybové aktivity se k nám mohou připojit pro zlepšení jejich kondice.

PS diabetiků v Tišnově organizuje pro členy **zájezdy** na kulturní památky. Letos jsme navštívili zámek v Náměšti n. Oslavou a výstavu obrazů A. Muchy v Moravském Krumlově. Připravujeme zájezd do termálních lázní ve Velkých Losinách pro příznivce plavání.

Naše činnost je ve velké míře závislá na pomoci sponzorů a úřadů. Zejména MěÚ Tišnov a OÚ Předklášteří, Přibyslavice, Čebín a Železné. Ke sponzorům náleží firmy KORAL a LUNEK Tišnov a Pavla Vacová-Gastro frozen. Všem, kteří nám přispívají na naši činnost a na zlepšení zdravotního stavu a životní pohody v naší nemoci, patří náš vřelý dík.

Účast na akcích PS diabetiků v Tišnově a na cvičení v MěKS Tišnov není odepřena ani ostatním obyvatelům Tišnova, kteří jsou vždy vítáni.

OHLÉDNUTÍ ZA LETNÍ DOBROVOLNICKOU SEZONOU V KLÁŠTEŘE PORTA COELI

Tomáš Blaha

Kdosi moudrý kdysi řekl: „Tradice je jen inovace, která uspěla.“ A my jsme rádi, že jsme mohli i letos tradičně přivítat v klášterních zdech letní dobrovolníky. Letošní sezóna před nás postavila výzvu – v prostorách dobrovolnického centra našly svoje přístřeší rodiny prchající před válkou na Ukrajině. S dobrovolníky jsme proto „osquattovali“ budovu bývalého opatství. Není v ní sice ani elektrina ani topení, nic z toho ale není výrazná překážka. Nečekaně kladně hodnotili dobrovolníci i kompostovací separační toalety. Svým způsobem jsme se dostali na ubytovací standard dobrovolnických táborů na hradech a opět se potvrdilo, že letní dobrovolnictví je nejen o pomoci, ale i o tom zažít a vyzkoušet si něco nového. Třeba sprchu, ve které vodu ohřívá slunce (100% bez Putina).

Po dvou covidových letech k nám letos konečně mohli přijet skauti z Belgie.

Ruku k dílu přiložili i účastníci tábora Po stopách do nebe, který u nás zorganizoval brněnský Rozmarýnek. Srpen patřil

Pálení biouhle v sadech aneb snižování koncentrace skleníkových plynů v atmosféře během tábora Po stopách do nebe.

Foto: Tomáš Blaha

čtrnáctidennímu mezinárodnímu táboru INEX-SDA. Během něj čtrnáct dobrovolníků ze sedmi zemí a tří kontinentů pomáhalo v klášteře Porta coeli stejně jako v obecním parku v Předklášteří. Na závěr tábora účastníci uspořádali tradiční Hody kultur, kde prezentovali kulinářské zážitky svých domovských zemí. Začátkem září nám ještě během adaptačního pobytu přijeli pomoci studenti Waldorfského lycea Praha. Spartánské dobrovolnické zázemí v opatství teď zazimujeme a další dobrovolnické akce nás čekají až na jaře. Děkujeme obci Předklášteří, Klášternímu pivovaru Vorkloster, firmě Provod – inženýrská společnost s. r. o., Náčelník cider a dalším drobným dárcům za jejich finanční a materiální pomoc dobrovolnického programu, který Hojnost, z. s., v klášteře realizuje.

SMRČKOVSKÝ KLUB DŘÍVE NAROZENÝCH (SKDN)

Jaroslava Kozárová

Že jste o něm ještě neslyšeli? Nevadí.

Už více než deset let se scházíme v malé vesničce Smrček, asi kilometr od hradu Pernštejna. V poslední době, protože jsme trochu zpohodlněli, v Doubravníku. Je nás jen asi čtyřicet členů nejen ze Smrčku, ale i z Býšovce, Nedvědice, Chlébského, Doubravníku i z Tišnova. Naše činnost je pestrá. Besedy na různá témata z oblasti historie, přírody, kultury, sportu, zazpíváme si, pobavíme se.

V červnu jsme si na naši besedu pozvali zástupce městské policie Tišnov. Samozřejmě nejdříve jsme potřebovali souhlas tišnovské radnice. Ochotně nám vyšel vstříc zastupitel města pan Štěpán Pilný. Samotného úkolu, besedy na téma „Šmejdi“, se chopil zástupce městské policie pan strážmistr Jiří Habart.

Pan strážmistr přijel mezi nás 16. června odpoledne. Hned od začátku byl všem sympatický. Vyjadřoval se jasně, používal

spoustu případů z praxe, samozřejmě ale nezacházel do podrobností. Pouze zkušenosti se svou babičkou a šmejdy rozebíral podrobněji. A to „rozhýbalo“ i dost našich členů. Jejich zkušenosti se „šmejdý“ byly vesměs negativní, i když jsme se u některých i pobavili. Třeba když super parfém, určené jako dárky pro nejbližší, nakonec skončily jako vůně na toaletě. Nebo drahá sada elektrického nářadí výhodně koupená pro vnuka od muže, který musí nutně odcestovat a nemůže ji vzít s sebou, stále čeká v garáži, protože o ni nikdo nemá zájem. A podobných příběhů ze života jsme si vyslechli mnohem více. A jaké poučení pro nás z této besedy kromě pobavení vyplynulo? Nepouštět si cizí osoby do domu nebo do bytu, nic nepodepisovat, k ničemu se nezavazovat, v případě podezření nebo nesnází se obrátit na policii. Telefonní číslo 158 si všichni zapamatovali. A abychom si mohli kdy-

koliv pravidla pro jednání či nejednání se šmejdý zopakovat, dostali jsme od pana strážmistra do naší klubové vývěsky „10 rad, jak vyzrát na šmejdy“.

A hodnocení akce? Super a velký dík tišnovské radnici a městské policii, speciálně empatickému strážmistru panu Habartovi.

Setkání klubu v hostinci U Sedláčků v Doubravníku. Foto: MUDr. Ján Kozár

DĚTSKÝ DEN V OSIKÁCH

Jan Suchomel

SDH Osiky pořádal 3. září pro děti Dětský den. Součástí programu bylo také vystoupení členů Kynologického klubu z Tišnova. Psovodi a jejich pejsci velkým i malým divákům ukázali nejdříve cvičení základů poslušnosti a socializace u štěňat, pak návštěvníci mohli zhlédnout psí triky a dále pokročilí psovodi ukázali, jak jejich dospělí psi umí poslouchat a cvičit přesně podle povelů psovoda. Vystoupení bylo zakončeno ukázkou obran, psi vyhledávali figuranta, jeho nalezení oznámili psovodovi štěkotem a za dobrý „zákus“ a bránění psovoda si mohli jako odměnu odnést cvičný jutový rukáv.

Celé vystoupení bylo komentováno tak, aby diváci věděli, co pejsci a jejich psovodi dělají a jak se povely mají správně učit.

Všichni psovodi se na závěr vystoupení divákům představili a také řekli zajímavosti o svých pejscích. Nakonec si diváci a hlavně děti mohli pejsky pohladit a se členy klubu pohovořit o svých pejscích a popřípadě se mohli zeptat nebo se poradit, kde ve výchově a výcviku svého psa dělají chybu.

Všem návštěvníkům akce se vystoupení podle závěrečného potlesku líbilo a určitě v Osikách nebylo poslední. ☺

Kynologové na výletišti v Osikách.

Foto: SDH Osiky

TIŠNOVŠTÍ FOTOGRAFOVÉ SE DOČKALI

Miloš Buček

... aneb získali svůj fotografický „Stanley Cup“. Jednou z hlavních programových aktivit tišnovského fotoklubu je jeho každoroční účast v meziklubové soutěži nazvaná Ratibořický mapový okruh. Samotná soutěž má za sebou již 51 ročníků a její organizace je v režii východočeských fotografů.

Klub přátel fotografie Tišnov se jí účastní pravidelně posledních šestnáct let. V konečných umístěních mezi dvaceti kluby se postupně zlepšoval až na 2. místo v roce 2020. Teprve 51. ročník dopřál tišnovským fotografům kýženého vítězného umístění. Na jeho hodnotě v konečném pořadí neubírá ani fakt, že se posledního ročníku soutěže nezúčastnil jeho předchozí vítěz Fotoklub KMF Brno.

Slavnostní vyhlášení proběhlo 6. září v Červeném Kostelci. Kousek od polských hranic tak putovní pohár zahájil svoji cestu na roční pobyt do závětrí Květnice.

Rovněž v hodnocení jednotlivců dosáhl klub pódiového umístění. Snímek J. Martinka „Cesta začarovaným

lesem“ obsadil 2. místo a na první desítku z celkového počtu 340 zaslaných fotografií dosáhly ještě snímky J. Šuberta, O. Výlety a M. Bučka.

V dnešní době v září již nevyvoláváme filmy z prázdnin. Je to však i dnes čas zpracování nového materiálu z rozmanitých fotonástrojů. Nezbývá než doufat, že se v něm opět objeví nové aspirující snímky pro příští ročníky klubových soutěží. ☺

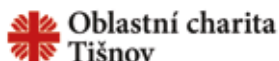
Putovní váza Ratibořického mapového okruhu. Foto: Vladimír Adamec

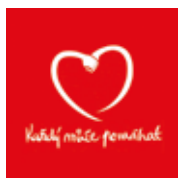
Zima na golfu (3. místo).

Foto: Jaroslav Šubert

DOBROVOLNICKÉ CENTRUM NA TIŠNOVSKU

Kateřina Malášková

Pomoc má mnoho tváří, staňte se jednou z nich

Charita Tišnov vždy s vděčností vítá každou dobrovolnickou pomoc. Dobrovolníci se stali naší součástí – např. tříkrálovou sbírku nebo Koláč pro hospic by bez pomoci dobrovolníků nebylo možné zrealizovat. Společenskou potřebnost dobrovolnictví jsme si všichni opět uvědomili v minulých letech, kdy nám covid, tornádo na jižní Moravě i válka na Ukrajině připomněly, že solidarita a ochota nezištně pomáhat jsou jedním ze základních pilířů našeho lidství.

Naším přáním a cílem je vytvořit na Tišnovsku stabilní Dobrovolnické centrum a rozšířit nabídku dobrovolnické pomoci lidem v našem regionu. Dobrovolník ze zákona nemůže nahrazovat žádnou sociální nebo zdravotní službu. Jeho hlavní náplní je dělat klientovi společnost, povídat si, předčítat, doprovázet na procházky, na kulturní akce, prohlížet fotografie – prostě příjemně trávit společný čas. Každý dobrovolník může klientovi nabídnout to, co je mu nejbližší.

Dobré srdce domů pro osamělé seniory

Nový dobrovolnický program se zaměřuje na pomoc osamělým seniorům. Dobrovolník jednou za týden pravidelně navštěvuje klienta a věnuje mu 2–3 hodiny svého času. Nejprve se však dobrovolník, klient i koordinátor dobrovolníků setkají na společné schůzce, aby si ujasnili svoje představy, požadavky a očekávání. Pokud se po prvních návštěvách ukáže, že si obě strany vyhovují, nebrání nic dalšímu setkávání. Dobrovolníci sepisují s Charitou smlouvu o dobrovolnické službě, Dohodu o mlčenlivosti, jsou vyškoleni, pojištěni a účastní se pravidelných supervizí. Koordinátor průběžně získává zpětnou vazbu z obou stran. Chceme setkávání utvářet tak, aby mezi dobrovolníkem a klientem vznikl dlouhodobý stabilní vztah založený na spolehlivosti, vzájemném respektu a radosti ze společně stráveného času.

Společné trávení času s klienty Chráněného bydlení Skryje

Naše Chráněné bydlení ve Skryjích poskytuje domov i zázemí sociálních služeb lidem s lehkým nebo středně těžkým mentál-

ním postižením, někdy doprovázené i postižením tělesným. Věk uživatelů je od 18 let. Rádi by si s někým popovídali, zazpívali nebo si vyšli na vycházku. Pokud vám dává smysl jednou za čtrnáct dní věnovat svůj čas právě těmto lidem, je tu pro vás náš druhý dobrovolnický program. Můžete vyrazit na společný výlet do Tišnova nebo do Brna, doprovodit na kulturní, sportovní či jinou akci. Prostředí ve Skryjích je klidné a klienti rádi přivítají každé zpestření. Dobrovolník se může věnovat i více klientům současně. V chráněném bydlení jsou 24 hodin denně přítomni zaměstnanci, kteří vám se vším potřebným ochotně pomohou.

Dobrovolnické centrum stavíme na osobním přístupu jak k dobrovolníkovi, tak ke klientovi. Koordinátorka dobrovolníků se věnuje oběma skupinám a pracuje na funkčním nastavení dobrovolnické služby, pečuje také o zpětnou vazbu a řešení případných obav nebo nejasností, které mohou dobrovolnictví provázet.

Pokud máte zájem o více informací o dobrovolnictví nebo vás zaujal přímo některý z našich programů, kontaktujte, prosím, koordinátorku dobrovolníků Oblastní charity Tišnov **Kateřinu Maláškovou**; tel. 604197293; e-mail: katerina.malaskova@tisnov.charita.cz.

Foto: archiv OCH Tišnov

AKTIVNÍ LÉTO V DOMOVĚ

Alexandra Foukalová

Milí čtenáři, léto uteklo rychle jako voda a máme tu podzim. Že jsme se přes prázdniny ani trochu nenudili, se přesvědčíte na následujících řádcích.

V červnu se u nás v domově konala dechberoucí módní přehlídka, kterou si pro nás připravily dámy z kloboukového klubu Brno. Představily nám kloboukovou módu od secese přes 20. léta 20. století, první republiku až po současnost. Přehlídka byla doprovázena také dobovou hudbou a oblečením. Dozvěděli jsme se o historii vzniku různých druhů klobouků, např. cylindru, buřinky, homburku nebo panamáku. Některé z klobouků si naši uživatelé dokonce mohli sami vyzkoušet.

Vystoupení nás natolik zaujalo, že jsme se nechali inspirovat elegancí klobouků a v červenci uspořádali „Kloboukovou letní slavnost“. A protože byl zrovna horký letní den, posloužily nám naše slamáky nejen jako krásný módní dopl-

něk, ale i jako ochrana před rozpálenými slunečními paprsky. K tanci i poslechu nám tradičně zahrála skupina Kladivo, při jejímž doprovodu jsme se pobavili, najejdi i napili do sytosti.

V následujícím měsíci srpnu jsme si užili dožínkovou zábavu, která se také konala v zahradě našeho domova. Pro změnu nám zahrála skupina MiKaPela, při jejímž poslechu si nejeden z našich uživatelů zanotoval známé melodie nebo si zatančil v kole. Počasí nám přálo, a tak jsme se mohli bavit a veselit až do pozdních odpoledních hodin, kdy náš tým kuchařů připravil k večeři grilované maso, které se velmi hodilo k podávanému točenému pivu.

Začátkem září nás v domově navštívila Bc. Dana Šimková, která je lektorkou a spisovatelkou. Jezdí po celé ČR a přednáší na různá témata, o která se zajímá a kterým se dlouhodobě věnuje. Naším

uživatelům přišla povypřátět na téma založení republiky a provedla nás historií od Marie Terezie přes T. G. Masaryka až do roku 1920. Společně s našimi uživateli na závěr také zazpívala dvě sloky naší národní hymny.

Pár dní po tomto „výletu do historie“ se po dvou letech znovu konal jinak každoroční kuželkový turnaj v Letovicích, na který se sjelo osm družstev z celého okolí. Za náš domov byl vyslán tým složený ze čtyř našich nejlepších kuželkářů. Z velmi napínavého souboje si nakonec náš tým vybojoval místo na stupních vítězů a domů přivezl drahocenný stříbrný kov.

Náš domov je stále otevřen jak rodinným příslušníkům, kamarádům a známým našich uživatelů, tak i všem, kteří uvažují o podání žádosti a chtějí si domov prohlédnout.

Pěkné podzimní dny přejí sociální pracovnice DpS Předklášteří.

INZERCE

**Centrum sociálních služeb Tišnov,
příspěvková organizace,
Králova 1742, 666 01 Tišnov**

nabízí hlavní pracovní poměr:

kulturně výchovný pracovník/ce

**Zajišťuje pro seniory
a osoby zdravotně postižené:**

- kulturně společenské a zájmové činnosti
- odvoz k lékaři, do nemocnice, na úřady a pod.

Nástup dle dohody, 5 týdnů dovolené, příspěvek na stravování, penzijní příspěvek, plat dle tarifních tabulek.

Zájemci se mohou hlásit a informovat:

PhDr. Jana Hutařová, tel. 549 410 310,
reditel@css-tisnov.cz

**Centrum sociálních služeb Tišnov,
příspěvková organizace,
Králova 1742, 666 01 Tišnov**

nabízí hlavní pracovní poměr:

pracovník v sociálních službách - pečovatel/ka

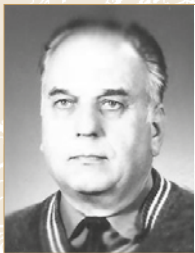
Náplní je provádění úkonů pečovatelské služby u mobilních a imobilních klientů, zajištění chodu domácnosti, nákupy, péče o prádlo.

Nástup dle dohody, 5 týdnů dovolené, příspěvek na stravování, penzijní příspěvek, plat dle tarifních tabulek.

Zájemci se mohou hlásit a informovat:

PhDr. Jana Hutařová, tel. 549 410 310,
reditel@css-tisnov.cz

Vzpomínáme

Dne 15. srpna jsme vzpomněli dvanácté smutné výročí úmrtí našeho milovaného tatínka, dědečka a pradědečka pana **ROBERTA LAMAČE**. Dne 6. června by oslavil 98 let. Dne 2. listopadu vzpomeneme čtvrté smutné výročí úmrtí naší milované maminky, babičky a prababičky paní **LUDMILY LAMAČOVÉ**. Dne 15. září by oslavila 95 let. S úctou a láskou stále vzpomínají dcery Jana, Liba, Lida, snacha Alena, devět vnoučat a devatenáct pravnoučat.

10. září uplynulo sto let od narození naší maminky paní **OLGY KOSOVÉ**. Vzpomínají děti s rodinami.

Dne 25. září by se dožil pan **JAN BĚLUŠA** 82 roků. 12. srpna uplynulo dvacet let od jeho úmrtí. Kdo jste jej znali a měli rádi, vzpomeňte s námi. Děkuje rodina.

Dne 29. září uplynulo dvacet tři roků, co nás navždy opustil náš drahý **ING. FRANTIŠEK MERTA**. S láskou vzpomínají manželka, děti a sestra s rodinami.

1. října vzpomínáme dvacáté páté výročí úmrtí pana **BOHUSLAVA POLÁČKA**. Děkujeme všem, kteří ho znali a vzpomenou s námi. Rodina

Dne 1. října uplynuly tři smutné roky, kdy nás navždy opustila naše milovaná maminka, babička a prababička paní **MARGITA TESÁRKOVÁ**.

Dne 14. září uplynulo již třicet tři roků, kdy nás navždy opustil náš tatínek, dědeček a pradědeček pan **JAROSLAV TESÁREK**. S láskou na oba vzpomínají syn Jaroslav s manželkou, vnučky Margita a Jaroslava s rodinami.

Dne 4. října tomu bude devět roků, co nás navždy opustil náš milovaný manžel, tatínek, dědeček a strýc pan **HYNEK ONDRÁČEK**. S láskou a bolestí v srdci stále vzpomínáme. Manželka, dcera a syn s rodinami a jeho sestra

Již deset let uplynulo od doby, kdy 7. října navždy odešel pan **MIROSLAV KADLEC** st. S láskou a úctou vzpomínají manželka a děti s rodinami. Děkujeme všem, kteří vzpomenou s námi.

Dne 14. října uplyne první smutný rok, co nás navždy opustila naše milovaná maminka, babička a prababička, paní **MARIE BÁRTOVÁ**. S láskou a úctou vzpomínají a za tichou vzpomínku děkují dcery Marie a Miluše s rodinami. Nikdy nezapomeneme.

Dne 26. října uplyne sedm smutných let od chvíle, kdy nás navždy opustila naše milovaná maminka, babička a teta paní **BOHDANKA ONDRÁČKOVÁ**, a dne 31. srpna to byly dva smutné roky, co nás navždy opustil náš tatínek, dědeček a strýc pan **STANISLAV ONDRÁČEK**.

Smutná zpráva

Dovolte nám touto cestou oznámit smutnou událost, která zasáhla nejen rodinu, ale i naši školu. V neděli 18. září 2022 ve věku 64 let náhle odešel pan inženýr Rudolf Mašek, dlouholetý ředitel naší školy. Jeho osoba je spjatá s Tišnovskem, byl aktivním ve školství, v oblasti lesnické i zemědělské. Byl nejen manželem, tatínkem, dědečkem, kamarádem, ale i učitelem, hudebníkem, motorkářem, myslivcem. Zdejší region je těsně spjat s jeho kořeny. Blízká vesnice Štěpánovice byla jeho domovem, zde žil se svými blízkými.

Jeho pracovní dráha začala v Krušných horách, často a rád vzpomínal Fláje, dnešní část obce Jiřetín. Poté vedla přes Nové Město na Moravě, Benešov, Ústí nad Labem, Rosice. V roce 1988 se poprvé objevuje v naší škole jako vrchní mistr odborného výcviku. Zde postupně zastával různé pozice, které ho v roce 2010 přivedly až na pomyslný vrchol, a to na místo ředitele naší školy. Výraznou stopu však zanechal i mimo ni. Na jeho vstřícnost, ochotu, zájem vzpomínají bývalí i současní žáci a zaměstnanci školy. Za jeho vedení škola prošla mnoha změnami, nejen těmi společenskými, ale i stavebními. Rozvíjel všestranné aktivity, které otevřely a přiblížily školu široké veřejnosti. On sám byl aktivním členem mnoha organizací podporujících učňovské školství. Byl dlouholetým členem poradního sboru ministra školství. Pod jeho vedením byla střední škola rozšířena o základní školu, kterou provedl nelehkou dobou, kdy vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami nebylo v centru zájmu. Za jeho působení změnila škola svůj kabát, nejen z venkovního pohledu, ale i svým přístupem ke vzdělávání žáků. Žákům školy pomáhal s přípravou na jejich další životní dráhu, nejen tu pracovní. V současné době se intenzivně věnoval úpravám prostor výukového střediska, kde se modernizuje zázemí pro žáky i jejich pedagogy.

Bohužel jeho životní cesta byla náhle ukončena a nám nezbyvá nic jiného než tento štafetový kolík převzít a jeho vizi uvést v realitu. Závěrem nám dovolte, abychom našemu panu řediteli poděkovali za spoustu krásných vzpomínek, v kterých zůstane s námi i nadále.

Mgr. Dana Staňková, Bc. Renata Ambrosová
SŠ a ZŠ Tišnov

In memoriam... Vladimír Podborský (1932–2022)

Ukryta mezi kukuřičnými poli na okraji lesního komplexu Tvořihrázkého lesa na Znojmsku leží jedna z nejvýznamnějších lokalit moravského pravěku. O zdejších obcích Těšetice a Kyjovice slyšel z Tišnováků asi málokdo, přesto je tato lokalita spojena se jménem osobnosti pocházející z Tišnovska.

Malhostovický rodák a pozdější významný archeolog, publicista a vysokoškolský pedagog prof. PhDr. Vladimír Podborský, DrSc., zde dlouhodobě zkoumal neolitické sídliště Těšetice-Kyjovice (<http://tesetice.muni.cz>), se svým týmem odkryl množství významných objevů, především provedl první evropský systematický výzkum neolitické monumentální architektury – těšetického rondelu, populárně nazývaného Moravský Stonehenge. Zasloužil se o vybudování výzkumné archeologické základny, která zde funguje od 60. let 20. století dodnes.

Na Masarykově univerzitě působil jako dlouholetý člen Ústavu archeologie a muzeologie FF MU, zabýval se archeologií střední Evropy, jeho specializací byla původně doba bronzová a halštatská, posléze neolit, především kultura s moravskou malovanou keramikou. Díky objevům v Těšeticích se začal věnovat i archeoreligionistice a rondelové archeologii.

Napsal řadu odborných publikací, například *Náboženství pravěkých Evropanů*, byl také editorem a spoluautorem *Pravěkých dějin Moravy* (1993). Budoval Moravsko-slezský archeologický klub a zasadil se o znovuzaložení periodika *Pravěk*. Podle jeho skript se učily generace historiků a archeologů.

Práce profesora Vladimíra Podborského byla oceněna Cenou města Brna, čestným občanstvím Znojma, obdržel Zlatou medaili Masarykovy univerzity i další ceny, naposledy Cenu ministra školství, mládeže a tělovýchovy za mimořádné výsledky ve výzkumu v roce 2012.

Naše redakce pana profesora kontaktovala ještě na jaře s žádostí o rozhovor, ale ten prostřednictvím své rodiny sdělil, že se již na to necítí. Krátce po svých devadesátých narozeninách zemřel 19. září 2022.

Vladimír Vecheta

KALENDÁRIUM ŘÍJNOVÝCH UDÁLOSTÍ

Václav Seyfert

28. 10. 1924

ODHALENÍ POMNÍKU MRTVÝM TVŮRČŮM V PŘEDKLÁŠTEŘÍ

Brzy po vyhlášení samostatné republiky začali v Předklášteří pomýšlet na vybudování památníku, který by uctil padlé v 1. světové válce. Na realizaci této myšlenky zpočátku nebylo dost finančních prostředků, teprve 5. 2. 1922 podal radní Eduard Tengler návrh, aby se myšlenky chopilo samotné obecní zastupitelstvo. Návrh byl přijat a brzy bylo ustaveno „Sdružení pro postavení pomníku“, jehož členy se stali zástupci všech místních spolků. 1. 5. 1922 se uskutečnila dobrovolná sbírka po obci, která vynesla celkem 3 803,50 Kč.

Jako nevhodnější místo pro stavbu pomníku bylo vyhlédnuto prostranství na klášterním pozemku před farním kostelem. Povolání architekt Mráček z Brna pak doporučil k vypracování návrhu pomníku akademického sochaře Václava Hynka Macha, který bezplatně vypracoval pět variant a 18. 1. 1924 je předložil výboru k posouzení. Následně se smluvně zavázal zhotovit pomník dle vybraného modelu (socha vítěze s lipovou větévkou

Pomník Mrtvým tvůrcům v areálu kláštera v Předklášteří.

Foto: z knihy Paměti Předklášteří a tišnovského kláštera Porta coeli

a nápisy „Pravda vítězí“ a „Mrtvým tvůrcům“) za 18 400 Kč, dalších 2 331,53 Kč stála dodatečně vsazená kovová deska se jmény padlých. Hotovost připravená k úhradě stavby v té době sice činila 11 018,70 Kč, chybějící částku na pokrytí nákladů poskytl tesařský mistr Rudolf Klátil jako výtěžek z prodeje své knihy Paměti Předklášteří a tišnovského kláštera Porta coeli.

Za osobního dohledu autora Macha provedl stavbu pomníku akademický sochař Josef Rejnart z Brna a již v říjnu 1924 se konala slavnost jeho odhalení. Nejprve se večer 26. 10. odehrálo divadelní představení hry Ladislava Stroupežnického „Václav Hrobčický z Hrobčic“. Hlavní slavnost začala 28. 10. v 10 hodin dopoledne shromážděním všech spolků v sále dětské osady, odkud se vyšlo průvodem k pomníku dosud zahalenému černou rouškou. Sbor Květnice na úvod zazpíval píseň „Kdož jste Boží bojovníci“, poté následovaly projevy MUDr. Karla Šikoly, JUDr. Antonína Seyferta a zástupce zemského velitelství z Brna Dr. Navrátila. Za zvuků „Chorálu Čechů“ Arnošta Prause pak byla rouška stažena a pomník odhalen.

Kovová deska se jmény padlých a zemřelých byla z pomníku odstraněna počátkem druhé světové války.

30. 10. 2003

VYHOŘELO PRACOVIŠTĚ TIŠNOVSKÉ TELEVIZE

Vznik Tišnovské televize (TTV) před téměř čtvrt stoletím byl do jisté míry navázán na zahájení vysílání kabelové televize, k němuž v našem městě došlo 7. listopadu 1996. První počiny TTV jsou spojeny se jmény jejích zakladatelů Ivo Medka, Jaroslava Pavliše a Radima Tichého. Premiérové zkušební vysílání proběhlo 11. prosince 1998 a vysílalo se z kabinetu školy na Riegrově ulici. Oficiálně a pravidelně pak začala TTV vysílat 27. května 1999 a jejím centrem se staly místnosti v prvním patře tehdejšího Domu dětí a mládeže (dnes Inspiro) hned vedle již zmiňované školy. Periodicky vznikající Tišnovské zprávy byly doplňovány osobitými samostatnými dokumenty a dá se říci – což řada cen ze soutěže o Kopřivnickou kavku

Tišnovská televize sídlila v době požáru v objektu tehdejšího Domu dětí a mládeže na Riegrově ulici. Foto: www.firmy.cz

brzy dokázala – že TTV měla našlápnuto ke slibnému rozvoji.

Nepříjemnou brzdou se ovšem stal čtvrtelní večer 30. října 2003, kdy bylo naplánováno vysílání dokumentu o tišnovské rozhledně. Jak vzpomínal v tehdejších Tišnovských novinách Radim Tichý, „místo dokumentu se na televizních obrazovkách objevilo zrnění. Zatímco někteří z vás bojovali s dálkovým ovladačem televize, ve studiu TTV se pokoušela zásahová jednotka tišnovských hasičů v hustém černém dýmu najít ohnisko požáru, který o půl deváté ohlásilo infračidlo bezpečnostního systému“. Oheň se sice podařilo během chvíle zlikvidovat, ovšem žárem a toxickým kouřem z vyhořelé techniky bylo vybavení studia prakticky zničeno, bez větší újmy zůstal jen archiv DVD a videokazet plus modulátor televizního signálu, pouštějící vysílání do kabelového rozvodu. Pracovníky televize čekalo přes víkend vyklízení vyhořelého studia, takže nějakou dobu zůstala obrazovka prázdná, až v pondělí 3. 11. se podařilo obnovit alespoň monoskop s hudebním podkresem. Dočasně se TTV vrátila tam, odkud proběhlo před časem zkušební vysílání, tedy do prostor školy na Riegrově ulici. Zpočátku byla produkce omezena jen na videotext, ovšem během měsíce se vysílalo už i obrazové zpravodajství a brzy byla rekonstrukce studia ukončena a vše se vrátilo do původních kolejí.

Dnes, jak známo, sídlí Tišnovská televize v prostorách nad kinem na Mlýnské ulici a po ukončení spolupráce se zdejší kabelovkou šíří svoje pravidelná zpravodajství a nově vytvářené dokumenty prostřednictvím platformy YouTube. ☺

NAPSALI JSME PŘED 50 LETY

29. díl ŘÍJEN 1972

Václav Seyfert

Říjnové Naše Tišnovsko z roku 1972 mělo tradičních dvanáct stran a nabízelo rozhovory, informace ze současného města, články z historie i kulturní programy. Připomeňme si jako vždy nejzajímavější materiály.

TELEVIZE NATÁČELA V TIŠNOVĚ

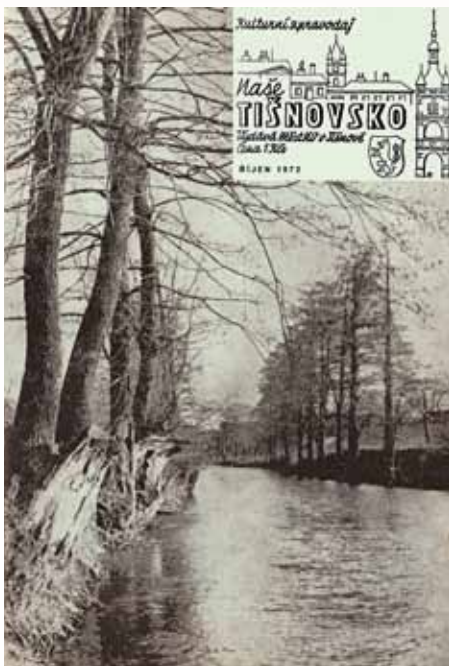
Václav Borek využil natáčení brněnské televize v areálu tišnovské nemocnice, kde vznikal jeden z dílů pravidelného pořadu Posezení za plotem, ke krátkému rozhovoru s přítomnou herečkou Irenou Kačírkovou. Na otázku, jak se jí v Tišnově líbí, odpověděla: „Nemohu říci, jak se mi tu líbí, protože to zde neznám a televize mi na to nedá čas. Chtěla bych se podívat po okolí, protože tu vidím lesy, ty mám ráda a je tu klid. Kdybych se musela léčit (raději ne!), jela bych k vám, vybrala bych si zdejší nemocnici. Doufám, že to potřebovat nebudu.“ Ke spolupráci s brněnskou televizí podotkla, že věří v její pokračování, neboť „mám ráda Moravu, tak doufám, že Morava bude mít ráda mne“.

ŠIBENICE, STÍNADLO A PRANÝŘ

Hrdelní právo při městě Tišnově – to bylo téma jako dělané pro historika Jana Hájka, který o něm pojednal v rozsahu téměř celé dvoustrany. Seznámil čtenáře se šibenicí na holém návrší Klucaniny, se stínadlem, kde se kdysi za starých časů popravovalo mečem, a rozsáhlý odstavec věnoval i pranýři: „Pranýř byl místem hanby, ponížení a utrpení. Byla to součást tišnovské spravedlnosti. Pranýř byl původně velmi jednoduchý. Byl to kůl do země zapuštěný, k němuž se řetězy odsouzenec přivazoval. Byl dostupný všem, kteří urážkami, posměchem, pliváním a někdy i ranami či házením shnilých vajec trápili pranýřovaného, který byl vydán na milost a nemilost těm, kteří ho chtěli beztržně tupiti. Pranýřem se trestaly přestupky lehčího rázu. K veřejné hanbě se odsuzovaly na pranýř ponejvíce ženštiny povětrné, helbrechné a frejírské, hádavé a klepavé, trhovkyně či řemeslníci a obchodníci za drobné podvůdky a nečestnosti.“

JESKYNĚ POUTAJÍ POZORNOST

Králova jeskyně se stala místem odborných návštěv speleologů z celé republiky. Objevil se tu reportér a fotograf ČTK i skupina jeskyňářů z Východočeského

Na obálce říjnového čísla byla stylová fotografie Josefa Ptáčka s názvem Podzim na Svatce.

kraje. Ředitel okresní správy jeskyní Bozkov na okrese Semily Josef Řehák se vyjádřil i k možnosti zpřístupnění Královy jeskyně: „Jako jeskyňář doporučuji, aby zatím, po dobu než se dokončí dokumentace a zpracují výsledky, byla jeskyně pro veřejnost uzavřena. I malé návštěvy mohou v současné etapě výzkumu hodně, třeba i neúmyslně, uškodit. Je tam např. na dně mnoho kostí; nejprve je třeba vyhodnotit, jak jsou staré, z kterých zvířat apod. Po dokončení mapové dokumentace, která bude trvat asi rok, bude třeba zvážit otázku zpřístupnění. ... V jeskyni jsou

dost volné chodby, proto se domnívám, že může být veřejnosti zpřístupněna. Bozkovská jeskyně má podobný charakter i velikost jako Králova. Délka chodeb přístupných veřejnosti je u nás asi 0,5 km. Ročně jeskyni navštívuje 40–60 tisíc turistů.“

STAVITELI ŽELEZNICE „HORKY“

Josef Ondroušek připomněl 140. výročí narození doubravnického rodáka, jednoho z nejvýznamnějších českých stavitelů železnic Ing. Osvalda Životského. Jeho otec byl v Doubravniku váženým občanem – rychtářem a provozoval soukenickou živnost. Osvald v roce 1855 dokončil s výborným prospěchem studia na technice v Brně a brzy se ve funkci inženýra zúčastňoval projektování a staveb železnic, až založil svoji vlastní firmu. „V letech 1903–1905 staví ve svém rodném kraji železnici z Tišnova do Žďáru nad Sázavou, naši ‚Horku‘, a tak se uskutečnilo přímé spojení mezi Brnem a Německým (dnešním Havlíčkovým) Brodem.“ Životského firma zanikla v roce 1910 – „za 24 roků své existence postavila 522 km železnic; mimo to projektoval Ing. Životský i další tratě a stavby. Poslední léta svého života trávil v Luhačovicích, kde 21. května 1920 ve věku 88 roků zemřel a je pochován v rodinné hrobce v Rosicích u Brna.“

O DALŠÍM VE STRUČNOSTI

Hned za titulní stránkou byl zveřejněn krátký rozhovor s náčelníkem výcvikového střediska civilní obrany Svazarmu v Tišnově Františkem Ptáčkem. Ladislav Štejerle zval mladé zájemce do oddílu střelctví. Začal nový přírodovědný seriál Nerosty Tišnovska, tentokrát z pera Jana Běluši. Místopis Tišnova, sepsaný Karlem Ficem, naopak končil posledním dílem. Vedle diskoték a zájezdů dětí na plavání zval Sdružený závodní klub ROH také na přednášku RNDr. Jana Himmela o Králově jeskyni. Do půli října stále ještě hrálo letní kino – nabídlo mimo jiné americký western Muž ze západu nebo slavné drama Koně se také střelí. Ve stálém kině bylo naopak k vidění nové sovětské zpracování Shakespearova Krále Leara. ☺

Článek o svazarmovském oddíle střelctví doprovázela humorná kresba Miroslava Pavlíka.

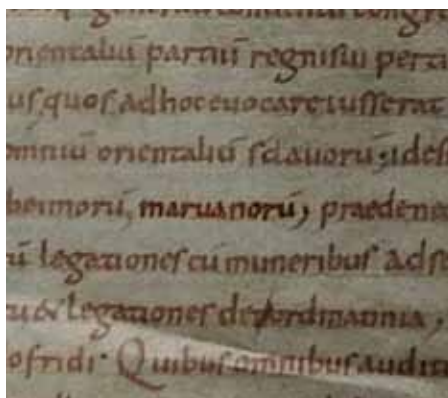
MORAVA SLAVÍ 1 200 LET

Vladimír Vecheta

Letos si připomínáme 1 200 let od **nejstarší písemné zmínky o Moravě**. Dochována se v latinsky psané kronice Letopisy království Franků. V kronice je zaznamenána událost z **podzimu roku 822**, kdy se Moravané účastnili ve Frankfurtu nad Mohanem sněmu Francké říše svolaného císařem Ludvíkem I. Pobožným: „Po skončení podzimního lovu se císař vydal přes Rýn, aby přezimoval v místě, které se nazývá Frankfurt. A tam shromáždil obecný sněm a postaral se, aby s velmoži, které k tomu rozkázal povolal, důstojně projednal vše nutné, co se týká prospěchu všech východních částí království. Na tom sněmu vyslechl vyslance všech východních Slovanů, to jest Obodritů, Srbů, Veletů, Čechů, **Moravanů**, Praedenecentů a v Panonii sídlících Avarů, kteří byli k němu posláni s dary...“ Na pergaménovém listu stojí slovo „**Marvanorú**“, který se vykládá jako „Moravanů“. Opis vzácného pramenu je dnes uložený v Rakousku.

Existenci Moravanů potvrzuje i jejich uvedení ve stejném období v Bavorském geografu, což je neznámý autor latinsky psaného Popisu měst a míst na severní straně Dunaje, kde je uvedeno, že Moravané mají jedenáct měst a hovoří se zde i o dalších Moravanech s třiceti městy.

Pokud císař jednal se zástupci Moravanů, nešlo o nahodilé osoby, ale reprezentanty určitého kmene s vlastním územím a mocenskou organizací. Hovořit o národu je v podmínkách 9. století předčasné a zcela jistě to neodpovídá nacionalistickému pojetí národů, které se zrodilo až v 19. století. Určitě však šlo

Kopie kroniky Letopisy království Franků.

o skupinu slovansky mluvících osob trvale usídlených na Moravě. Rozsah panovnické moci a bližší strukturu tohoto moravského území dnes neznáme.

Zda se Moravou v historických letopisech míní **území v okolí řeky Moravy** (a to ještě které, protože na dnešní mapě východní Evropy máme kromě naší i druhou řeku Moravu v Srbsku), jak je Morava tradičně popisována, nebo šlo o elitu místního kmene **z města zvaného Morava**, jak se domnívá část výzkumníků, kteří ztotožňují s tímto městem místo dnes stále neznámého názvu pracovně nazvaného Valy u Mikulčic, nelze přesněji podložit.

Připomínání si Moravy a její historie je v současnosti v českých zemích stále spjato s dědictvím 20. století, kdy došlo v roce 1948 ke zrušení správního uspořádání v tehdejší republice a Morava jako správní pojem byla vyřazena z užívání. Politické snahy 90. let 20. století ve prospěch obnovení tradice a výkonu samosprávné svébytnosti východní čás-

ti poloviny České republiky jako země Moravské(slezské) učinili ve prospěch Moravy spíše medvědí službu. Dnes je tak pojem Moravy spojen s **kulturním a etnograficky svébytným regionem, jehož tradice, stopy či hranice žijí více či méně v domácí živé nebo historicky živé připomínce**. Od Moravy odvozuje své názvy řada tradic, jídel, ale i měst, své názvy podle Moravy upravily i dva samosprávné kraje (Jihomoravský a Moravskoslezský), a typický moravský znak – **červenobíle šachovanou orlici na modrém poli** – si na své znaky vetklo hned šest krajů, které se tak hlásí alespoň částí svého samosprávného území k historické Moravě. Moravská orlice také nechýbí na velkém státním znaku České republiky.

Kuriozitou ve snaze o upozadění Moravy jakožto svébytné země je, že toto úsilí provází celou více jak stoletou historií naší republiky. Poprvé se o zrušení moravské samosprávy pokoušel za první republiky údajně sám prezident Masaryk, když prosazoval změnu zemského zřízení v župní, které však nikdy nebylo realizováno. Prvorepublikovou snahu o uspořádání na menší celky pak převzalo uspořádání krajské od 50. do 90. let 20. století a znovu nové krajské zřízení po roce 2000. Nelze nepodotknout, že jednou z pohnutek byla snaha nepřipustit obnovení zemského zřízení.

A tak závěr pro zajímavost, jak jsme na tom s povědomím, kde je Morava a kde už Čechy. Staré historické milníky nacházíme např. v Jihlavě, u Slavonic, ve Žďáře nebo Jimramově a Herálci. Běžný Tišnovák by tak asi hrdě prohlásil, že Tišnov stejně jako Brno leží uprostřed Moravy. O to více můžeme být překvapeni, že nejbližší historické rozhraní zemí je pouze 26 km vzdušnou čarou na sever od Tišnova. Na Olešnicku, u vsi Kněževes (ta je moravská) a Trpín (ten je český), kde dnes hranice Jihomoravského a Pardubického kraje vzácně kopíruje někdejší hranici zemskou. Najdete tam i novodobou tabuli, což je podnět pro sběratele kuriozit.

Tak hezkou oslavu, Moravo!

Historický znak Moravy.

Velkomoravské hradiště Valy u Mikulčic.

ČEKÁRNA

Anna Procházková

Nejprve patří poděkování všem, kdo se zasloužili o zrealizování nové autobusové zastávky na Trnci. Slouží už skoro rok ke spokojenosti.

Naproti přes silnici směrem do Tišnova je zastávka s tou klasickou boudou z plechu s malými okýnkami, kde už není ani sklo. Smutný pohled.

Neдавно se tam objevili dva mladíci a za krátký čas tuto zanedbanou čekárnu vymalovali přímo pohádkově. Mohla by se líbit dětem, ale i dospělým. Byl to dobrý nápad nerušit to staré, ale vylepšit to stávající.

Vymalovaná čekárna na Trnci.

Foto: Vladimír Vecheta

Až půjdete s dětmi na Trnec třeba na houpačky, povšimněte si té staronové čekárny, stojí za to, je to inspirace. Vždyť i Zdeněk Svěrák zpívá v jedné své písničce „Neopouštěj staré věci pro nové“.

ZAJÍMAVÝ VÝLET S CENTREM SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Vlasta Nácovská

Koncem července pořádala paní Markéta Fišová z CSS v Tišnově zájezd. Naše cesta směřovala nejdříve do Brna, kde je největší Retro muzeum v ČR z období let 1950–1990. Téměř 20 000 tisíc exponátů nás vrátilo do minulosti.

Plně vybavené obchody – Jednota, Masna, Drogerie, Obuv nebo i zařízení domácností. Zaujalo nás více než padesát vozů značek Trabant, Wartburg a Tatra nebo i různé zemědělské stroje. Před odjezdem se někteří zastavili v prodejně suvenýrů a koupili si něco na památku.

Po poledni jsme vyrazili do Křtin v okrese Blansko, kde nás v zámecké re-

stauraci čekal oběd. Zámek Křtiny je bývalá rezidence zábrdovických premonstrátů z poloviny 17. století. Je součástí poutního areálu kolem kostela Jména Panny Marie, vyhlášeného roku 2008 národní kulturní památkou ČR. Nyní je součástí Školního lesního podniku Masarykův les Křtiny Mendelovy univerzity v Brně.

Mariánské poutní místo a farnost Křtiny nám přímo v kostele představil administrátor farnosti R. D. Vít Martin Červenka, O. Praem. Zajímavostí kostela jsou krásné ambity, kostnice a zvonohra, kterou jsme si mohli i poslechnout. Kostel byl postaven v letech 1718–44 na mís-

tě dvou starších gotických kostelů podle projektu slavného barokního architekta J. B. Santiniho. Kostel je mnohými odborníky označován za nejkrásnější barokní stavbu v ČR.

V příjemném odpoledni jsme mohli zavítat do výletní české cukrárny s nabídkou klasických zákusků. Součástí interiéru je malé retro muzeum zaměřené na stylové posezení a instalaci kočárků značky Liberta.

Příjemně naladěni jsme se v podvečer vraceli k Tišnovu. Děkujeme za pěkný výlet a těšíme se na další podobná setkání.

INZERCE

MOST Místní Občanský Spolek Tišnováků *Tišnov nás baví!*

Milí Tišnováci,
velice si vážíme projevené důvěry a moc děkujeme za všechny hlasy, kterými jste nás podpořili v komunálních volbách.

Projektant pozemních staveb – Rosice

- Vitáme praxi 5 let a více.
- Mzda 45 000 Kč až 60 000 Kč / měsíc.
- Příjemné pracovní prostředí a přátelský kolektiv.
- 5 týdnů dovolené.
- Firemní auto i pro soukromé účely.
- Služební telefon.
- Pružná pracovní doba.
- Pohodlné parkování u kanceláře.

Více informací na www.qualitygroup.cz či telefonu +420 736 105 226.

QUALITY GROUP

BESÉNEK

VODNÍ TOKY NA TIŠNOVSKU III.

Vladimír Vecheta

Po delším čase se vracíme k pokračování seriálu o vodních tocích na Tišnovsku zmínkou o tom téměř nejtýpickejších, možná i nejtajemnějších. Kdo by neznal mnohokrát opakované a do štku tišnovské radnice vetknuté „*Květnice hora, Besének voda...*“ **Besének**, zdánlivě malý tok, ale i děsivý živel, podél něhož doslova proudily dějiny severního Tišnovska, a možná i Tišnova samotného.

Statistické údaje

Besének přes zdánlivě malý průtok patří na Tišnovsku k významným vodotečím odvodňujícím jižní část na vodu bohaté Sýkořské hornatiny. Délka toku od hydrologicky evidovaného pramene po ústí je **15,9 km** (17 km od nejvzdálenějšího) a plocha povodí **69,4 km²**.

Jeden potok – tři prameny

Současná hydrologie popisuje jako pramen Besénku vývěr potůčku **na úbočí kopce Lískovec na hranici katastrů Brumova a Černovic**, v nadmořské výšce 625 m n. m. Poloha pramene je 49.4726661N, 16.4248503E.

Pod Brumovem přijímá Besének zleva potok **Bedřichovský**, který je ale podle některých názorů mohutnější, a tak místní znalci tvrdí, že pravý Besének je toto. Jako druhý a nejkrásnější pramen Besénku doplněný lavičkou a na stromě tepanou destičkou je tak označena **prastará kamenná studánka** v poloze 49.4828700N, 16.4620500E v Bedřichovských lesích na katastru **Hlubokého u Kunštátu**, v nadmořské výšce 688 m n. m.

Druhý pramen Besénku.

Besének ve Žlebích.

Při deštivém počasí však má Besének ještě třetí a nejvzdálenější pramen plnící tůň v lokalitě **Zněcko**, na místě **zaniklé dědiny Vznětín**, v poloze 49.4822253N, 16.4528083E, k. ú. Hluboké.

Potok končí svou cestu ústím zleva do řeky Svratky na úpatí Květnice na k.ú. Předklášteří, v nadmořské výšce 255 m n. m.

Za tajemstvím jména

Název **Besének** má různotvarý starší pravopis (**Besánek, Bezének, Bazének, Bezemek**) a jeho nejednoznačnou etymologii a význam se nepodařilo dosud vysvětlit. S tím souvisí i řada dalších pojmenování pro současný tok. Besénkem byl ještě v 20. století nazýván potok tekoucí od Jamného a Železného, pro který je dnes užíváno označení Lomnička. Naproti tomu starší názvy pro Besének byly **Schella** a **Odra**, v němčině s přídomkem bach (potok). Byly užívány pro různé části toku, místy paralelně, přičemž ani u jednoho z nich není zřejmý význam. O zevrubnou analýzu na základě historických zdrojů se pokusil ve svém článku www.tisnoviny.cz/obsah/besenek-besenek Miloš Sysel. Ustáleně je název Besének pro současný tok dle Českého úřadu zeměměřického a katastrálního používán cca od roku 1969.

Cesta krajinou

Na celé své trase krajinou protéká Besének hlubokým údolím obklopeným většinou lesy a přírodními lokalitami. Přímou protéká zástavbami **Brumova**, rozptýlenými samotami **Žlebů** (k.ú. **Str-**

haře), Lomnicí, Šerkovicemi a Lomničkou. Dotýká se ale i katastrů **Hlubokého, Bedřichova, Osik, Synalova, Rašova, Tišnova a Předklášteří**.

Čistě přírodní prostředí toku dokládají i zvláště chráněné lokality **přírodních památek Hersica, Pílský rybníček, Zámecký les, Luzichová a Květnice**, které potkáme během trasy.

Besének není po trase nikde přímo přehrazen umělou nádrží, plní však řadu lokálních rybníků a vodních ploch. Prakticky až po Šerkovice je jeho tok většinou prost regulací. Ty byly uplatněny až od Šerkovic po Lomničku, kdy bylo koryto potoka po ničivé povodni v roce 1986 opravováno.

Kuriozity

Besének je především potokem **mlýnů a pil**, v minulosti i **hamrů**. Převážná většina těchto technických děl stála „ve Žlebích“, jak se nazývá údolí od Brumova po Lomnici. Na celém toku jich lze napočítat **nejméně deset**. Nejvýše položená je modrobílá budova bývalého mlýna pod brumovským rozcestím. Hlouběji v údolí lze dodnes u většiny statků rozpoznat terénní pozůstatky náhonů, **vodních nádrží** nebo **budovy mlýnic**. V Lomnici se nacházely mlýny nejméně tři. Nejznámější je Zámecký, donedávna sloužící jako penzion. Mlýnem byla ale i ruina na severním konci obce i budova hned naproti ní. Historickou podobu si zachoval ještě i mlýn v Šerkovicích. Všechny dnes ale slouží obytným účelům.

Před osadou Dolní Žleby zůstal zachovaný **Pílský rybník**, který náhonem vedl vodu na pilu. Starším posláním této osady bylo hamernictví, neboť se zde „šmelcovala“ stříbrná ruda těžená u Rašova, i původní název býval **Šmelcovna**. S těžbou a propíráním rašovského stříbra možná souvisí splavování trpytivých kousků do dolního toku Besénku a vznik mýtu... *Besének voda, dražší než celá Morava*.

Vzpomínky

Vedle „trpytivé“ tajemnosti je Besének proslulý spíše temnou ničivou silou. „**Stoletou vodu**“ **12. července 1922** jsme na tomto toku připomenuli nedávno. Blíže naší době a zatím poslední zničující povodeň předvedl Besének **19. června 1986**, kdy voda strhla všechny mosty v údolí, poničila dlouhé úseky cest, za obět jí padlo i několik domů v Lomnici a Šerkovicích a také život člena JSDH Tišnov Zdeňka Dobišara. ☺

NĚŽNÁ A EXOTICKÁ KRÁSKA

Josef Permedla

Lilie zlatohlavá – *Lilium martagon*, vytrvalá rostlina. Jeden z mála zástupců rodu lilie v ČR. Listy jsou kopinaté až vejčité. Květy jsou uspořádány v řídkých hroznech. Dosahuje výšky třiceti až sto dvaceti centimetrů. Díky nazpět ohnutému okvěti se řadí mezi takzvané turbanovité lilie. Plodem je hranatá tři centimetry dlouhá tobolka, která obsahuje sedm milimetrů dlouhá světlehnědá semena. Kvete od června do srpna. Roste v listnatých a smíšených lesích a vyžaduje výživné a humózní půdy s dobrou propustností.

I na Tišnovsku máme tuto vzácnou a chráněnou rostlinu na kraji obce Šerkovice u pana Jana Bílého na chatě v lesnaté části tohoto regionu. Před šedesáti lety ji přivezl jeho táta z Bořinova u Nedvědice do Tišnova. Byla rozmnožena a před patnácti lety vysazena u Šerkovic. Je to krásná a zajímavá rostlina, obohacení naší krajiny v této oblasti.

Tato rostlina je známá již od středověku. Pojí se se spoustou pověstí a bájí. Tak třeba jedna z nich. Dávní alchymisté věřili v přeměnu obyčejného kovu ve zlato pomocí cibulky lilie. Nalézt tuto lilii v přírodě může být někdy dosti složité, vyskytuje se pouze řídce, často jen několik málo kusů. Tak stálo by za to ji zkusit vysadit do našich lesů. U nás ve volné přírodě se s ní setkáme většinou v chráněných oblastech. I na Tišnovsku máme chráněná území a mohlo by se jí tam dařit, za pokus to stojí, když to dokázala u Šerkovic. Naopak v obyčejném lese, tam by asi toho klidu pro zdárný vývoj moc neměla. V době květu vypadá dosti exoticky a jako by do našich lesů ani nepatřila. Je prostě krásná. Lidové názvy zlatohlávkou jsou smetaník, máselník či máselníčka.

Dnes již pěstujeme lilie jen na okrasu na zahrádkách. Různé druhy patří mezi nejstarší pěstované rostliny, jsou královnou mezi květinami. Různé kultivary se pěstují k řezu.

Lilie zlatohlavá.

Foto: Josef Permedla

ALEJ ROKU

KRAJINA BEZ ALEJÍ JE JAKO OBRAZ BEZ RÁMU

Klára Ondřigová

Tisíce kilometrů našich silnic, polních cest, ulic i parkových promenád od nepaměti lemují aleje stromů. Obdivujeme jejich krásu v každém ročním období a ceníme si jejich staleté historie. Obdivujeme příběhy, které se pod korunami stromů odehrály. Aleje nám poskytují místo k procházkám i odpočinku. Patří ke zdravé a fungující krajině.

Hleďte s námi nejkrásnější aleje a stromořadí, upozorněte na ty, kterým hrozí zánik, a představte nám mladé aleje, které jste vysadili a o které budete pečovat i v příštích letech. Nezáleží, zda jde o aleje známé, neznámé, vzrostlé, mladinké, ve městech, v krajině, kolem silnic nebo turistických tras. O vítězství může rozhodnout mimořádná krása, silný příběh, snaha místních lidí o záchranu nebo odhodlání lokálních patriotů uspět v konkurenci z celé republiky.

V anketě **Alej roku** pořádané spolkem Arnika je v Jihomoravském kraji dosud nominováno deset alejí z celkových 26 nominací. Z našeho regionu ovšem dosud žádná. Loni se krajskou vítězkou stala Alej jírovců u Malé Klajdovky. Která se stane Alejí roku pro tento rok? **Nominujte ji do 26. října na www.alejroku.cz.**

Cílem ankety je přitáhnout pozornost veřejnosti k alejím, které patří ke zdravé a fungující krajině. Vzrostlé stromy nám totiž pomáhají zmírňovat následky veder a přívalových srážek. Hleďte s námi nejkrásnější vzosná stromořadí, upozorněte na ty, kterým hrozí zánik, a představte nám mladé aleje, které jste vysadili a o které budete pečovat i v příštích letech.

Přihlášku může do ankety zaslat kdokoli – jednotlivci, rodiny, sdružení, firmy, školy i obce. Hledají se aleje známé, neznámé, vzrostlé, mladé, ve městech,

v krajině, kolem silnic nebo turistických tras. O vítězství může nakonec rozhodnout mimořádná krása, silný příběh, snaha o záchranu nebo úsilí místních patriotů uspět v konkurenci z celé republiky.

Jako každý rok se soutěží ve dvou kategoriích, o nejoblíbenější alej a nejkrásnější fotografii.

O nejoblíbenější aleji rozhodnou lidé hlasováním na podzim tohoto roku. Kompletní výsledky se dozvíme v lednu 2023. Pro nominující vítězných alejí ze všech regionů Arnika připraví dárkové balíčky s poukazy od FotoŠkoda, knihami o památných stromech nebo vstupenkami do botanických zahrad. Nominující celonárodní vítězky obdrží jako hlavní cenu let balonem.

Patroni ankety navíc vyberou tři nejkrásnější fotografie, jejichž autory ocení fotoaparátem nebo tiskárnou.

JAK SE STAVÍ KYTARA

Marek Kubát, učitel ZUŠ Tišnov

Když jsem byl počátkem roku 1990 poprvé ve Vídni, navštívil jsem hudebniny MUSIKHAUS SMEJKAL. Obrovská hala plná kytar, wow! Připadal jsem si jako Alenka v říši divů. Obrovský sortiment nádherných nástrojů, naprostý kontrast vůči obchodům s čímkoli v porevoluční České republice. Dnes už je to normální, zaplať bůh, to je naprosto úžasné.

Vše má ale své pro a proti. Automatizace výroby, globalizace, levná pracovní síla, to vše vede k zahlcení trhu rozličným zbožím, často ne zrovna vysoké kvality. To platí i u kytar, je třeba se koukat, poslouchat, zkoušet. Je ale pravda, že díky výše zmíněným faktorům se už v poměrně nízké cenové třídě dá sehnat docela slušný nástroj. Pořád je ale třeba zkušený kytarář, který i když využívá tu nejdražší a nejmodernější techniku, musí mít obrovské vědomosti, dovednosti a zkušenosti.

Aby moji žáci měli představu, jak taková kytara vzniká, bylo třeba za takovým kytarářem zajet. Cesta Brnem ve všední den ráno je pouze pro otrlé, což všichni dobře známe. S plným služebním autem veselých studentů to ale uteklo jako voda a už nás vítala cedule Ochoz u Brna. V té má kytarovou dílnu stavitel drnkacích nástrojů Tibor Haluščák. Vyrábí v ní zcela sám nejen kytary, ale i další drnkací nástroje, loutny, renesanční kytary, mandolíny, ve spolupráci s Vítem Běbarem i cembala. K tomuto skromnému a nenápadnému pánovi jezdím na servis svých nástrojů už léta. Proto volba, ke kterému kytaráři zajet, byla zcela jasná.

Tiborova dílna se skládá ze dvou místností. Jedna s automatickými stroji, jako je rezačka, hoblovačka, kde se vyzrálé a vysušené dřevo mění na hrubé díly nástrojů, které ale svůj konečný tvar dostanou v druhé dílně, kde se vše dělá už pouze jen ručně. V té jsme exkurzi zahájili. Čím jiným začít než představením různých dřevin, které se používají ke stavbě nástrojů. Od tuzezemských, jako je smrk, javor, ořech, hruška, až po cizokrajný padouk, eben a jiné. Zajímavá byla zejména pasáž o změnách vlastností dřevin, s ohledem na globální oteplování, hustotu obyvatel, výfukové plyny. Jednoduše řečeno, takové rezonanční

vlastnosti smrku a javoru, ze kterých stavěl housle Antonio Stradivari, už z dnešního dřeva nezískáte. Ale nemusíte

U Tibora Haluščáka v jeho kytarové dílně.

Foto: Marek Kubát

zoufat, pořád je v houslařských a kytarářských rodech naskladněné staré dřevo té nejvyšší kvality, které se dědí z pokolení na pokolení. Dozvěděli jsme se, že kvalitní rezonanční deska by měla mít minimálně devět let na jeden centimetr. Tak koukněte na svoji kytaru, jak jste na tom? Jestli jich máte mň, také nezuofejte. Materiál je sice prioritní, ale neméně důležité je řemeslné zpracování. A tak jsme přešli od výběru dřeva k praktické výrobě. Vyzkoušeli jsme si, jak se ohýbají luby, na čem se prohýbá rezonanční a zadní deska kytary, jak se spojují žebra na korpusu loutny, jak se lakují a slepují kličem jednotlivé díly kytary. Na vše má Tibor Haluščák spoustu nástrojů. Některé seženete v železářství, jiné ve specializovaných obchodech, no a jak asi tušíte, většinu z nich si Tibor, jako každý správný kytarář, vyrobil sám. Potom jsme přešli do další dílny podívat se na automatické stroje. I tam měl pan Haluščák jeden svůj zlepšovák, díky kterému může nakopírovat okamžitě další krk kytary. Bylo na něm vidět, jak ho neustálé objevování, vytváření nových postupů a získávání dalších zkušeností na jeho řemesle baví. Na závěr jsme si ještě zahráli na několik jeho nástrojů, poděkovali za super exkurzi a vyjeli zpět směr Tišnov.

Když mi asi za hodinu psal Tibor, jestli bych mu neposlal nějaké fotky, které by rád sdílel ve svém příspěvku, obratem jsem tak učinil. A když jsem si pak příspěvek přečetl a viděl, že pan kytarář je až dojatý takovým zájmem dětí z hudebky o jeho řemeslo, měl jsem radost...

Jo a tu kytaru od Smejkal z Vídně mám pořád!

MALÁ ENCYKLOPEDIIE TIŠNOVSKA

V OSOBNOSTI

ŠKOLSTVÍ / SPORT

LADISLAV VETEŠNÍK

* 2. 6. 1857, Jizerní Vteln

† 7. 11. 1949, Tišnov

Povoláním učitel, jeden z průkopníků šachu na moravském venkově. V jednom ze svých působišť v Osikách na Lomnicku pořádal v letech 1895–1900 každoročně první moravské šachové turnaje. Sám hrál šachy prakticky i korespondenčně, v roce 1901 dokázal v Pardubicích porazit i prvního českého mezinárodního velmistra Oldřicha Durase. Proslavil se i ve světě především jako uznávaný tvůrce šachových úloh.

Ladislav Vetešník pocházel z rodiny rolníka a hostinského, jeho otec se později stal spolujednatelům parní pily ve Staré Boleslavi a nakonec majitelem mlýna v Tulešovicích u Moravského Krumlova. Ladislav chodil do školy v Krnsku a poté na piaristické gymnázium ve Staré Boleslavi, kde maturoval. Od roku 1876 studoval na filozofické fakultě v Praze – po sedmi semestrech vykonal písemnou zkoušku pro gymnaziální učitelství, ale ústní zkoušky nesložil. Teprve po letech dále studoval na učitelském ústavu v Příboře a v roce 1889 dodatečně absolvoval zkoušky učitelské způsobilosti. Profesionálně začínal jako zatímní podučitel ve Vápenných Lážánkách, od roku 1890 byl definitivním podučitelem v Jiříkovicích u Brna, kde se poprvé oženil. V roce 1893 se stal správcem jednotřídní školy v Osikách u Lomnice (tehdy se ovšem psávalo „Osyky“ s tvrdým „y“), kde působil až do roku 1921. Na důchod se odstěhoval na Lomnici a poté v roce 1936 do Tišnova, kde bydlel na dnešní Družstevní ulici. Z druhého manželství

měl dva syny Josefa a Ladislava, kteří se jako skauti stali obětmi protinacistického odboje.

S šachy se poprvé setkal v septimě gymnázia. Teprve později začal sám prakticky hrát a také s oblibou luštit šachové úlohy v týdeníku Neue Illustrierte Zeitung. Po nějaké době podobné úlohy sám sestavoval a posílal je do různých soutěží, roku 1897 dokonce získal první cenu v turnaji Kurijer Warszawski a o rok později také v turnaji Aftonbladet ve Stockholmu. Vetešníkem vytvořené úlohy publikovaly přední specializované časopisy (Berliner a Wiener Schachzeitung, holandský Tijdschrift, Šachové listy aj.), ale i šachové rubriky běžných renomovaných listů (Národní listy, Svenska Dagbladet). Celkem za svůj život složil asi 400 úloh, za které získal 29 cen a 29 čestných uznání.

V roce 2000 vyšla ve dvou dílech kniha „Šachový odkaz Ladislava Vetešníka“ autorů Jana Kalendovského (Vetešníkova prasnynovce) a Michala Dragouna, která na 112 stranách nabízí 533 diagramů a 14 šachových partií.

S PŘÍRODA

CHRÁNĚNÉ ÚZEMÍ

SOKOLÍ SKÁLA

Přírodní rezervace **Sokolí skála** se nachází JV směrem od Doubravníku nad samotou Prudká. Rezervaci tvoří tři oddělené lokality: Dubiny, Sokolí skála a Bučina. Všechny tři části mají společnou podobu – terén prudkých kamenitých svahů nad řekou Svratkou, která tvoří v tomto místě Hornosvratecké vrchoviny úzké prolomové údolí.

Dubiny – severní část o rozloze 40,22 ha leží v klínu mezi řekou Svratkou a Křeptovským potokem na svahu

hory „Vinohrad“. Jedná se o svahy se západní až východní expozicí s jednotlivými skalními výstupy z velké části pokryté přirozenou doubravou.

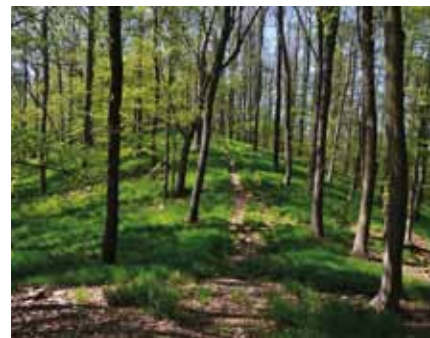
Sokolí skála – západní a nejstarší část o rozloze 30,41 ha leží nad pravým břehem řeky Svratky. Tvoří ji příkré svahy se stržemi a žleby s naprostou převahou přirozeného společenstva. Skalní stěny jsou členěny římsami a ojedinele se v nich vyskytují malé puklinové jeskyně.

Bučina – jihovýchodní část o rozloze 57,73 ha nad levým břehem řeky. Svahy jsou orientovány především na východ. Pouze na jihozápadě této části se nachází přirozený až přírodě blízký les, jinak se jedná o lesy spíše hospodářského charakteru.

Celá oblast je významná především z hlediska geologického, botanického a ornitologického. Rostou zde poměrně vzácné rostliny, které přitahují pestrou skladbu hmyzu. Z dravců hnízdí na skalách nebo v okolí jestřáb, káně, krahujec a ostrž lesní. Kdysi zde hnízdící **sokoly stěhovavé** nahradil král noci – **výr velký**. Lesy jsou domovem

široké škály lesních ptáků jako datla, žluna, brhlík a celé řady sýkor. V řece na úpatí má trdliště lipan podhorní a je oblíbeným lovištěm i ledňáčka a volavky popelavé.

Nejstarší část rezervace je chráněna od r. 1949 na popud doubravnického rodáka **MUDr. Františka Jelínka**, ve spolupráci s botaniky Jindřichem Súzou, Janem Šmardou a Aloisem Zlatníkem. Dnes má rozlohu 128,54 ha. Celá oblast údolí Svratky od Doubravníku po Borač a Veselský chlum má místo v seznamu **evropsky významných lokalit** a na Tišnovsku jde o jeden z nejcennějších přírodních celků vůbec.

KVĚTNICE A PŘÍRODA TIŠNOVSKA (8)

Luštitelský cyklus letošního ročníku vychází z knihy Jana Laciny a Vojtěcha Štolfy **Květnice a příroda Tišnovska**, vydané v roce 1999 nakladatelstvím Sursum. V každém čísle najdete přímo v křížovce obrázek rostliny, jejíž **latinský název je obsahem tajenky křížovky**. Obě dolní sudoku mají několik žlutě podbarvených políček a jednotlivým číslicím jsou tu přiřazena konkrétní písmena. Nahradíte-li vyluštěné číslice ze žlutých polí příslušnými písmeny, obdržíte **český druhový název** zobrazené rostliny, ovšem formou přesmyčky, kterou je ještě třeba vyřešit. Kromě tajenky křížovky a vyřešené přesmyčky musí každý luštitel ve své odpovědi uvést ještě **český rodový název** příslušné rostliny. Pro bližší objasnění pojmů „rodový“ a „druhový“ uvádíme na vysvětlenou, že např. v názvu „violka vonná“ je podstatné jméno „violka“ názvem rodovým a přídavné jméno „vonná“ názvem druhovým.

	OHON MEDVĚDA ČERNÉHO	10 000 KG JIŽNÍHO OVOCE	NEVYŽÁDANÉ SDĚLENÍ	ZKR. OKRESNÍ HYGIENCKÉ STANICE	POPĚVEK	OBYVATEL ILAVY	TATRANSKÝ NÁRODNÍ PARK		STOVKY	SLOVENSKÁ ŘEKA	ODBORNÍK V METODICE	POUSTEVNÍK	KAPITÁL (ANGLICKY)
ZBAVIT SOLI								VELKÁ DRAVÁ RYBA SEVEŘAN					
1. TAJENKA													
2 X SNIŽENÝ TON					DRUH DIVOKÉHO TURA SVLAČEC (NÁREČNĚ)					PULS KOUPE			
NA TOTO MÍSTO					SPOJ AMERIČAN					OBCHODNÍ PŘÍRUČÍ POKRIVENÁ			
HUDEBNÍ ZKRATKA PRO BARYTON				DRAVÝ PTÁK SARMAT					NUTIT DOKONČIT BALENÍ				
KOZÁČKÝ NÁČELNÍK							PLJAN BICYKL						
JEDOVATÁ BYLINA						KOHOUT 2. TAJENKA				RMUT VYDÁVAT TIKAVÝ ZVUK			
JINAK (SLOVENSKY)					UMĚLÝ ČLOVĚK ODNÍMAT								
POUKÁZKA					ABSENTÉRI SNIŽENÝ TON								
CHEM. ZN. HLINÍKU				MENŠÍ VYČNĚLINA CHEM. ZN. NIKLU									
PRAVÍTKO							INKA						
NA VIDĚNOU (Z LATINY)							MĚKNOUT						

		9				1		2
8	6	2			1			
				6			3	
		4	6				7	
		1		7		6		
	5				8	4		
	4			1				
			2			5	8	4
6		8				2		

Přiřazení písmen k číslicím:

- 1 ► E
- 2 ► N
- 3 ► K
- 4 ► Ý
- 5 ► S
- 6 ► R
- 7 ► Č
- 8 ► Á
- 9 ► V

6					2		3	
				3			1	
		3	8	1	7			4
		4		7		5		3
1		9		2		4		
7			9	3	8	2		
	8				5			
	4		2					7

Svoje odpovědi zasílejte na adresu noviny@kulturatishnov.cz nejpozději do 19. října 2022. Správné rozluštění z minulého čísla: **ANTENNARIA DIOICA – Kociánek dvoudomý**.
Autoři: Martin Sebera, Václav Seyfert

MĚSTSKÁ KNIHOVNA TIŠNOV
DOPORUČUJE

Z novinek:

Javůrek, Štěpán: Sudetský dům

Je léto 1945, krátce po válce. Mnohé české rodiny míří do Sudet, aby zde zabraly domy po odcházejících Němcích. Jiří a Marie Smolíkoví, společně se synem Františkem, dorazí s celým svým skromným majetkem do podhorské vsi Glasendorf. Tady úřaduje krutý a cynický národní správce a člen rudé gardy Vojtěch Tomeček. Svým žoviálním a podlézavým způsobem nabízí rodině krásný sudetský dům. Dům Smolíkovy okamžitě nadchne, má jen jeden nedostatek. Dosud v něm žije původní německá rodina, která čeká na odsun. Všichni se tak musejí načas naučit žít ve společné domácnosti...

**Pařízková, Tereza:
Co má Margo ve skříni?**

Základy módy a zdvořilého chování v zábavném průvodci pro zvědavé děti. Medvědice Margo je výstřední dáma, která žije ve svém stylovém brlohu. Miluje módu a má vybraný vkus. Ostatně jeden rok strávila v pařížské zoo, kde se toho od návštěvníků hodně naučila. Její legendární skříň skrývá spoustu svršků a věcí, které vždy ráda půjčí ostatním. Inspirujte se od ní taky! Co si obléknout na slavnostní příležitost? Jak svátečně prostřít stůl? A jak třeba napsat pozvánku? Kdo se v tom má vyznat? No přece Margo!

Stojí za přečtení:

Kynčl, Jakub: Pas a pes

Může Čech se stálým zaměstnáním vměstnávat do pěti týdnů dovolené hromadu dobrodružství na druhém konci světa? Autor propojil životní hobby hraničící s posedlostí se svou prací a pravidelně dokazuje, že ano. Z kanceláře rovnou do pralesa s hloupým úsměvem na rtech a jet lagu navzdory. V barvitých příbězích ze Střední a Jižní Ameriky se dozvíte, proč mohou být krevety ta nejbezpečnější objednávka, spolu s autorem budete stopovat jaguára v belizském pralesu, navštívíte nejděsivější hřbitov světa ležící zapomenutý hluboko v poušti Atacama a potvrdíte si, že v Kolumbii nejdou pro výstřel daleko.

Mourlevat, Jean-Claude: Jefferson

Když se mladý ježek Jefferson vypraví do svého oblíbeného holičství, aby si dal zarovnat frizuru, netuší, že se jeho život v jediné minutě obrátí vzhůru nohama. Je nespravedlivě obviněn z vraždy, musí se skrývat a pak pátrat po stopách skutečného viníka, které ho zavedou až do země lidí. Naštěstí má dobré přátele a rozum v hrsti. V této strhující a zároveň humorné detektivce, kterou oblíbený autor velkých příběhů Jean-Claude Mourlevat věnoval svým dětem, se čtenáři neformálně dozvídají o podivných lidských praktkách, které nejsou ke zvířecímu světu zrovna spravedlivé.

VYHODNOCENÍ SOUTĚŽE „SOUTOKY ŘEK A POTOKŮ“

Václav Seyfert

V prázdninovém dvojčísle jsme vypsali poznávací soutěž, v níž měli účastníci určit, které soutoky řek a potoků na Tišnovsku jsou uvedeny na zveřejněných fotografiích. Buď se Vám

Jedna z fotografií, které do soutěže nebyly zařazeny – soutok Besénka a Chrastové. Foto: Václav Seyfert

soutěž zdála příliš těžká, nebo jsou čtenáři Tišnovských novin poněkud pohodlní – faktem je, že do soutěžení se zapojili pouze dva odvážlivci. Před jejich odpověďmi ovšem klobouk dolů: vítězný pan **Martin Bublan s rodinou** určil správně hned devět soutoků z deseti (a získal 20 bodů), **Lenka Drlíková** se trefila sedmkrát, což znamenalo 12 bodů. Oběma jmenovaným děkujeme, gratulujeme jim a budeme je kontaktovat s výzvou, aby si vyzvedli připravené drobné pozornosti.

A jaké byly správné odpovědi?

- Bobruvka – Drahonínský potok (1)
- Bobruvka – Hadůvka (2)
- Svratka – Závistka (3)
- Svratka – Lubě (4)
- Svratka – Besének (5)
- Svratka – Pejškovořský potok (6)
- Besének – Brusná (7)
- Besének – Lomnička (8)
- Svratka – Loučka (9)
- Bobruvka – Libochovka (10)

A u další poznávací soutěže zase někdy na shledanou...

TIŠNOVSKÁ PADESÁTKA 2022

František Mach

Klub českých turistů Tišnov ve spolupráci s městem Tišnov Vás zve v sobotu **8. října 2022** na **52. ročník turistického pochodu Tišnovská padesátka**. Partnery akce jsou společnost VITAR, s. r. o., Kavárna Pohoda, Sokol Tišnov a Studánka. Pochod je realizován za finanční podpory města Tišnova. Pro tento rok bude připraveno sedm zcela nových pěších tras (T) a dvě cyklotrasy (CT).

T8: Tišnov–Březina–Tišnov

T10 (kočárek, pěší): Tišnov – Cesta hrdelního práva – Hradčany – Březina – Tišnov

T14: Tišnov–Březina–Heroltice–Březina–Tišnov

T19: Tišnov – Březina – Pod Dřínovou – Pejškov – Nad Vohančicemi – Tišnov

T27: Tišnov – Březina – Šárka – V. Bítýška – Holasice – Lažánky – Pravková – Pejškov – Nad Vohančicemi – Tišnov

T35: Tišnov–Březina – V. Bítýška – údolí Bílého potoka – Šmelcovna – Maršov – Pravková – Pejškov – Nad Vohančicemi – Tišnov

T50: Tišnov – Březina – V. Bítýška – U tří křížů – hrad Veverí – Hvozdec – Javůrek – Šmelcovna – Pavlovcův mlýn – Svatoslav – Deblín – Nad Vohančicemi – Tišnov

CT40: Tišnov – Březina – Heroltice – V. Bítýška – Hvozdec – Javůrek – Šmelcovna – Maršov – Pravková – Pejškov – Vohančice – Závist – Tišnov

CT50: Tišnov – Březina – Heroltice – V. Bítýška – Hvozdec – Javůrek – Šmelcovna – Maršov – Pravková – Deblín, rybník – Deblínská lesnická NS – Drápelky – Chytálky – Dolní Loučky – Tišnov

Informace o trasách také na www.kcttisnov.webnode.cz. Prezence bude tradičně v sokolovně Sokola Tišnov. Doporučujeme zahájit výšlap v časech T50 od 6 do 7 h; T35 od 7 do 8 h. T8, T10, T14, T19 a T27 od 8 do 11 h. Pro cyklisty je start průběžný od 9 do 12 h. Ukončení akce v 18 h. v sokolově. V prostorách startu bude výstavka fotografií k 50. výročí objevu Tišnovského krasu.

Zápisné: T50 – 50 Kč, T35, T27, T19, a cyklotrasy – 30 Kč, trasa T14, T10 a T8 – 20 Kč. Členové KČT mají nárok na slevu 50% zápisného při předložení platného členského průkazu. V cíli obdržíte účastnický list.

Občerstvení: na startu zdravé produkty, na kontrolách delších pěších tras: čaj, chléb se sádlem, sůl, cibule.

Každý účastník si musí být vědom svého zdravotního stavu a svých schopností. Trasa T50 je určena pro starší 18 let. Rodiče plně zodpovídají za děti. Pochod se koná za každého počasí. Cyklotrasy jsou vhodné pro horská kola. Trasy najdete na mapě KČT Okolí Brna-Svratecko a Velkomeziříčsko.

Vloni se pochodu zúčastnilo 878 turistů a cykloturistů. Termín pro 53. ročník pochodu je 14. října 2023.

INZERCE

VÝKUP AUTOVRAKŮ

VYVRAK

od **3000,-**

ZA AUTOVRAK !!!

- odvoz zdarma

- doklad o eko likvidaci

+420 731 04 04 05 | www.vyvrak.cz

	Datum	Čas	Utkaní nebo název akce	Místo	Organizuje	
fotbal	So	8.10.	9.00, 10.45	AFK Tišnov – Tatra Rousínov, st. a ml. žáci	hřiště Ostrovec	AFK Tišnov
basketbal	So	8.10.	9.00, 12.00	SKB Tišnov – BK Žďár n. S. a BBK Blansko, dívky U12	hala Smíškova	SK Basket.Tišnov
basketbal	So	8.10.	10.00	SKB Tišnov – BK Litomyšl, dívky U19	sport. hala SSK	SK Basket.Tišnov
fotbal	So	8.10.	13.15, 15.30	Zbrojovka Brno – 1. FC Slovácko, st. a ml. dorost	hřiště Ostrovec	AFK Tišnov
stol. tenis	Ne	9.10.	9.00	TTC Koral Tišnov C – Sokol Nové Bránice	hala Smíškova	TTC Koral Tišnov
fotbal	Ne	9.10.	15.30	AFK Tišnov – TJ Vilémovice, muži	hřiště Ostrovec	AFK Tišnov
basketbal	So	15.10.	9.00	SKB Tišnov – Sokol Židlochovice, hoši U15	sport. hala SSK	SK Basket.Tišnov
fotbal	So	15.10.	12.45, 15.00	AFK Tišnov – FC Ivančice, st. a ml. dorost	hřiště Ostrovec	AFK Tišnov
stol. tenis	So	15.10.	16.00	TTC Koral Tišnov – Lokomotiva Pardubice	hala Smíškova	TTC Koral Tišnov
stol. tenis	So	15.10.	16.00	TTC Koral Tišnov B – STP Mikulov	hala Smíškova	TTC Koral Tišnov
futsal	So	15.10.	18.30	ASM Dolní Loučky – SK Amor Lazor Vyškov B	sport. hala SSK	ASM Dol. Loučky
fotbal	Ne	16.10.	9.00	AFK Tišnov – FC Čebín, st. a ml. příprava	hřiště Ostrovec	AFK Tišnov
stol. tenis	Ne	16.10.	10.00	TTC Koral Tišnov – Tesla Pardubice	hala Smíškova	TTC Koral Tišnov
stol. tenis	Ne	16.10.	10.00	TTC Koral Tišnov B – TJ Němčany	hala Smíškova	TTC Koral Tišnov
fotbal	Ne	16.10.	10.30	AFK Tišnov B – FC Kuřim, ml. příprava	hřiště Ostrovec	AFK Tišnov
fotbal	So	22.10.	9.00, 10.45	AFK Tišnov – Žijeme hrou Kunštát, st. a ml. žáci	hřiště Ostrovec	AFK Tišnov
basketbal	So	22.10.	17.30	SKB Tišnov – BK Velké Meziříčí, ženy	sport. hala SSK	SK Basket.Tišnov
stol. tenis	Ne	23.10.	9.00	TTC Koral Tišnov C – Sokol Ostopovice	hala Smíškova	TTC Koral Tišnov
basketbal	Ne	23.10.	10.00	SKB Tišnov – BC Vysočina Jihlava, ženy	sport. hala SSK	SK Basket.Tišnov
fotbal	Ne	23.10.	15.00	AFK Tišnov – FC Soběšice, muži	hřiště Ostrovec	AFK Tišnov
fotbal	So	29.10.	11.45, 14.00	AFK Tišnov – Baník Ratíškovice, st. a ml. dorost	hřiště Ostrovec	AFK Tišnov
futsal	So	29.10.	18.30	ASM Dolní Loučky – Hombres Brno	sport. hala SSK	ASM Dol. Loučky
fotbal	Ne	30.10.	12.00, 14.15	Zbrojovka Brno – 1. SK Prostějov, st. a ml. dorost	hřiště Ostrovec	AFK Tišnov

Změna programu vyhrazena. Aktuálně sledujte webové stránky klubů či vývěsky u sportovní haly.

KAM V TIŠNOVĚ přehled akcí v Tišnově a okolí

	Datum	Čas	Akce	Místo	Organizuje
	8. 10.	9.00–20.00	Bludný kruh	MěKS Tišnov	MěKSTišnov
	11. 10.	9.00–17.00	Podzimní dětská burza – prodejní den	Sokolovna Tišnov	RC Studánka
	15. 10.	9.00–12.00	Swap (přines, odnes, vyměň)	Velký sál MěKS Tišnov	TIC Tišnov
	18. 10.	18.00–20.00	Jak ovládnout a uzdravit svoji mysl – cesta sebepoznání	Sadová 1413, Předklášteří	BALANCE INSTITUT, z. s.
	20. 10.	18.15–20.00	Alpha nursing – citlivá péče o miminko	RC Studánka Tišnov	RC Studánka
	22. 10.	14.00–16.00	Podzimní tvoření	Podhorácké muzeum	Podhorácké muzeum
	23. 10.	15.00–16.00	Starobylé kulturní krajiny Moravy – prof. RNDr. J. Kolejka, CSc.	Podhorácké muzeum	Podhorácké muzeum

17. 8. – 18. 10. 2022	Aprílové knížky. Výstava knižních miniatur	Městská knihovna Tišnov, oddělení pro dospělé
10. 5. – 30. 10. 2022	Vcházení do obrazů	Podhorácké muzeum
1. 9. – 31. 10. 2022	Život v přírodě. Tišnovsko objektivem Josefa Permedly	Městská knihovna Tišnov, oddělení pro dospělé, děti a mládež
16. 9. – 27. 11. 2022	Tišnov žije železnicí aneb za vlakem vlak	Muzeum města Tišnova, Jungmannova 80

KAM v Tišnově zobrazuje pouze akce zadané a veřejně organizátory do data uzávěrky na portálu Kultura v Tišnově a okolí – www.kulturatisnov.cz.

Druh akce:	 výstava	 divadlo	 tanec	Organizuje:	 Muzeum města	 Podhorácké muzeum	 Základní umělecká škola
	 hudba	 promítání	 sport		 MěKS	 RC Studánka	 Centrum sociálních služeb
	 přednáška	 akce pro děti	 ostatní		 Galerie J. Jambora	 Inspiro	 Ostatní

KURZ TECHNIKY AKVARELU
6., 13., 20., 27. 10. 2022
17.30–19.00 hod.
GJJ, Brněnská 475, Tišnov

Vyzkoušejte si, jak se Vám pracuje s jemnou, ale i živelnou technikou malby akvarelem. Pod vedením lektorky Lucie Zikánové se naučíte základní techniky při tvorbě s akvarelem, budete mít možnost experimentovat a odhalit svůj osobitý styl. Individuální přístup zajištěn. Měsíční kurz: 1 700 Kč, tříměsíční kurz: 4 800 Kč. Výtvarný materiál zahrnut v ceně. Informace a registrace na lucie.zikanova@kulturatisnov.cz.

VEČER SOKOLSKÝCH SVĚTEL
7. 10. 2022, 17.00 hodin
Sokolovna, Riegrova, Tišnov

U sokolovny proběhne pietní akt k uctění Památného dne sokolstva. Připomeneme si osudy všech, kteří společně nebo každý sám bojovali za ideu demokratického bezpečného a především našeho národního státu. Po aktu se odebereme k soutoku Svratky, Loučky a Besénku, kde se sejdem u vody a symbolicky po ní pošleme hořící lodičky za sokolské oběti. Myšlenkou je: jedna lodička za každou sokolskou duši, která neváhala obětovat svůj život za svobodu republiky. Večer sokolských světél je určen pro širokou sokolskou i nesokolskou veřejnost. Lodičky si můžete donést svoje nebo na soutoku bude k dispozici kůra, svíčky a sirky.

SOBOTNÍ VÝTVARNÁ DÍLNA
8. 10. 2022, 9.00–11.00 hod.
GJJ, Brněnská 475, Tišnov

Říjnovou sobotu vás čeká poslední možnost vyzkoušet si práci s plastem a recyklovatelným materiálem ve výstavě Veroniky Richterové. Pro menší děti jsou připraveny ukázkové výrobky, které si budou moci pod vedením lektorky zhotovit samy. Starší děti se mohou připojit nebo spočinout ve vlastní výtvarné tvořivosti. Součástí dílny jsou různé hry. Registrace na lucie.zikanova@kulturatisnov.cz. Příspěvek na materiál: 30 Kč.

MILADA KOLLÁROVÁ,
OBRAZY A TKANÉ TAPISÉRIE
8.–16. 10. 2022, vernisáž výstavy
8. 10. 2022 ve 14.00 hod.
prostory OÚ Předklášteří,
nám. 5. května 1390

Spolek Art Periscope a obec Předklášteří pořádají prodejní výstavu Milada Kollárová, obrazy a tkané tapisérie. Na vernisáži vystoupí Lidové sdružení Drásov Country & Blue Grass, uvádí Zdeněk Jílek. Otevřeno vždy pátek až neděle 10–17 h.

SAKOBI
11. 10. 2022, v 19.00 hod.
kavárna Coffein

SAKOBI lze chápat podobně jako ORIGAMI – skládání rozličných elementů do jednotného dílka, které potěší. Muzikanti spolu působí i v jiných sestavách a jsou na sebe úzce hudebně napojeni. Jazzové standardy v jejich podání jsou plné života, a když dojde na vlastní tvorbu, ani tehdy se trio nezalekne. SAXofon – Radek Zapadlo, KONtrabas – Vilém Spilka, Blcí – Martin Kleibl.

ZDRAVÁ A KRÁSNÁ
12., 19., 26. 10. 2022,
8.00–8.45 hod.
RC Studánka, Tišnov

Zveme všechny ženy na kurz cvičení se zkušenou fyzioterapeutkou Mgr. Martinou Šaclovou (10 lekcí). Pozornost bude věnována zejména správnému držení těla, aktivaci hlubokého stabilizačního systému a prevenci bolestí pohybového aparátu.

PŘEDŠKOLÁČEK
12., 19., 26. 10. 2022,
15.00–16.00 hod.
ZŠ Tišnov, nám. 28. října

V 1. pololetí školního roku 2022/2023 otevíráme opět edukativně-stimulační skupinky pro předškolní děti a jejich rodiče (10 setkání). V Předškoláčku pracuje s dětmi a jejich rodiči psychologka Mgr. Hana Pelčáková Kubecová na tom, aby bylo dítě školně zralé a aby docházelo k rovnoměrnému vývoji osobnosti a sociálních dovedností. Předškoláčka organizuje Rodinné centrum Studánka.

SWAP (přines, vyměň, odnes)
15. 10. 2022, 9.00–12.00 hod.
Velký sál MěKS Tišnov,
Mlýnská 152

Projděte skříňe a pohleďte věci, které už nepotřebujete, ať je může využít někdo jiný. Věci, které

si neodesete domů, předáme charitě. Co můžete přinést/ odnést: oděvy, boty, doplňky, drobné domácí potřeby, bižuterie, domácí pomocníky, povlečení, deky, nepoužívanou kosmetiku ad. (Prosíme, vše funkční a čisté.) Info na www.tictisnov.cz a tel. 530 334 011. Vstupné 20 Kč (na pokrytí nákladů s přípravou akce).

DRAKIÁDA TIŠNOV
16. 10. 2022, od 15.00 hod.
pole směrem k Lomničce,
začátek Růzcké cesty

Dětský oddíl 1. BRĎO Tišnov – Gingo pořádá v neděli 16. října již 27. ročník tradiční DRAKIÁDY. Přijďte tedy na pole nejlépe s vlastnoručně vyrobenými draky. Od 15.00 do 15.30 se můžete registrovat k soutěži, v 16.00 bude vyhlášení originálních a nejhezčích draků či těch s nejlepšími letovými vlastnostmi. Na setkání se těší tišnovská brátda.

AŽ ZAŘVE LEV – dokumentární film + beseda s režisérem
16. 10. 2022, 17.00 hod.
Kino Svratka Tišnov

Příběh českého krále Přemysla Otakara II. a zapomenutého poutníka Odorika, který jako první Evropan spatřil Tibet. Dokumentární film režiséra Jana E. Svatoše jako originální středověká road movie jdoucí za hranice jednoho lidského života. Hlas historickým osobnostem propůjčili František Němec, Igor Bareš a Daniela Kolářová. Po projekci následuje beseda s režisérem J. Svatošem.

ZAČNI S KOMIKSEM!
17. 10. 2022 – 30. 4. 2023
Inspiro, Riegrova 312, Tišnov

Vyhlašujeme výtvarnou soutěž pro děti z Tišnovska Začni s komiksem! Více informací od 17. října na webu a FB Inspira.

ALPHA NURSING
– citlivá péče o miminko
20. 10. 2022, 18.15–20.00 hod.
RC Studánka, Tišnov

Cílem semináře je ukázat rodičům, co je pro miminka do 1 roku důležité z hlediska psychického vývoje a jak postupovat, aby rozvoj osobnosti probíhal harmonicky. Rodiče, kteří se potýkají s nadměrným neklidem a plačtivostí miminka nebo je pro ně nová rodičovská role emočně náročná a vyčerpávající, na semináři naleznu podporu.

LIBOR VESELÝ – 22 v pohybu
22. 10. 2022, 16.00 hod.
GJJ, Brněnská 475, Tišnov

Srdečně zveme na vernisáž výstavy velkoformátových obrazů Libora Veselého. Výstava nabídne figurální vyprávění příběhů pomocí štetce a barev, znázorněním postav v pohybu a komponováním scén, to vše na dvojrozměrném plátně a v současném světě tekuté modernity a proměnlivé rychlosti. Součástí vernisáže bude hudební minikoncert a vernisážová dílnička pro děti.

DEN STROMŮ
23. 10. 2022, od 12.00 hod.
Vohančice

Ekopodradna Tišnovsko ve spolupráci s Inspirem zve na nedělní prohlídku komplexních úprav pozemků v obci Vohančice, napomáhající v adaptaci na změnu klimatu (obecní sad, poldr, protierozní val aj.). Odjezd linkou 331 v 11.27 z tišnovského nádraží, návrat pěšky přes Výrovku zpět do Tišnova (cca 6 km). Procházku provede pan Ing. Blahák.

STAROBYLÉ KULTURNÍ KRAJINY MORAVY
23. 10. 2022, 15.00 hod.
Podhorácké muzeum v Předklášteří

Přednáška prof. RNDr. Jaromíra Kolečky, CSc. (Ústav geoniky AV ČR), doprovodná akce k výstavě Vcházení do krajinomalby a krajinářské fotografie.

HANA A PETR ULRYCHOVI – JAVORY
23. 10. 2022, 17.00 hod.
Sokolovna Moravské Knínice

Vystoupení známé hudební dvojice. Předprodej vstupného SMSticket nebo na Obecním úřadu Moravské Knínice. Cena 480 Kč.

Městská knihovna Tišnov

TÝDEN KNIHOVEN 2022
3.–7. 10. 2022

Městská knihovna Tišnov

Celostátní akce na podporu knih, knihoven a čtenářství je opět tady! Chtěli byste navštívit naši knihovnu, ale ještě nejste registrovaní? Přijďte se nechat zaregistrovat v týdnu od 3. do 7. října a máte roční registraci zdarma. Akce platí pro nové čtenáře v obou odděleních knihovny.

V úterý 4. října začíná kurz Trénování paměti, ve kterém si můžete procvičit pozornost, kreativitu, logiku i zrakově prostorové dovednosti.

Ve středu 5. října v 16.45 hodin knihovna zahájí zimní semestr Univerzity volného času. Novým cyklem přednášek o Moravě v době Lucemburků vás opět provede Aleš Flídr z Masarykovy univerzity v Brně. Těšíme se na vás!

MULTIMEDIÁLNÍ DÍLNA
pondělí, středa a pátek
12.00 – 18.00 hod.
Městská knihovna Tišnov

Přijďte si hrát a naučte se při tom programovat! V knihovně na vás čekají Ozoboti nebo Bee-Boti. A s těmi si dokážou poradit i předškolní děti! Naučte se, jak to udělat, aby vás roboti poslouchali – kdykoli jim nařídíte, zatancují, zablikají. Kdo bude chtít, může si vyzkoušet virtuální realitu, řezací plotr nebo 3D tiskárnu za asistence knihovnice. Multimediální dílna je otevřená v pondělí, ve středu a v pátek, vždy od 12 do 18 hodin. Užijí si ji děti od 3 let (v doprovodu rodičů) a vstup do ní je zdarma!

KNIŽNÍ KLUBÍK PRO MIMINKA
Co číst těm nejmenším?
5. 10. 2022 v 9.30 hod.
Městská knihovna Tišnov

Vzpomenete si ještě na knihy ze svého dětství? A co ty nové, nedávno vydané – znáte je? Ukážeme si je všechny – stará, generacemi dětí ověřená leoporela, ale i ta úplně nová, která si srdce prcků teprve získávají. Dáme vám tipy na nejlepší knihy pro děti, poradíme, co číst, aby děti čtení bavilo. Akce je vhodná pro rodiče s dětmi do 12 měsíců. Kapacita je však omezena, registrace je proto nutná předem. Prosíme, přihlaste se přes odkaz, který najdete na webu knihovny: www.mktisnov.cz. Zároveň prosíme každého, kdo nebude moci přijít, aby nám dal vědět včas. Vstupné: zdarma

KNIŽNÍ KLUBÍK PRO BATOLÁTKA
Rozpustilé básničky pro malé dětské ručičky
12. 10. 2022 v 9.30 hod.
Městská knihovna Tišnov

Nová podoba Knižního klubíku, tentokrát pro rodiče s dětmi od 1 roku do 2 let! Těšit se můžete na pásmo básniček a pohybových cvičení, maňáskové divadélko i tipy na nové knihy pro děti. Kapacita je však omezena, registrace je proto nutná předem. Prosíme, přihlaste se přes odkaz, který najdete na webu knihovny: www.mktisnov.cz. Zároveň prosíme každého, kdo nebude moci přijít, aby nám dal vědět včas. Vstupné: zdarma

ČERNOBÍLÁ CESTA
Posnídejte v knihovně s... Obonetem S. Ubamem
13. 10. 2022, 8.30 hod.
Městská knihovna Tišnov

Dopřejte si ranní šálek inspirace a sledujte v knihovně online přednášku českého spisovatele, podnikatele, právníka a nigerijského kmenového krále. Co vše vás může potkat, když se rozhodnete odejít z Česka a vydáte se žít do lůna Afriky? Stojí hledání kořenů a identity vůbec za to? Jak se žije lidem, kteří dostali do vínku kulturní a etnickou dvojakost? Na to vše odpoví Obonete S. Uba. V knihovně pro vás bude připravena lehká snídaně. Vstupné: zdarma

TIŠNOVSKÉ BABIČKY ČTOU DĚTEM
17. 10. 2022, 15.30–16.30 hod.
Městská knihovna Tišnov

„Podzim listů maluje, pod vousy si notuje: Jeden lístek, druhý, třetí, musím spěchat, čas mi letí. Pro stromy i keřičky namíchám si barvičky...“ I tentokrát si budeme číst z knížky Skřítek Rozekvítek – Rok v přírodě. A těšte se na pohádkové tvoření z přírodních materiálů! Akce je vhodná pro děti od 4 let. Vstupné 25 Kč je doporučené jako příspěvek na výtvarný materiál. Vstupné 25 Kč.

KNIŽNÍ KLUBÍK PRO MRŇATA
Kamarád pro medvěda
19. 10. 2022 v 9.30 hod.
Městská knihovna Tišnov

Černý medvěd byl sám. „Kdybych tak měl kamaráda,“ pomyslel si. „Ale kde by se dal takový kamarád najít?“ Přijďte si s námi hrát s knížkou od mezinárodně uznávaného autora a výtvarníka dětských knih Petra Horáčka! Akce je vhodná pro rodiče s dětmi od 2 do 3 let. Kapacita je však omezena, registrace je proto nutná předem. Prosíme, přihlaste se přes odkaz, který najdete na webu knihovny: www.mktisnov.cz. Zároveň prosíme každého, kdo nebude moci přijít, aby nám dal vědět včas. Vstupné: zdarma

1. so	17.00	MIMONI 2: PADOUCH PŘICHÁZÍ USA 88' animovaný/komedie 100 Kč dab.	
	19.30	JAN ŽIŽKA ČR 125' historický/drama 12+ 140 Kč	
2. ne	17.00	INDIÁN ČR 94' komedie 140/120 Kč	
	19.30	VSTUPENKA DO RÁJE USA 104' komedie/romantika 12+ 140 Kč tit.	
4. út	17.00	KDYBY RADŠI HOŘELO KINO ZA POLOVIC ČR 84' komedie/drama 12+ 70 Kč	
5. st	18.00	GOOD OLD CZECHS PREMIÉRA ČR/SR 83' dokument 120 Kč	
6. čt	19.30	TŘI TISÍCE LET TOUHY PREMIÉRA USA 108' drama/fantasy 15+ 140 Kč tit.	
7. pá	19.30	JAN ŽIŽKA ČR 125' historický/drama 15+ 140 Kč	
9. ne	17.00	DC LIGA SUPERMAZLÍČKŮ USA 106' animovaný/rodinný 100 Kč dab.	
	19.30	SPOLU PREMIÉRA ČR 117' drama 140/120 Kč	
12. st	19.30	TROJÚHELNÍK SMUTKU PREMIÉRA SWE 142' drama/komedie 12+ 140 Kč tit.	
13. čt	19.30	CIRKUS MAXIMUM PREMIÉRA ČR 97' drama/komedie 12+ 140 Kč	
14. pá	19.30	JAN ŽIŽKA ČR 125' historický/drama 15+ 140 Kč	
15. so	17.00	WEBSTEROVI VE FILMU PREMIÉRA ČR 65' animovaný/rodinný 120 Kč	
	19.30	HALLOWEEN KONČÍ PREMIÉRA USA 111' horor 15+ 140 Kč	
16. ne	17.00	AŽ ZAŘVE LEV + BESEDA PREMIÉRA ČR 100' + 30' historický/dokument 130 Kč	
18. út	17.00	STRÍDAVKA KINO ZA POLOVIC ČR 90' komedie 12+ 70 Kč	
19. st	19.30	ŘEKA FK AUS 75' dokument 100 Kč tit.	
20. čt	19.30	ZA VŠÍM HLEDEJ ŽENU PREMIÉRA ČR 105' komedie 12+ 140 Kč	
21. pá	19.30	BLACK ADAM PREMIÉRA USA 125' akční/fantasy 12+ 140 Kč tit.	
22. so	17.00	ZA VŠÍM HLEDEJ ŽENU ČR 105' komedie 12+ 140 Kč	
	19.30	TROJÚHELNÍK SMUTKU SWE 142' drama/komedie 12+ 140 Kč tit.	
23. ne	18.00	TOP GUN: MAVERICK USA 131' akční/drama 12+ 140 Kč dab.	
25. út	17.00	VELKÁ PREMIÉRA KINO ZA POLOVIC ČR 90' komedie 12+ 70 Kč	
26. st	19.30	BLACK ADAM USA 125' akční/fantasy 12+ 140 Kč tit.	
27. čt	18.00	PRINC MAMÁNEK PREMIÉRA ČR 90' pohádka 140/120 Kč	
28. pá	19.30	ĎÁBLOVA KOŘIST PREMIÉRA USA 93' horor 15+ 140 Kč tit.	
29. so	17.00	PRINC MAMÁNEK VÍKEND S ČESKÝMI FILMY ČR 90' pohádka 140/120 Kč	
	19.30	ZA VŠÍM HLEDEJ ŽENU ČR 105' komedie 12+ 140 Kč	
30. ne	14.00	TAJEMSTVÍ STARÉ BAMBITKY 2 VÍKEND S ČESKÝMI FILMY ČR 100' pohádka 70 Kč	
	16.30	POSLEDNÍ ZÁVOD ČR 95' drama 12+ 70 Kč	
	18.30	PROMLČENO ČR 95' thriller 12+ 70 Kč	

VSTUPENKY lze zakoupit:

- na pokladně kina hodinu před začátkem představení
- v TIC na nám. Míru 120
pondělí, pátek: 8.00–12.30, 13.00–18.00
úterý, středa, čtvrtek: 8.00–12.30, 13.00–15.30
- online na webu kina

Web: www.kinosvratka.cz Facebook: **KinoSvratka**
Pokladna telefon: **530 334 021**

PBS Velká Bíteš

Hledáte novou práci?

pbs.cz/kariera

THUASNE

Úspěšná nadnárodní společnost **Thuasne CR, s. r. o.**, jejíž aktivity jsou zaměřeny na výrobu a prodej zdravotnických výrobků, hledá pro svou výrobní divizi se sídlem v **Předklášteří** vhodné kandidáty pro pracovní pozici

OPERÁTOR/KA NA VYSOKOFREKVENČNÍM SVĀŘECÍM STROJI

Požadujeme:

- SŠ vzdělání technického zaměření
- pečlivost, pracovitost a manuální zručnost
- znalost práce na PC
- možnost práce ve dvousměnném provozu
- dobrý zdravotní stav
- dobrá pracovní morálka
- trestní bezúhonnost

Nabízíme:

- zajímavé finanční ohodnocení
- stabilní zázemí prosperující firmy
- práce pro atraktivní odvětví zdravotnictví
- příjemné čisté pracovní prostředí
- nástup možný ihned

Benefity:

- 13. plat
- týden dovolené navíc
- stravenky
- příspěvek na penzijní/životní připojištění
- příspěvek na dopravu

Bližší informace, týkající se této pracovní nabídky, budou předmětem osobních jednání vhodných kandidátů s vedením firmy Thuasne CR, s. r. o. v Předklášteří. Pokud vás tato nabídka oslovila a splňujete uvedené požadavky, zašlete svůj životopis na e-mailovou adresu: prace@thuasne.cz, tel. 734/596401.

www.thuasne.cz

FOTOVOLTAICKÉ ELEKTRÁRNY S DOTACÍ pro rodinné domy

Nová zelená úsporám

Posuneme Vás blíž k energetické soběstačnosti:

16 LET

Zkušeností na trhu
s fotovoltaikou

KOMPLEXNÍ SLUŽBY

Zařídíme celý projekt od návrhu
až po jeho realizaci

SERVIS

Záruční i pozáruční
je u nás samozřejmostí

VYŘÍZENÍ DOTACÍ

Ve výši až 245 000 Kč nabízíme
i včetně poradenství

ÚSPORY NÁKLADŮ

Vám spočítáme pro porovnání
různých technologií

AKUMULACE

Je volitelná u našich
fotovoltaických systémů

Buďme ve spojení!

Lunek, s.r.o.
Wagnerova 1715, 666 01 Tišnov
Telefon: + 420 541 233 233
E-mail: info@lunek.cz

Fotovoltaické systémy pro podnikatele

Snižte náklady na provoz vaší firmy a využijte
prostor jinak nevyužitých střech pro instalaci
fotovoltaické elektrárny. Pro více informací
navštivte náš web www.lunek.cz

KOMPLEXNÍ REALITY

Profesionální
realitní servis
od roku 1997.

TRADICE

JISTOTA

PROFESIONALITA

Prodej nízkoenergetického RD,
novostavba, Heroltice, CP 805 m²

^ Cena vč. provize 12.121.000,-Kč

Pronájem obchodních prostor, CP 94
m², Tišnov, Janáčkova

^ Cena/měsíc 9.000 Kč + energie

Prodej novostavby bytu 3+kk v OV s
lodžii, Drásov, CP 58 m² + 6m² lodžie

^ Cena bez provize 5,299.000,-Kč

Prodej RD 2+1 s garáží a zahradou,
Předklášteří, Víska, CP 1038 m²

^ Cena bez provize 5,490.000, -Kč

Prodej podílu 1/3 na 2 RD, Lomnička, CP
1222 m²

^ Cena bez provize 2,800.000,-Kč

Prodej bytu 2+1 v OV s lodžii a 2 sklepy,
CP 51 m²

^ Cena bez provize 3,690.000,-Kč

**BEZSTAROSTNÝ
PRODEJ ZA
NEJVYŠŠÍ CENU**

**PRO NAŠE KLIENTY
S HOTOVOSTÍ
HLEDÁME BYTY
V TIŠNOVĚ**

Nabízíme:

- určení tržní ceny nemovitosti **ZDARMA**
- pro prodávající veškeré služby **ZDARMA**

KONTAKTUJTE NAŠE MAKLÉRE ZNALÉ TIŠNOVSKÉHO REGIONU.

*Vaši makléři
pro Tišnov
a okolí*

Rádi vám poskytneme
profesionální realitní služby
podložené 20ti letými
zkušenostmi.

Mgr. Milan Halouzka
M: 776 077 842
c@ticep@komplexnireality.cz

Bc. Jitka Mikulová
M: 775 163 208
makler@komplexnireality.cz

BcA. Aleš Cecava
M: 734 202 434
info@komplexnireality.cz

Jsme tišnovská realitní kancelář
a podporujeme region:

Budova Komerční banky, I. patro
Komenského nám. 124, 666 01 Tišnov

T: 549 410 321 / M: 775 163 208
E: makler@komplexnireality.cz

www.komplexnireality.cz

Místní rodinná firma s tradicí od roku 1997.

www.komplexnireality.cz

STO ZVÍŘAT

TOUCHWOOD

11. 11. 2022 [19:30 / 21:30]

Velký sál MěKS Tišnov

Předprodej TIC Tišnov a on-line

www.mekstisnov.cz

VORKLOSTER
KLÁŠTERNÍ PIVOVAR PORTA COELI

**MĚSTSKÉ
KULTURNÍ
STŘEDISKO
TIŠNOV**